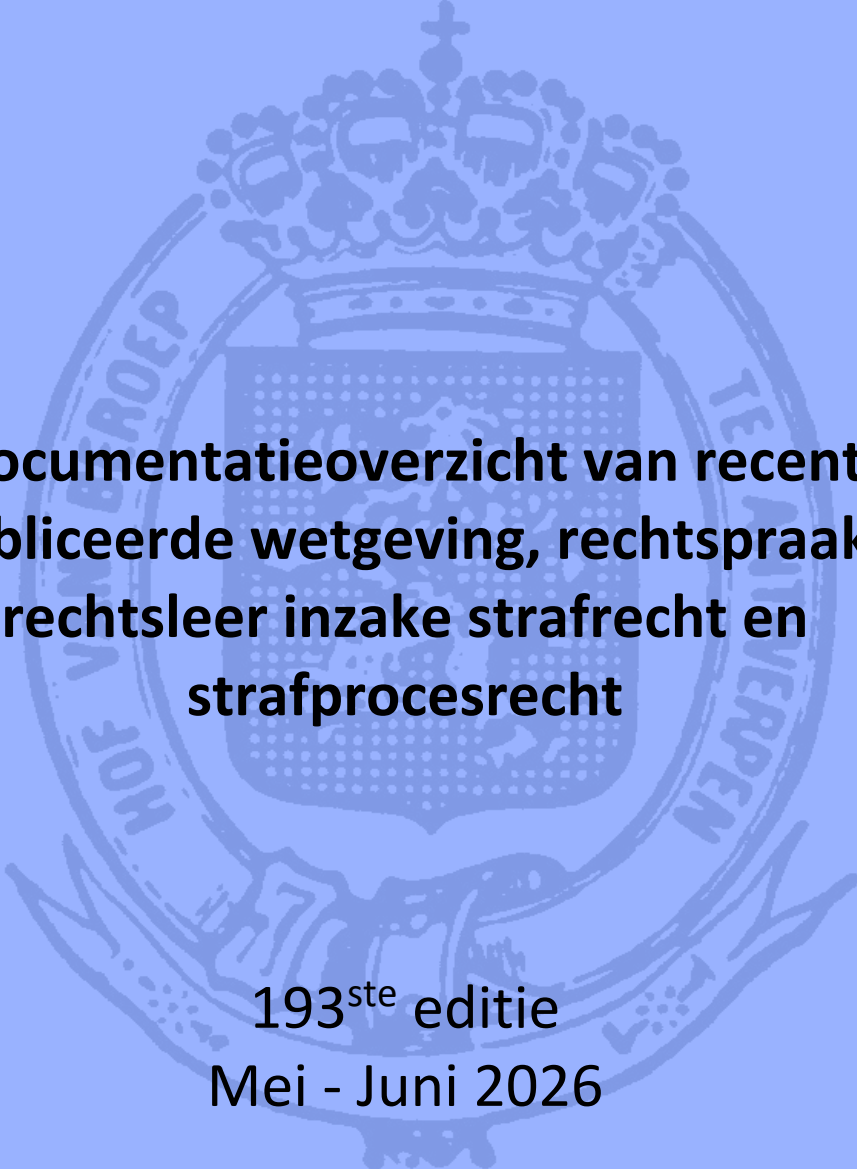

Hof van Beroep te Antwerpen
Sector V: Strafrecht – Strafkamers ten gronde
Sector VI: Strafrecht – K.I.

**Documentatieoverzicht van recent
gepubliceerde wetgeving, rechtspraak en
rechtsleer inzake strafrecht en
strafprocesrecht**

192ste editie
Maart - April 2026

Colofon

Documentatieoverzicht Strafrecht – Strafprocesrecht

Gerechtigd jaar 2025 - 2026 – Editie 192

Editie afgesloten op: 30 april 2026

Publicatiedatum: 30 april 2026

© Caroline VAN DEUREN

Senior Referendaris Hof van Beroep te Antwerpen

Britselei 55

2000 Antwerpen

Tel : +32 2 685 90 72

E-mail: caroline.vandeuren@just.fgov.be

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	2
---------------------------	----------

1. WETGEVING	17
---------------------------	-----------

1.1. BELGISCHE REGELGEVING	17
Wet van 3 maart 2026 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 (1), <i>BS</i> 10 maart 2026.....	17
Wet van 11 maart 2026 houdende harmonisatie van de wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafvordering en de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis met het Strafwetboek van 29 februari 2024, <i>BS</i> 18 maart 2026.	18
Wet van 16 maart 2026 tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek en de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek, <i>BS</i> 25 maart 2026.	18
Wet van 16 maart 2026 tot Wet tot verzwaring van de straffen inzake drugshandel, wapenhandel, criminele organisatie en witwassen, en tot harmonisatie van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, en de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, met het Strafwetboek van 29 februari 2024, <i>BS</i> 26 maart 2026.	18
Wet van 30 maart 2026 betreffende de regeling van een tijdelijk wettelijk kader inzake de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht, de probatiestraf, de werkstraf, de opschorting en de probatieopschorting, het uitstel en het probatie-uitstel, de bijkomende straf bedoeld in artikel 50 van het Strafwetboek en bepaalde straffen opgelegd aan rechtspersonen en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering, de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek, met het oog op de inwerkingtreding van het nieuw Strafwetboek (1), <i>BS</i> 2 april 2026.	19
Wet van 16 maart 2026 tot wijziging van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdécimes op de strafrechtelijke geldboeten, van het Sociaal Strafwetboek en van verscheidene bepalingen van het sociaal strafrecht, <i>BS</i> 1 april 2026.	20
Wet van 30 maart 2026 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 (II), <i>BS</i> 2 april 2026.....	20
1.2. EUROPESE REGELGEVING	21
1.3. OVERZICHTEN VAN WETGEVING	21
1.4. BELANGRIJKE WETSONTWERPEN EN –VOORSTELLEN	21
Wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 (II), <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1215/001.	21
Wetsontwerp houdende harmonisatie van de wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafvordering en de wet van 20 juli 1990	

betreffende de voorlopige hechtenis met het Strafwetboek van 29 februari 2024, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1256/001.	22
Wetsvoorstel houdende aanpassing van het bijzonder fiscaal strafrecht aan het nieuw Strafwetboek, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1384/001.	23
Wetsontwerp betreffende de regeling van een tijdelijk wettelijk kader inzake de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht, de probatiestraf, de werkstraf, de opschorting en de probatieoposchorting, het uitstel en het probatie-uitstel, de bijkomende straf bedoeld in artikel 50 van het Strafwetboek en bepaalde straffen opgelegd aan rechtspersonen en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, met het oog op de inwerkingtreding van het nieuw Strafwetboek, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1386/001.	23
Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer als gevolg van het nieuwe Strafwetboek en houdende diverse bepalingen en tot wijziging van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1403/001.	24
Wetsvoorstel houdende harmonisatie van de diverse wetgevingen die onder Binnenlandse Zaken vallen, met de boeken I en II van het Strafwetboek van 29 februari 2024, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1404/001.	24
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek, teneinde het opleggen van een werkstraf tijdelijk uit te sluiten na de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van een eerdere werkstraf, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1431/001.	25
Wetsvoorstel tot vaststelling van aangescherpte maatregelen ter bestrijding van de drugshandel en de georganiseerde criminaliteit, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1473/001.	25
Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 64 van het nieuwe Strafwetboek van 29 februari 2024, teneinde het gelasten van opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet langer mogelijk te maken voor misdrijven tegen de seksuele integriteit, het seksueel zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1487/001.	25
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 11 maart 2026 houdende harmonisatie van de wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, het Wetboek van strafvordering en de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis met het Strafwetboek van 29 februari 2024, met het oog op het mogelijk maken van de onmiddellijke aanhouding voor het misdrijf van belaging, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1493/001.	25
Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek, teneinde een algemeen omgangsverbod in te voeren met minderjarigen voor daders met een verhoogd recidiverisico, <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1494/001.	26

2. RECHTSPRAAK..... 26

2.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSPRAAK 26

2.2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS..... 26

EHRM 5 februari 2026 (Florio en Bassignana tegen Italië), www.hudoc.echr.coe.int 26

Trefwoorden: Artikel 1, Eerste Protocol bij EVRM – Artikel 41 EVRM – Eigendomsrecht – Confiscatie – Compensatie van schade – Combinatie straffende en compenserende maatregel – Billijke genoegdoening 26

EHRM 19 februari 2026 (Cuculovic tegen Zwitserland), www.hudoc.echr.coe.int	27
Trefwoorden: Artikel 5, lid 3 EVRM – Verlengen voorlopige hechtenis op basis nieuwe feiten/gronden zonder klager te horen – Schending	
	27
EHRM 5 maart 2026 (Khattab tegen België), www.hudoc.echr.coe.int	27
Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Veroordeling bij verstek – Eerlijk proces – Geen schending.....	
	27
EHRM 5 maart 2026 (Kryuk tegen Oekraïne), www.hudoc.echr.coe.int	28
Trefwoorden: Artikel 5 EVRM – Opsluiting in glazen dock geen érnstige vernedering – Huisarrest niet gerechtvaardigd – Schending.....	
	28
EHRM 19 maart 2026 (B.G. tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int	28
Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Eerlijk proces – Waarschuwing OM aan klagster die werd aangemerkt als „dader” van een valse aangifte van verkrachting, na seponering klacht – „strafrechtelijke karakter” procedure – Klagster is niet gehoord en beschermd als vermeend slachtoffer van seksueel geweld – Begrip „toestemming” – Artikel 6, lid 1 van toepassing op gehele procedurele reeks – Schending	
	28
EHRM 31 maart 2026 (X. tegen Georgië), www.hudoc.echr.coe.int	29
Trefwoorden: Artikelen 3 en 8 EVRM – Tekortkomingen in onderzoek naar kindermisbruik – Secundaire victimisatie – Schending.....	
	29
2.3. HOF VAN JUSTITIE	30
Hof van Justitie 12 februari 2026 (C-712/25), www.eur-lex.europa.eu	30
Trefwoorden: Kaderbesluit 2002/584/JHA – EAB – Artikel 4, lid 7, onder a) – Gronden voor facultatieve weigering tenuitvoerlegging EAB – Misdrijven die geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat zijn gepleegd – Risico op straffeloosheid	
	30
Hof van Justitie (Grote Kamer) 17 maart 2026 (C-8/24), www.eur-lex.europa.eu	30
Trefwoorden: Verordening (EU) 2018/1805 – Artikel 47 Handvest EU – Confiscatie zonder definitieve veroordeling – Vrijspraak – Gronden voor niet-erkenning en niet-tenuitvoerlegging van confiscatiebevelen – Manifeste schending Handvest EU – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte	
	30
Hof van Justitie 19 maart 2026 (C-371/24), www.eur-lex.europa.eu	32
Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de bestrijding van strafbare feiten – Richtlijn (EU) 2016/680 – Artikel 10 – Verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens – Verzamelen van biometrische gegevens – Nemen van vingerafdrukken en foto’s – Persoon die er op een of meer gronden redelijkerwijs van wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of te hebben gepoogd een dergelijk feit te plegen – Strikte noodzakelijkheid – Beoordelingsbevoegdheid – Motiveringsplicht – Weigering van de betrokkene om mee te werken aan het verzamelen van zijn biometrische gegevens – Nationale regeling op grond waarvan een persoon kan worden vervolgd en veroordeeld voor een specifiek strafbaar feit dat bestaat in de weigering om mee te werken, ook al is die persoon niet vervolgd of veroordeeld voor het strafbare feit dat ten grondslag lag aan de beoogde verzameling van die gegevens	
	32
Hof van Justitie 26 maart 2026 (C-239/24), www.eur-lex.europa.eu	33
Trefwoorden: Artikel 82, lid 2, VWEU – Richtlijn 2012/29/EU – Wetgevende bevoegdheid van de Unie – Minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten – Begrip ‚slachtoffer’ – Extraterritoriale bevoegdheid van strafrechter van lidstaat – Niet-toepasselijkheid van richtlijn	
	33
2.4. HOF VAN CASSATIE.....	34
A. BEROEPEN TEGEN VONNISSEN EN ARRESTEN VAN CORRECTIONELE KAMERS	34
Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1677.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: Verzet - Ongedaan verzet - Hoger beroep tegen het vonnis van ongedaan verzet - Saisine van het appelgerecht - Omvang.....	
	34
Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1278.N), www.juportal.be	34
Trefwoorden: 1. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersoon - Vervolging van de rechtspersoon samen met haar bestuurder - Aanstelling door de onderzoeksrechter van een lasthebber ad hoc - Recht van verdediging van de rechtspersoon.....	
	35
2. Redelijke termijn van de rechtspleging - Beoordeling over alleen de burgerlijke rechtsvordering wegens verval van de strafvordering - Verantwoordelijkheid van de rechtspersoon - Aanstelling van de	

lasthebber ad hoc van de rechtspersoon - Mogelijkheid van de lasthebber ad hoc om bewijs à décharge te verzamelen - Beoordeling van de overschrijding van de redelijke termijn op het recht van verdediging - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof.....	35
3. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersoon - Moreel bestanddeel van het misdrijf - Toerekenbaarheid - Algemeen onderzoek naar de feiten	35
4. Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Beoordeling van de burgerlijke vordering na verval van de strafvordering - Verzoek tot het horen van belastende getuigen - Risico van onbetrouwbaarheid van de mondelinge getuigenis - Beoordeling - Grens.....	35
Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1330.N), www.juportal.be	36
Trefwoorden: 1. Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Voorlopig gezag van gewijsde - Draagwijdte.....	36
2. Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Nieuwe bezwaren - Vordering van het openbaar ministerie - Moment van beoordeling van de nieuwe bezwaren - Vaststelling van de nieuwe bezwaren in een processtuk - Recht op tegenspraak - Voorwaarden	36
Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1447.N), www.juportal.be	37
Trefwoorden: Hoger beroep van de beklaagde - Laattijdig ingesteld hoger beroep - Termijn - Laattijdig ingesteld hoger beroep - Overmacht - Beoordeling	37
Hof van Cassatie 22 februari 2022 (P.21.1267.N), www.juportal.be	38
Trefwoorden: 1. Artikel 6.3.a - Kennis van de ingebrachte beschuldigingen - Tenlastegelegde feiten en kwalificatie - Vorm van deze kennisgeving - Rechtstreekse dagvaarding - Draagwijdte - Gevolg.....	38
2. Artikel 6.3.a - Kennis van de ingebrachte beschuldigingen - Rechtstreekse dagvaarding - Vervolging voor feiten die de beklaagde in het proces-verbaal opgesteld tijdens het strafonderzoek niet werden verweten - Strafvordering uitgaande van de administratie van douane en accijnzen - Draagwijdte - Noodzakelijke informatie in de dagvaarding - Gevolg - Beoordeling door de rechter - Wettigheidscontrole van het Hof.....	38
3. Douanestrafrecht - Strafbepalingen - Artikel 45 en 48 Accijnswet 2009 - Artikelen 220, 221 en 281/2 AWDA - Ratio legis van de strafbepalingen - Geldboeten - Draagwijdte - Gevolg.....	38
4. Straf – Geldboete - Niet betaling van de geldboete – Gevolg.....	38
5. Eenparigheid van stemmen - Vervangende gevangenisstraf opgelegd door de eerste rechter - Geen vervangende gevangenisstraf in hoger beroep - Draagwijdte	38
Hof van Cassatie 6 september 2022 (P.22.0023.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Definitieve veroordeling op strafgebied - Uitstel van behandeling voor het ramen van de meerwaarde die het goed verkreeg door het misdrijf - Verzoek tot gedinghervatting - Heropening van de debatten - Bepalen van conclusietermijnen - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep.....	40
Hof van Cassatie 6 september 2022 (P.22.0601.N), www.juportal.be	40
Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Vordering tot schadevergoeding opgenomen in alleen de motieven van een conclusie - Beschikkingsbeginsel - Beoordeling van de conclusie in haar geheel	41
Hof van Cassatie 6 september 2022 (P.22.0440.N), www.juportal.be	41
Trefwoorden: 1. Autonoom politieel onderzoek - Gebruik van gegevens uit een gerechtelijk onderzoek als politieke informatie - Uitwisseling van gegevens tussen diensten van de federale politie in verschillende arrondissementen - Ontbreken van de mededeling van informatie door de onderzoeksrechter en toelating van de procureur des Konings - Toelaatbaarheid.....	41
2. Politieke informatie - Gegevens over een vermoedelijk te plegen misdrijf ontdekt tijdens een gerechtelijk onderzoek - Mededeling van die gegevens aan andere politiediensten om het misdrijf te verijdelen of vast te stellen - Toelaatbaarheid van die gegevens als start van een strafrechtelijk onderzoek	41
3. Voorlopige hechtenis - Arrestatie buiten de ontdekking op heterdaad - Betwisting van de wettigheid van de aanhouding tijdens de procedure ten gronde - Geldigheid van het bewijs dat voortvloeit uit de arrestatie.....	41
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1589.F), www.juportal.be	42
Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Noodtoestand - Wettige zelfverdediging - Onderscheid - Respectievelijke toepassingsgebieden.....	42
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1635.F), www.juportal.be	42
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering ingesteld voor de strafrechter - Hoger beroep van de beklaagde - Hoger beroep beperkt tot de burgerlijke beschikkingen - Geen hoger beroep tegen de	

beslissing over de strafvordering - Gezag van gewijsde van de beslissing over de strafvordering - Omvang - Gevolg voor de berechting van de burgerlijke rechtsvordering in hoger beroep	42
2. Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Vernietiging van de beslissing over het aansprakelijkheidsbeginsel - Uitbreiding tot de niet-definitieve beslissing over de omvang van de schade.....	42
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1731.F), www.juportal.be	43
Trefwoorden: 1. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep tegen de beslissing op de strafvordering - Berekening van de verjaring door de appelrechters - Contraventionalisering door de eerste rechter - Gevolg voor de beslissing van de appelrechter.....	43
2. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Algemeen - Aard van het misdrijf - Verjaring van de strafvordering - Toepasselijke termijnen naargelang van de aard van het misdrijf - Wanbedrijf of overtreding - Tijdstip van bepaling.....	43
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.23.0066.F), www.juportal.be	43
Trefwoorden: 1. Verjaring van de strafvordering - Schorsing van de verjaring tijdens het cassatiegeding - Tijdstip waarop de schorsing eindigt	44
2. Uitspraak van de straf - Verjaring van de strafvordering - Uitspraak.....	44
Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.22.1564.F), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Strafvordering - Verval - Overlijden van de beklaagde vóór de uitspraak van de bestreden beslissing - Gevolg	44
Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.21.1460.F), www.juportal.be	44
Trefwoorden: Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verzoek om opschorting van de veroordeling - Weigering - Motiveringsplicht - Draagwijdte.....	44
Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.22.1641.F), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Verweer dat het teloorgaan van de bewijzen à décharge aanvoert - Verplichting om hierop te antwoorden - Omvang	45
2. Valsheid in geschriften - Door de wet beschermd geschrift - Begrip.....	45
3. Valsheid in geschriften - E-mail die een onjuist rekeningnummer vermeldt waarop bedragen moeten worden gestort - Bestaansvoorwaarde voor valsheid in geschriften	45
Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0160.F), www.juportal.be	45
Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Samenstelling van de jury en van het hof - Rechter in de rechtbank van eerste aanleg - Tussenkomen in dezelfde zaak als vervanger van de onderzoeksrechter voor de raadkamer die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis en vervolgens als assessor in het hof van assisen - (Geen) bij artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verboden cumulatie van ambten.....	45
2. Samenstelling van de jury en van het hof - Rechter in de rechtbank van eerste aanleg - Tussenkomen in dezelfde zaak als vervanger van de onderzoeksrechter voor de raadkamer die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis en vervolgens als assessor in het hof van assisen - (Geen) bij artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verboden cumulatie van ambten.....	45
3. Strafzaken - Nieuw middel - (Geen) bij artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verboden cumulatie van ambten.....	46
Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0273.F), www.juportal.be	47
Trefwoorden: 1. Smaad – Begrip.....	47
2. Geldboete en opdecienen - Veroordeling tot een geldboete - Opdecienen - Vermelding in het vonnis.....	47
3. Geldboete en opdecienen - Veroordeling tot een geldboete - Opdecienen - Onwettigheid - Cassatie - Omvang.....	47
Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0099.F), www.juportal.be	47
Trefwoorden: Oplichting - Bestanddelen - Moreel bestanddeel (bijzonder opzet) - Nastreven van een onrechtmatig voordeel voor zichzelf of voor een ander.....	48
Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0353.F), www.juportal.be	48
Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Begrip - Beoordeling door de feitenrechter - Toezicht van het Hof	48
Hof van Cassatie 10 mei 2023 (P.23.0368.F), www.juportal.be	48

Trefwoorden: 1. Heling - Witwassen - Vrijspraak van bepaalde beklaagden van het primaire misdrijf - Weerslag op het aan dezelfde beklaagden verweten witwasmisdrijf	48
2. Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Jegens een beklaagde bij verstek gewezen beslissing - Jegens de andere beklaagden op tegenspraak gewezen beslissing - Aanvang van de termijn om cassatieberoep in te stellen	48
Hof van Cassatie 10 mei 2023 (P.21.0876.F), www.juportal.be	49
Trefwoorden: 1. Heling - Witwassen - Verbeurdverklaring bij equivalent van het voorwerp van het witwassen - Beperking - Vermindering van het door de rechter verbeurd verklaarde bedrag - Draagwijdte.....	49
2. Heling - Witwassen - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen - Verplicht karakter - Ratio legis.....	49
3. Heling - Witwassen - Verbeurdverklaring bij equivalent van het voorwerp van het witwassen - Meerdere daders - Verbeurdverklaring uitgesproken tegen elk van de daders - Vermindering van de door de rechter verbeurd verklaarde bedragen - Beperking van het bedrag van de verbeurdverklaringen	49
Hof van Cassatie 10 mei 2023 (P.23.0236.F), www.juportal.be	50
Trefwoorden: 1. Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Onlosmakelijk aan het beslag verbonden kosten - Prestatieverlener - Kostenstaat - Betwisting - (Niet) door een misdrijf veroorzaakte schade	50
2. Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Onlosmakelijk aan het beslag verbonden kosten - Prestatieverlener - Kostenstaat - (Niet) door een misdrijf veroorzaakte schade	50
3. Bewarend beslag - Strafzaken - In het kader van het onderzoek bevolen beslag - Onlosmakelijk aan het beslag verbonden kosten - Gerechtskosten	50
4. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Dierenbescherming - Vereniging voor dierenbescherming - Subjectief recht op dierenwelzijn	50
Hof van Cassatie 17 mei 2023 (P.22.1631.F), www.juportal.be	51
Trefwoorden: Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Geleden nadeel wegens de schade die werd toegebracht aan een zaak waarvan de beklaagde op het ogenblik van de feiten de eigenaar was - Verbeurdverklaring van die zaak - (Geen) tegenstrijdigheid	51
Hof van Cassatie 31 mei 2023 (P.22.1561.F), www.juportal.be	51
Trefwoorden: 1. Ongeval - Vrijspraak van een van de beklaagden, ook burgerlijke partij - Beklaagde en zijn verzekeraar, appellanten op burgerlijk gebied - Recht om zich te verdedigen tegen de burgerlijke rechtsvordering die tegen hen werd ingesteld door aan te voeren dat het ongeval, niettegenstaande de vrijspraak van hun tegenstrever, uitsluitend aan zijn fouten te wijten was	51
2. Vrijspraak van de beklaagde - Mogelijkheid voor het slachtoffer om van de vrijgesproken beklaagde de vergoeding van zijn schade te vorderen overeenkomstig het burgerlijke aansprakelijkheidsrecht - Voorwaarden	52
Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0083.F), www.juportal.be	52
Trefwoorden: Rechtspleging in hoger beroep - Vereiste eenstemmigheid - Verzwaring van de toestand van de beklaagde - In aanmerking te nemen criterium	52
Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0699.F), www.juportal.be	52
Trefwoorden: 1. Voorafgaande schulderkenning - Procedure tot bekrachtiging van de overeenkomst - Vonnis dat de bekrachtiging weigert - Beslissing vatbaar voor hoger beroep.....	52
2. Voorafgaande schulderkenning - Procedure tot bekrachtiging van de overeenkomst - Vonnis dat de bekrachtiging weigert - Beslissing vatbaar voor hoger beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid	53
Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0217.F), www.juportal.be	53
Trefwoorden: Internering - Voorwaarden - Geestesstoornis die op het ogenblik van de uitspraak voortduurt en die het oordeelsvermogen ernstig aantast - Stabilisering van de psychische aandoening dankzij de aan de beklaagde verstrekte zorg - Gevolg.....	53
Hof van Cassatie 14 juni 2023 (P.22.1347.F), www.juportal.be	53
Trefwoorden: 1. Bankbreuk en bedrieglijk onvermogen - Bewerking van bedrieglijk onvermogen - Aard van het misdrijf - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Voorwaarde.....	53
2. Bankbreuk en bedrieglijk onvermogen - Misdrijf van het bewerken van bedrieglijk onvermogen - Veroorzaakte schade - Verlies van een kans.....	53
3. Oplichting - Listige kunstgreep - Aannemer - Vraag om betaling van facturen - Modaliteiten	54

Hof van Cassatie 21 juni 2023 (P.23.0446.F), www.juportal.be	54
Trefwoorden: Art. 149 GW – Verplichting om een middel te beantwoorden – Middel – Begrip	54
Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0449.F), www.juportal.be	55
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Vernietiging beperkt tot de uitgesproken straffen - Omvang - Veroordelingen tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds (ja) - Veroordelingen tot een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand (neen) en tot de forfaitaire vergoeding voor gerechtskosten, bepaald in artikel 91, tweede lid, KB 28 december 1950 (neen).....	55
2. Probateiuitstel - Voorwaarde verbonden aan de antecedenten - Afschaffing - Toepassing ratione temporis.....	55
3. Probateiuitstel - Weigering - Onwettigheid - Vernietiging - Omvang - Uitgesproken straffen - Veroordeling tot betaling van een bijdrage aan het Slachtofferfonds	55
Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0352.F), www.juportal.be	56
Trefwoorden: 1. Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Door een vennootschap aan haar zaakvoerders toegekende voorschotten - Niet-betaling van rente - Misbruik van vennootschapsgoederen - Voorwerp - (Geen) fictieve rente die belastbaar is als voordeel van alle aard	56
2. Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Door een vennootschap aan haar zaakvoerders toegekende voorschotten - Niet-betaling van rente - Fictieve rente die belastbaar is als voordeel van alle aard - Begrip	56
Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0206.F), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Andere Straffen - Allerlei - Elektronisch toezicht - Voorwaarden - Maximumstraf van een jaar - Straf overwogen door de rechter (in concreto) - (Geen) wettelijk maximum (in abstracto)	57
Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0610.F), www.juportal.be	57
Trefwoorden: Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing baseert.....	57
Hof van Cassatie 22 augustus 2023 (P.23.1181.F), www.juportal.be	58
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Vonnisgerecht - Herroeping van de hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Beslissing van de correctionele rechtbank - Arrest dat het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaart - Wettigheid.....	58
Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.0325.F), www.juportal.be	58
Trefwoorden: Grondwet - Art. 22 - Artikel 22bis - Financiering van terrorisme - Kind dat deelneemt aan de activiteiten van een terroristische groep - Verstrekking van materiële middelen door een van de ouders - Tegen de ouder ingestelde vervolging - Verenigbaarheid met de rechten van het kind	58
Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.1083.F), www.juportal.be	58
Trefwoorden: Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievensformulier - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Niet-ondertekening van het grievensformulier - Gevolg	59
Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.23.0992.F), www.juportal.be	59
Trefwoorden: 1. Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verplichting om de niet-toekenning van een werkstraf met redenen te omkleden - Draagwijdte.....	59
2. Strafzaken - Vaststelling van het bedrag van de geldboete - Inaanmerkingneming van het bedrag van de door de beklaagde verhoopte of verkregen onrechtmatige inkomsten – Wettigheid	59
3. Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering van de keuze en het bedrag van de geldboete - Draagwijdte	59
4. Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van de uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Inaanmerkingneming van de verbeurdverklaring voor de vermindering van het bedrag van de geldboete - (Geen) verplichting	59
Hof van Cassatie 15 november 2023 (P.23.0682.F), www.juportal.be	60
Trefwoorden: 1. Onmiddellijke aanhouding - Tegenstrijdigheid met de veroordelende beslissing - (Geen) grief van tegenstrijdigheid	60
2. Strafzaken - Allerlei - Grief van tegenstrijdigheid - Begrip - (Geen) tegenstrijdigheid tussen twee arresten die achtereenvolgens in dezelfde zaak zijn geweest	60
Hof van Cassatie 15 november 2023 (P.23.0993.F), www.juportal.be	60

Trefwoorden: 1. Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Invaliditeit en arbeidsongeschiktheid - Begrippen - Weerslag in geval van een tijdelijke invaliditeit geconsolideerd na afloop van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid	60
2. Wet Elektronische Communicatie – Wet Technische Eisen Voertuigen – Systeem dat bestuurders waarschuwt voor controles – Onverenigbaar met de wet zelfs indien het nog een andere, rechtmatige functie heeft.....	61
Hof van Cassatie 29 november 2023 (P.23.1062.F), www.juportal.be	61
Trefwoorden: 1. Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Andere partijen - Stedenbouwmisdrijf - Vernietiging van het bestreden arrest in zoverre het uitspraak doet over de door de gemachtigd ambtenaar ingestelde herstelvordering - Vernietiging beperkt tot die beslissing.....	61
2. Bijzondere verbeurdverklaring – Uit misdrijf verkregen vermogensvoordeel - Onaantastbare beoordeling van de feitenrechter - Toezicht door het Hof.....	61
3. Strafzaken - Ambtshalve voorgedragen middel - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Ontvankelijk cassatieberoep - Miskenning van de bewijskracht van de akten.....	61
4. Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof.....	61
Hof van Cassatie 29 november 2023 (P.23.0952.F), www.juportal.be	63
Trefwoorden: 1. Soorten - Allerlei - Onbetaald gebleven sociale zekerheidsbijdragen - Ambtshalve betaling van de onbetaalde socialezekerheidsbijdragen (art. 236 Sociaal Strafwetboek) - Maatregel die tot de strafvordering behoort - Burgerrechtelijke maatregel - Invloed - Niet-toepassing van het beginsel van de niet-terugwerkende kracht van de straf	63
2. Geen aangifte met verantwoording van het bedrag van de socialezekerheidsbijdragen door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber (art. 223, § 1, eerste lid, 1°, Sociaal Strafwetboek) - Schuldenaar van de onbetaalde socialezekerheidsbijdragen (art. 236 Sociaal Strafwetboek) - Feitelijke werkgever - Begrip	63
Hof van Cassatie 26 maart 2025 (P.24.1686.F), www.juportal.be	63
Trefwoorden: 1. Conclusie - Conclusietermijnen - Verstrijken - Ontdekking van een nieuw stuk of feit - Begrip - (Geen) wijziging van de omschrijving	64
2. Motivering van de strafkeuze en de strafmaat - Doelstellingen van de straf - Inaanmerkingneming van de ouderdom van de feiten - Strafverzwaring - Wettigheid	64
Hof van Cassatie 23 april 2025 (P.25.0067.F), www.juportal.be	64
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheidsregel - Regel van openbare orde – Gevolg	64
2. Werking in de tijd en in de ruimte - Bepaling die na de feiten in werking is getreden - Andere bepaling die op het ogenblik van de feiten van toepassing was - Herkwalificatie - Toepassing	64
Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.24.1033.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Opzettelijk toebrengen van verwondingen - Oogmerk om een persoon aan te randen - Begrip - Beoordeling door de rechter.....	65
Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0606.N), www.juportal.be	65
Trefwoorden: Art. 5 EVRM - Art. 5.3 EVRM - Redelijke termijn - Voorlopige hechtenis - Redelijketermijnverweer - Beoordelingscriteria door de rechter - Aanwending van rechtsmiddelen door andere beklaagden - Draagwijdte - Gevolg	66
Hof van Cassatie 30 april 2025 (P.24.0698.F), www.juportal.be	66
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Eindbeslissing - Begrip - Beslissing die uitspraak doet over alles wat het voorwerp van de vordering van de burgerlijke partij uitmaakt - Beslissing die de uitspraak over de kosten aanhoudt - Gevolg.....	66
2. Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Afstand op grond dat de beslissing geen eindbeslissing is - Eindbeslissing - Afstand die op een dwaling berust - Gevolg.....	66
Hof van Cassatie 30 april 2025 (P.25.0197.F), www.juportal.be	66
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheidsregel - Regel van openbare orde – Gevolg	67
2. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Arrest van onbevoegdheid - Ongegrond verklaard cassatieberoep - Ambtshalve regeling van rechtsgebied - Voorwaarde.....	67
3. Strafzaken - Bevoegdheid - Hoger beroep - Toetsing door de appelrechters van hun bevoegdheid - Grievensformulieren - Geen grief betreffende de schuld – Grievens betreffende de straf - Artikel 210,	

tweede lid, Wetboek van Strafvordering - Middel betreffende de bevoegdheid - Ambtshalve opgeworpen middel - Herkwalificatie van de feiten – Gevolg.....	67
4. Strafzaken - Bevoegdheid - Hoger beroep - Toetsing door de appelrechters van hun bevoegdheid - Artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering - Middel betreffende de bevoegdheid - Ambtshalve opgeworpen middel - Draagwijdte - Herkwalificatie van de feiten - Gevolg.....	67
5. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Materiële bevoegdheid - Regeling van rechtsgebied - Tegenstrijdigheid tussen twee beslissingen enkel over de kwalificatie van de feiten - Opdracht van het Hof.....	67
6. Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Doodslag - Bestanddeel - Overlijden van het slachtoffer - Vereist oorzakelijk verband tussen het gedrag van de dader en het overlijden van het slachtoffer - Draagwijdte	67
Hof van Cassatie 7 mei 2025 (P.25.0109.F), www.juportal.be	68
Trefwoorden: 1. Gezag van gewijsde in strafzaken t.a.v. de rechter die van de burgerlijke rechtsvordering kennisneemt – Draagwijdte.....	68
2. Sociale zekerheid - Verordening 987/2009 over de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels - Vonnis dat, op de tegen een beklagde ingestelde strafvordering wegens schending van de nationale strafwet, hem aan die feiten schuldig verklaart - Gevolgen die verbonden moeten worden aan de burgerlijke rechtsvordering van de socialezekerheidsinstellingen van de lidstaten	68
3. Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om een vraag te stellen - Voorwaarden	68
4. Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Verplichting om een vraag te stellen - Voorwaarden	68
5. Verdragsbepalingen - Allerlei - Plaats van onderwerping aan de sociale zekerheid - A1-verklaring (artikel 19.2 Verordening (EG) nr. 987/2009) - Verzoek om intrekking - Verplichting voor de lidstaat van ontvangst om onverwijld de dialoogen verzoeningsprocedure in te leiden (artikel 76.6 Verordening (EG) nr. 883/2004 van 29 april 2004) - Doel	68
Hof van Cassatie 14 mei 2025 (P.25.0349.F), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Mensenhandel - Strafbaar gestelde gedragingen - Moreel bestanddeel - Strafbaar gestelde finaliteit - Uitbuiting door het verrichten van werk of het verlenen van diensten - Finaliteit die met eender welke van de strafbaar gestelde materiële handelingen gepaard moet gaan - Draagwijdte	70
Hof van Cassatie 14 mei 2025 (P.25.0163.F), www.juportal.be	70
Trefwoorden: Algemeen - Strafzaken - Waarschuwing die de beklagde in kennis heeft gesteld van de betekening van het verstekvonnis - Buitengewone verzetstermijn - Laattijdig verzet - Ontvankelijkheid - Beklaagde die de taal van het eentalige gebied waarin hij verblijft niet machtig is - Gevolg - (Geen) geval van overmacht.....	71
Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.24.1410.F), www.juportal.be	71
Trefwoorden: 1. Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verduistering van activa - Materieel bestanddeel - Overdracht van aandelen - Boeking op de rekeningcourant - Tegenwaarde - Toepassing	71
2. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Veinzing - Vervanging van schuldeiser - Wil tot uitdoving van de schuld - Mogelijkheid van schade - Insolvabiliteit van de in de plaats gestelde schuldenaar - Beoordelingscriterium.....	71
Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.25.0298.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: Verzwarende omstandigheden - Verdovende middelen - Vereniging van misdadigers - Hoedanigheid van leidend persoon - Daden van deelneming - Omvang van de vermogensvoordelen - Criterium	72
Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.24.1428.F), www.juportal.be	72
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Stuk dat in een andere taal dan die van de rechtspleging is opgemaakt - Noodzaak van een vertaling ter vergelijking - Gevolg.....	72
2. Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Staat van faillissement - Bepaling van de datum van staking van betaling door de strafrechter - Uitspraak van de ondernemingsrechtbank - Invloed.....	72
Hof van Cassatie 8 juli 2025 (P.25.0952.F), www.juportal.be	73

Trefwoorden: Rechterlijke organisatie - Cumulatie van rechterlijke ambten - Onderzoeksrechter - Raadsheer in het hof van beroep - Verbod - Nietigheid – Gevolg – Onderzoeksrechter – Verzoek voorlopige invrijheidstelling.....	73
Hof van Cassatie 17 februari 2026 (P.25.0306.N), www.juportal.be	73
Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven – Rekening houden met verschuldigde btw en belastingen ...	73
Hof van Cassatie 17 februari 2026 (P.26.0100.N), www.juportal.be	74
Trefwoorden: Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij.....	74
Hof van Cassatie 17 februari 2026 (P.25.1519.N), www.juportal.be	74
Trefwoorden: 1. Straf – Vrijheidsstraffen – Motivering – Art. 7, § 3, eerste lid Sw.	74
2. Straf – Vrijheidsstraffen – Motivering – Art. 7, § 3, tweede lid Sw.	74
Hof van Cassatie 3 maart 2026 (P.25.1429.N), www.juportal.be	75
Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van een getuige à décharge – Beoordeling – Criteria	75
2. Wet Elektronische Communicatie – Wet Technische Eisen Voertuigen – Systeem dat bestuurders waarschuwt voor controles – Onverenigbaar met de wet zelfs indien het nog een andere, rechtmatige functie heeft.....	75
Hof van Cassatie 10 maart 2026 (P.25.1694.N), www.juportal.be	76
Trefwoorden: Rechten van verdediging – Zaken van algemene bekendheid	76
Hof van Cassatie 10 maart 2026 (P.25.0381.N), www.juportal.be	77
Trefwoorden: 1. Stedenbouw – Herstelvordering – Betwisting geldigheid aanstelling stedenbouwkundige inspecteur	77
2. Stedenbouw – Herstelvordering – Verweermiddel wordt niet aannemelijk gemaakt – Geen schending vermoeden van onschuld – Geen miskennis bewijslast.....	77
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.1624.N), www.juportal.be	77
Trefwoorden: Dieren – Art. 35, 9° Dierenwelzijnswet – Seksuele betrekkingen met dieren – Toepassingsgebied	77
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.0793.N), www.juportal.be	78
Trefwoorden: Stedenbouw – Herstelvordering – Beoordeling rechter – Afwijzing herstellvordering – Vaststellingen.....	78
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.26.0057.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Straffen – Verzoek om een werkstraf – Weigering – Motivering	79
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.26.0068.N), www.juportal.be	79
Trefwoorden: Straffen – Motivering – Antwoorden op verweer beklagde – Uitdrukkelijk aangevoerde gegevens zijn ongewenste neveneffecten als bedoeld door artikel 7, § 2, derde lid, Strafwetboek	79
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.0612.N), www.juportal.be	80
Trefwoorden: 1. Straf – Verzoek om opschorting – Beoordeling rechter – Motivering.....	80
2. Stedenbouw – Ontbreken van een aanmaning van toezichhoudende overheid – Gevolg - Ontvankelijkheid strafvordering of herstellvordering	80
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.0912.N), www.juportal.be	81
Trefwoorden: Strafvordering – Verjaard – Burgerlijke vordering voor de strafrechter	82
Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.26.0026.N), www.juportal.be	82
Trefwoorden: Straf – Strafdelen – Overschrijding redelijke termijn – Motivering.....	82
Hof van Cassatie 23 maart 2026 (P.24.1702.N), www.juportal.be	83
Trefwoorden: Immuniteit – Diplomatieke ambtenaar – Beëindiging taak – Gevolg.....	83
Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.25.1682.N), www.juportal.be	84
Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Burgerlijke partij – Burgerlijke vordering – Saisine appelrechter – Juiste omschrijving feit waarvoor beklagde is vrijgesproken – Geen ambtshalve grief.....	84
2. Burgerlijke vordering – Samenlopende fouten van dader en slachtoffer – Fraus omnia corrumpit – Geen verdeling aansprakelijkheid.....	84
Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.25.1609.N), www.juportal.be	85
Trefwoorden: Conclusies – Conclusietermijnen – Mogelijkheid om te antwoorden op de conclusies van medebeklaagden – Tegenstrijdige belangen	85

Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.26.0028.N), www.juportal.be	86
Trefwoorden: Slagen en verwondingen – Doden – Onopzettelijk toebrengen van verwondingen – Onopzettelijk doden – Oorzakelijk verband.....	86
Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0449.N), www.juportal.be	87
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Verzoek tot opheffing of aanpassing van een voorwaarde – Beoordeling – Criteria – Noodzakelijkheid van de hechtenis.....	87
2. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Contactverbod – Art. 8.2 EVRM.....	87
Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0105.N), www.juportal.be	88
Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Remediëring – Verlenen van uitstel in plaats van opleggen van een effectieve straf.....	88
Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0036.N), www.juportal.be	89
Trefwoorden: Hoger beroep – Verklaring van hoger beroep – Openbaar Ministerie – Hoedanigheid magistraat van OM niet vermeld	89
Hof van Cassatie 21 april 2026 (P.26.0021.N), www.juportal.be	90
Trefwoorden: Hoger beroep – Laattijdig – Ontbreken van informatie over rechtsmiddelen – Arrest GwH 18 december 2025 – Handhaving gevolgen tot en met 31 december 2026 – Arrest hof van beroep gewezen vóór 31 december 2026.....	90
B. BEROEPEN TEGEN ARRESTEN VAN DE K.I.	91
Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.0995.N), www.juportal.be	91
Trefwoorden: Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Tergend en roekeloos hoger beroep - Begrip - Bevoegdheid van de rechter.....	91
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.23.0451.F), www.juportal.be	91
Trefwoorden: Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Betreding van een private plaats - Artikel 27, Wet Politieambt - Ernstige dreiging voor het leven of de integriteit van personen - Toepassingsvoorwaarden - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof van Cassatie	91
Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.23.0567.F), www.juportal.be	92
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Tweemaandelijks toezicht - Hechtenis van veertien maanden - Motivering van de handhaving - Herhaling van de in eerdere beslissingen vermelde redenen - Geen actualisering - Gevolg	92
2. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Tweemaandelijks toezicht - Motivering - Omvang - Herhaling van de in eerdere beslissingen vermelde redenen - Wettigheid - Voorwaarde	92
Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.23.0545.F), www.juportal.be	92
Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Vordering tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek - Handtekening - Identificatie van de auteur van de handtekening - Modaliteit	92
2. Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Vordering tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek - Handtekening - Niet-geïdentificeerde auteur van de handtekening - Toetsing door het onderzoeksgerecht dat over de regelmatigheid van het aanhoudingsbevel uitspraak moet doen - Draagwijdte.....	92
Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.23.0587.F), www.juportal.be	93
Trefwoorden: 1. Munten en bankbiljetten - Inverdenkingstelling van namaak of van vervalsing van bankbiljetten - Aanhoudingsbevel op grond van die inverdenkingstelling - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Conclusie van de inverdenkinggestelde die de inverdenkingstelling van namaak of van vervalsing van bankbiljetten betwist - Gebrek aan antwoord - Gevolg	93
2. Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Conclusie van de inverdenkinggestelde die het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld betwist - Verplichting tot antwoord.....	93
Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0805.F), www.juportal.be	93

Trefwoorden: 1. Borgtocht - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Vaststelling van het bedrag van de borgsom - Onaantastbare beoordeling van de rechter - Geen vermogensonderzoek - Invloed	94
2. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Vaststelling van het bedrag van de borgsom - Criteria	94
3. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Bedrag van de borgsom - Buitensporig karakter - Stukken die de preciaire financiële situatie aannemelijk maken - Niet-betaling van het bedrag van de eerder vastgestelde borgsom - Invloed.....	94
Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0737.F), www.juportal.be	94
Trefwoorden: 1. Bepalingen die in de bijstand van een advocaat voorzien - Toepassingsgebied - (Geen) toepassing op de door een administratieve overheid genomen maatregel van vrijheidsberoving van een vreemdeling - Strafzaken	94
2. Strafzaken - Illegaal verblijf - Verhoor van de vreemdeling - Bijstand van de advocaat - Gestandaardiseerde vragenlijst - (Geen) verhoor in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering	94
3. Vreemdelingenrecht - Vasthoudingsmaatregel ten aanzien van een vreemdeling - Recht om te worden gehoord met de bijstand van een advocaat - Handvest Grondrechten EU - Artikel 41 - Toepassing	95
4. Strafzaken - Strafvordering - Artikel 780, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Verplichte vermeldingen in het vonnis - Aanduiding van de partijen - Draagwijdte	95
Hof van Cassatie 14 juni 2023 (P.23.0817.F), www.juportal.be	95
Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling tegen borgstelling - In aanmerking te nemen bestaansmiddelen voor de vaststelling van het bedrag van de borgsom.....	96
2. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling tegen borgstelling - Niet-betaling - (geen) Weerslag op de wettigheid van de vaststelling van het bedrag van de borgsom	96
Hof van Cassatie 21 juni 2023 (P.23.0504.F), www.juportal.be	96
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Eindbeslissing - Internationale rechtshulp - Europese Unie - Beslag op voorwerpen ter uitvoering van een door de buitenlandse overheid uitgevaardigd bevestigingsbevel - Strafrechtelijk kort geding - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid	96
2. Internationale rechtshulp - Strafzaken - Wederzijdse erkenning van bevestigingsbevelen en confiscatiebevelen - Bevestigingscertificaat uitgevaardigd door de Italiaanse autoriteiten - Tenuitvoerlegging in België - Toepasselijke bepalingen	96
Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0870.F), www.juportal.be	97
Trefwoorden: 1. Vreemdeling - Administratieve maatregel - Vrijheidsberoving - Voorwaarde - Subsidiariteit - Toezicht door de onderzoeksgerechten - Motivering - Draagwijdte	97
2. Vreemdeling - Terugkeerrichtlijn - Vluchtgevaar - Vrijheidsberoving - Alternatief - Minder dwingende maatregel - Begrip.....	97
Hof van Cassatie 22 augustus 2023 (P.23.1189.F), www.juportal.be.....	98
Trefwoorden: Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Voorlopige hechtenis - Voorlopige invrijheidstelling tegen storting van een door de raadkamer besliste borgsom - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Door de inverdenkinggestelde voorgesteld onvoldoende bevonden bedrag - Motivering van de beslissing tot handhaving van de hechtenis – Voorwaarden	98
Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.0795.F), www.juportal.be	98
Trefwoorden: 1. Probatioopschorting - Door de raadkamer bevolen opschorting - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechters.....	98
2. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier - Verplichting om het formulier neer te leggen - Toepassingsgebied - Door de raadkamer bevolen opschorting van de veroordeling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - (Geen) verplichting om een grievenformulier neer te leggen	98
Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.1383.F), www.juportal.be	99
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Aanhoudingsbevel - Vormvereisten - Betekening - Overhandiging van een afschrift van de processen-verbaal van verhoor - Doel - Niet op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste	99

2. Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Vormvereisten - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Voorafgaand verhoor door de politie	99
3. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verplichting om de middelen te beantwoorden - Omvang.....	99
Hof van Cassatie 25 oktober 2023 (P.23.1406.F), www.juportal.be	99
Trefwoorden: Verdragsbepalingen - Allerlei - Terugkeerrichtlijn - Artikel 47 Handvest Grondrechten EU - Vreemdelingen - Onwettig verblijf - Handhaving met het oog op de verwijdering - Wederopsluiting van de vreemdeling die zijn repatriëring vermijdt of verhindert - Autonome titel - Verenigbaarheid	100
Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.22.1318.F), www.juportal.be	100
Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Rechtszitting van de raadkamer - Slachtoffers die geen verklaring van benadeelde persoon of van burgerlijkepartijstelling hebben gedaan - Geen oproeping op de rechtszitting - Schending van de wet - (Geen) overmacht...	100
2. Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Cassatiemiddel dat verzoekt om het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen - Antwoord op de vraag dat geen invloed heeft op de wettigheid van het bestreden arrest - Gevolg	100
Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.23.0842.F), www.juportal.be	100
Trefwoorden: Internering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing tot internering - Uitspraak in openbare rechtszitting - Geen vaststelling van de aanwezigheid van het openbaar ministerie - Gevolg	101
Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.23.1218.F), www.juportal.be	101
Trefwoorden: 1. Bedreigingen - Terroristisch misdrijf - Bedreiging met het plegen van moorden - (Geen) vereiste openbare verspreiding - Bijzonder opzet - Doel om een bevolking te intimideren - (Geen) vereiste verwezenlijking van het doel.....	101
2. Terroristisch misdrijf - Misdrijf dat een land of een internationale organisatie schaadt - Bestaan van het vereiste bijzonder opzet - Onaantastbare beoordeling van de feitenrechter - Toezicht door het Hof	101
3. Racisme - Xenofobie - Misdrijf van aanzetting tot haat of geweld - Bestanddeel - (Geen) vereiste kennisneming door de geviseerde groep.....	101
Hof van Cassatie 23 april 2025 (P.25.0044.F), www.juportal.be	102
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling - Klacht - Persoon tegen wie de burgerlijk partijstelling gericht is.....	102
2. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling - Klacht - Conclusie tot schadevergoeding - Persoon tegen wie de burgerlijk partijstelling gericht is	102
Hof van Cassatie 7 mei 2025 (P.23.1731.F), www.juportal.be	102
Trefwoorden: 1. Bankvordering - Door de beklaagde aangevoerde onregelmatigheid die geen enkele nietigheid tot gevolg heeft - Middel dat een onderzoek vereist van het verband tussen die akte en de daaropvolgende verrichtingen waartoe het zou hebben geleid - (Geen) belang.....	102
2. Strafzaken - Bewijsvoering - Eerlijk proces - Onregelmatig bewijs - Onderzoeksverrichtingen bevolen ten gevolge van een van onregelmatigheid beschuldigde akte - Ontvankelijkheid - Voorwaarden.....	102
Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.25.0727.F), www.juportal.be	103
Trefwoorden: 1. Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Bevoegdheid van de procureur des Konings - Tenuitvoerlegging in een ander huis van arrest dan dat welk is opgegeven in het aanhoudingsbevel - Regelmatigheid - Invloed	103
2. Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in het huis van arrest dat is opgegeven in het aanhoudingsbevel - Onmogelijkheid - Invloed.....	103
Hof van Cassatie 3 februari 2026 (P.26.0129.N), www.juportal.be	104
Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Titel van vrijheidsbeneming – Definitieve titel van onderzoeksgerecht om EAB ten uitvoer te leggen	104
2. Europees aanhoudingsbevel – Beslissingen van OM om overlevering uit te stellen en uitstel te beëindigen – Uitvoeringsmodaliteiten	104
3. Europees aanhoudingsbevel – Beslissing van OM om uitstel overlevering te beëindigen – Geen rechtsmiddel – Vrijwaring grondrechten betrokkene.....	104
Hof van Cassatie 24 februari 2026 (P.25.0022.N), www.juportal.be	105
Trefwoorden: 1. Valsheid en gebruik van valse stukken – Gebruik van valse stukken - Voortdurend misdrijf – Einde	105

2. Valsheid en gebruik van valse stukken – Gebruik van valse stukken – Voortdurend misdrijf – Einde – Beoordeling rechter	105
Hof van Cassatie 3 maart 2026 (P.26.0243.N), www.juportal.be	105
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving - Hoger beroep – Verzwaring toestand in verdenking gestelde t.a.v. beslissing onderzoeksrechter	105
Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.26.0282.N), www.juportal.be	106
Trefwoorden: Vreemdelingen – Verzoeker om internationale bescherming – Art. 74/6 Vreemdelingenwet – Vrijheidsberoving – Beoordeling – Onderzoeksgerecht	106
Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.25.1593.N), www.juportal.be	107
Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering – Voorwaarden – Belang – Bestuurders autonoom gemeentebedrijf	107
Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0485.N), www.juportal.be	108
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Bevel tot medebrenging – Betreding woonst derde – Controle regelmatigheid bevel tot medebrenging en uitvoering ervan	108
Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0174.N), www.juportal.be	109
Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Buitenlandse veroordeling	109
Hof van Cassatie 21 april 2026 (P.26.0502.N), www.juportal.be	109
Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Beschikking raadkamer – Hoger beroep – Afstand van hoger beroep – KI verleent hier akte van – Gevolg	109
C. ANDERE ARRESTEN VAN HET HOF VAN CASSATIE	110
Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.23.0400.F), www.juportal.be	110
Trefwoorden: 1. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Kamers of afdelingen van dezelfde rechtbank die van samenhangende zaken kennisgenomen hebben - Geen bevoegdheidsgeschil - Gevolg	110
2. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Regeling van rechtsgebied - Doelstelling	110
Hof van Cassatie 29 november 2023 (P.23.1483.F), www.juportal.be	111
Trefwoorden: 1. Afstand van geding - Wraking - Antwoord van de gewraakte magistraat - Afstand - Gevolg	111
2. Afstand van geding - Verzoek tot wraking	111
3. Rechter - Strafzaken - Gewettigde verdenking - Begrip - Gebrek aan onpartijdigheid - Bewijs - (Geen) subjectief gevoel van een van de partijen - Vermoedens die redelijkerwijs worden verantwoord door verifieerbare feiten	111
Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.25.0199.N), <i>NC 2026</i> , afl. 1-2	112
Trefwoorden: Wraking – Wrakingsverzoek – Vermoeden van onschuld	112
Hof van Cassatie 2 april 2025 (P.25.0213.F), www.juportal.be	113
Trefwoorden: Strafvordering – Bijzondere rechtsplegingen – Regeling rechtsgebied – Verzet – Niet-ontvankelijk indien er tegenspraak was	113
Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0433.N), www.juportal.be	113
Trefwoorden: Wraking - Tijdig opwerpen van de wrakingsgrond - Verklaring van de rechter die zich niet van de zaak onthoudt - Aanvullende wrakingsgrond op basis van gegevens van deze verklaring - Toelaatbaarheid	113
Hof van Cassatie 24 februari 2026 (P.26.0067.N), www.juportal.be	114
Trefwoorden: Regeling van rechtsgebied – Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht	114
Hof van Cassatie 24 maart 2026 (P.26.0362.N), www.juportal.be	114
Trefwoorden: 1. Wraking – Wrakingsprocedure – Verzoek om uitstel – Weigering – Grond tot wraking – Spoedeisende aard wrakingsprocedure	114
2. Wraking – Kennelijk onontvankelijk of kennelijk ongegrond wrakingsverzoek – Geldboete	114
2.5. GRONDWETTELIJK HOF	116
Grondwettelijk Hof 9 april 2026 (42/2026), www.const-court.be	116
Trefwoorden: Strafrechtspleging - Gebruik der talen in gerechtszaken - Beklaagde - Verzoek tot verandering van de taal van de rechtspleging - Verwerping door de rechter in eerste aanleg - Vernietiging van het vonnis in hoger beroep - Verwijzing naar een ander rechtscollege in hoger beroep	116
Grondwettelijk Hof 16 april 2026 (47/2026), www.const-court.be	117

Trefwoorden: Bescherming en welzijn van dieren - Vlaams Gewest - Toegelaten methodes voor het slachten van dieren - Slachtingen voorgeschreven door de ritus van een eredienst - Alternatieve bedwelmingsmethoden	117
2.6. RAAD VAN STATE	117
2.7. HOVEN VAN BEROEP	117
A. CORRECTIONELE KAMERS	117
Antwerpen 13 november 2025, <i>NC</i> 2025, afl. 6. 457-464.	117
Trefwoorden: Verkrachting – Minderjarig slachtoffer volle leeftijd 14 jaar maar geen 16 jaar – Toestemming – Leeftijdverschil met dader – Draagwijdte arrest GwH 17 juli 2025 – Dwaling omtrent leeftijd – Begrip onoverkomelijke dwaling	117
Antwerpen 5 februari 2026, <i>NC</i> 2026, afl. 1-2.	118
Trefwoorden: Verkrachting – Niet-betaling sekswerker – Toestemming – List	118
B. KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.....	118
C. BURGERLIJKE KAMERS EN KORTGEDING	119
Gent 5 februari 2026, <i>NjW.</i> 2026, afl. 538.	119
Trefwoorden: Wraking – Onpartijdigheid rechterlijke macht	119
2.8. RECHTBANKEN VAN EERSTE AANLEG	119
A. CORRECTIONELE KAMERS	119
Corr. Limburg (afd. Hasselt) 19 september 2025, <i>Limb.Rechtsl.</i> 2026, afl. 1.....	119
Trefwoorden: Aanslag of bedreiging – Niet direct/rechtstreeks.....	119
B. RAADKAMER.....	119
C. BURGERLIJKE KAMERS EN VOORZITTER IN KORTGEDING	119
2.9. HOVEN VAN ASSISEN	120
2.10. BUITENLANDSE RECHTSPRAAK	120
 <u>3. RECHTSLEER</u>	<u>120</u>
 3.1. OVERZICHTEN VAN RECHTSLEER	120
3.2. BOEKEN.....	120
A. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	120
B. NIEUWE BOEKEN I.V.M. STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT IN DE BIBLIOTHEEK	120
3.3. BIJDRAGEN IN BOEKEN OF TIJDSCHRIFTEN (INCLUSIEF NOTEN).....	120
A. BIJDRAGEN I.V.M. INTERNATIONAAL EN EUROPEES STRAFRECHT EN STRAFPROCESRECHT	120
B. BIJDRAGEN I.V.M. ALGEMEEN STRAFRECHT	120
C. BIJDRAGEN I.V.M. BIJZONDER STRAFRECHT.....	121
D. BIJDRAGEN I.V.M. STRAFPROCESRECHT	122
E. GEMENGDE OF ANDERE BIJDRAGEN	122
F. STRAFRECHT IN HET BUITENLAND.....	122
3.4. BELANGRIJKE EVOLUTIES IN ANDERE RECHTSTAKKEN OF BELANGRIJKE ARTIKELEN OVER HET RECHT	123
3.5. VARIA	123

1. Wetgeving

1.1. Belgische regelgeving

Wet van 3 maart 2026 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 (1), BS 10 maart 2026.

Toelichting: Op 1 september 2026 treedt het nieuwe Strafwetboek in werking. Een van de grootste hervormingen van het Belgische strafrecht in decennia. De overstap vereist dan ook tal van wettelijke ingrepen. Vandaag zorgt de federale wetgever voor een update van maar liefst 36 bestaande wetten m.b.t. 'Justitie' zodat ze aansluiten bij het nieuwe strafrechtelijke kader. De wijzigingen zijn vooral technisch van aard waarbij verwijzingen verschuiven van het oude naar het nieuwe Strafwetboek. Maar er zijn ook inhoudelijke aanpassingen. Zo worden de voorziene straffen aangepast aan de nieuwe straffenschaal en worden nieuwe basisregels geïntegreerd zoals deze m.b.t. de poging en het moreel bestanddeel.

Volledige tekst:

https://www.ejustice.just.fgov.be/cgi/article.pl?language=nl&sum_date=2026-03-10&lg_txt=n&numac_search=2026001612

Afstemming op nieuw Strafwetboek

De Harmonisatiewet van 3 maart 2026 weerspiegelt de belangrijkste veranderingen van het nieuwe Strafwetboek en verwerkt die in een reeks bestaande justitiewetten.

Een van de belangrijkste wijzigingen is de invoering van een nieuw straffenarsenaal. Het klassieke systeem van gevangenisstraffen en geldboetes wordt vervangen door 8 strafniveaus. Niveau 1 staat voor de lichtste straffen, terwijl niveau 8 de zwaarste sancties omvat, zoals levenslange opsluiting. Voor bestaande strafbepalingen die nog niet zijn aangepast, voorziet het nieuwe Strafwetboek een conversiesysteem. Dit systeem vertaalt oude straffen automatisch naar een passend strafniveau, zodat er geen juridische leegte ontstaat.

Een andere nieuwigheid is het verdwijnen van de traditionele driedeling van strafbare feiten: overtredingen, wanbedrijven en misdaden. In het nieuwe systeem wordt voortaan enkel nog gesproken van 'misdrijven'. Enkel in uitzonderlijke gevallen, zoals bij internationale misdrijven, blijft de term 'misdad' behouden om symbolische redenen.

Ook op andere gebieden introduceert het nieuwe Strafwetboek een meer moderne terminologie. Zo verdwijnen begrippen als 'correctieel' en 'politiestrafen' en zijn sommige strafvormen hernoemd. Er wordt ook afgestapt van begrippen zoals 'mededader' en 'medeplichtige'. Voortaan spreekt men over 'deelnemer'.

Verder veranderen ook de regels rond poging. In het nieuwe systeem is een poging tot elk opzettelijk misdrijf automatisch strafbaar. Dit verschilt van de huidige regeling waarbij de strafbaarheid van een poging vaak expliciet in de wet moest staan. Daarnaast is het moreel bestanddeel van een misdrijf duidelijker omschreven. Voor sommige strafbepalingen zal voortaan expliciet moeten worden vermeld dat het misdrijf 'opzettelijk' werd gepleegd.

Update justitiewetten

De federale wetgever actualiseert maar liefst 36 wetten m.b.t. justitie, waaronder de Wet op het notarisambt, het oud Burgerlijk Wetboek, de Uitleveringswet, het Militair Strafwetboek, de Antiracismewet, het Wetboek van de Belgische Nationaliteit, de Wet Schadevergoeding Gewelddaden, de Orgaantransplantatiewet, de Euthanasiewet en de Antidiscriminatiewet.

(bron: Jura.be)

Wet van 11 maart 2026 houdende harmonisatie van de wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafvordering en de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis met het Strafwetboek van 29 februari 2024, *BS* 18 maart 2026.

Toelichting: Het nieuwe Strafwetboek treedt in werking op 8 april 2026. Deze hervorming vereist een aanpassing van de bestaande wetgeving. Deze wet houdt de wetgevingstechnische aanpassingen in teneinde de strafprocedure af te stemmen op de beginselen van het nieuwe Strafwetboek. Deze wijzigingen hebben betrekking op de aanpassing van de wettelijke verwijzingen naar de nieuwe bepalingen van het Strafwetboek, maar ook op de afstemming van de straffen op de nieuwe straffenschaal, de modernisering van de gebruikte terminologie en aanpassingen aan nieuwe basisregels.

Wet van 16 maart 2026 tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek en de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek, *BS* 25 maart 2026.

Toelichting: Op 1 september 2026 treedt het nieuwe Strafwetboek in werking, met daarin een aangepaste regeling rond 'ecocide'. De definitie van het misdrijf wordt uitgebreid zodat ook de vernietiging van beschermde habitats expliciet onder strafbare milieuschade valt, in lijn met nieuwe Europese regelgeving. Verder geeft de wetgever uitvoering aan een aanbeveling van het VN-Comité inzake gedwongen verdwijningen en worden een reeks technische foutjes en inconsistenties rechtgezet.

Wet van 16 maart 2026 tot Wet tot verzwaring van de straffen inzake drugshandel, wapenhandel, criminele organisatie en witwassen, en tot harmonisatie van de wet van 24 februari 1921 betreffende het verhandelen van giftstoffen, slaapmiddelen en verdovende middelen, psychotrope stoffen, ontsmettingsstoffen en antiseptica en van de stoffen die kunnen gebruikt worden voor de illegale vervaardiging van verdovende middelen en psychotrope stoffen, en de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens, met het Strafwetboek van 29 februari 2024, *BS* 26 maart 2026.

Toelichting: De federale wetgever komt last minute met een reeks strafverzwaringen in uitvoering van het regeerakkoord 2025-2029. Zowel voor drugshandel en wapenhandel als

misdrijven m.b.t. georganiseerde criminaliteit en verzwaarde vormen van witwassen stijgen de voorziene sanctieniveaus. De wetgever geeft de Drugswet en de Wapenwet ook meteen een update zodat ze aansluiten bij het nieuwe strafrechtelijke kader. De wijzigingen zijn vooral technisch van aard waarbij verwijzingen verschuiven van het oude naar het nieuwe Strafwetboek. Maar er zijn ook inhoudelijke aanpassingen. Zo worden de voorziene straffen aangepast aan de nieuwe straffenschaal en worden nieuwe basisregels geïntegreerd zoals deze m.b.t. de strafbare poging en het moreel bestanddeel.

De regering heeft zich in haar regeerakkoord geëngageerd om georganiseerde criminaliteit, drugshandel en wapenhandel harder aan te pakken, onder meer door de voorziene strafmaat aanzienlijk te verzwaren. Net voor de inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek geeft ze uitvoering aan dat engagement. De federale wetgever wijzigt de sanctieniveaus in het nieuwe Strafwetboek, de Drugswet en de Wapenwet.

- aanpassingen van de wettelijke verwijzingen naar de nieuwe bepalingen van het Strafwetboek,
- het afstemmen van de straffen op de nieuwe straffenschaal,
- aanpassingen aan de nieuwe algemene regels betreffende de strafbare poging, herhaling, ...
- de modernisering van de gebruikte terminologie.

Wet van 30 maart 2026 betreffende de regeling van een tijdelijk wettelijk kader inzake de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht, de probatiestraf, de werkstraf, de opschorting en de probatieopschorting, het uitstel en het probatie-uitstel, de bijkomende straf bedoeld in artikel 50 van het Strafwetboek en bepaalde straffen opgelegd aan rechtspersonen en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering, de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten en de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek, met het oog op de inwerkingtreding van het nieuw Strafwetboek (1), BS 2 april 2026.

Toelichting: Op 1 september 2026 treedt het nieuwe Strafwetboek in werking, een van de meest ingrijpende hervormingen van het Belgische strafrecht in decennia. Tegelijk is het de bedoeling dat er een nieuw Strafwetboek wordt uitgewerkt, al zal de redactie daarvan nog enige tijd vergen. Om te vermijden dat er intussen een juridisch vacuüm ontstaat met betrekking tot de uitvoering van straffen en maatregelen, heeft de federale wetgever een tijdelijk wettelijk kader voor de strafuitvoering ingevoerd.

Er wordt tevens voorzien in verschillende maatregelen om, in het kader van de strafuitvoering, de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden en het Wetboek van strafvordering aan te passen aan het nieuwe Strafwetboek.

Het tijdelijke kader omvat een uitvoeringsregeling voor:

- de straf onder elektronisch toezicht,
- de probatiestraf,
- de werkstraf,

- de straf bedoeld in artikel 50 van het Strafwetboek,
- de opschorting en de probatieopshorting;
- het uitstel en het probatie-uitstel, en
- twee nieuwe straffen die kunnen worden opgelegd aan rechtspersonen, namelijk: de probatiestraf en de dienstverleningsstraf ten gunste van de gemeenschap.

Het tijdelijk kader zal in afwachting van het nieuwe Strafwetboek gelden tot op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk tot 30 juni 2029.

Wet van 16 maart 2026 tot wijziging van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdécimes op de strafrechtelijke geldboeten, van het Sociaal Strafwetboek en van verscheidene bepalingen van het sociaal strafrecht, *BS 1* april 2026.

Toelichting bij het wetontwerp: Het wetsontwerp beoogt verschillende wetsteksten op strafrechtelijk gebied te wijzigen, met name:

De wet van 5 maart 1952 betreffende de opdécimes op de strafrechtelijke geldboeten:
 Het doel is: de wet van 5 maart 1952 te actualiseren om rekening te houden met de nieuwe bepalingen van het Strafwetboek, en daarin de aanpassingen op te nemen die zijn voorzien in de wet van 19 december 2025 betreffende de verhoging van opdécimes en de verzwaring van de geldboete voor inbreuk op het Sociaal Strafwetboek met een verzwarende factor, waarvan de inwerkingtreding plaatsvond op 1 februari 2026.

Het Sociaal Strafwetboek:

De wijzigingen zijn voornamelijk bedoeld om het Sociaal Strafwetboek in overeenstemming te brengen met de beginselen van het nieuwe Strafwetboek.

Er zijn ook technische aanpassingen voorzien om fouten als gevolg van eerdere wetswijzigingen te corrigeren.

Tegelijkertijd wordt het Sociaal Strafwetboek in overeenstemming gebracht met de wet van 28 maart 2024 houdende bepalingen inzake digitalisering van justitie en diverse bepalingen lbis en de wet strafprocesrecht I van 9 april 2024.

Diverse bepalingen van het sociaal strafrecht:

Bepaalde bijzondere wetten worden aangepast aan de beginselen van het Strafwetboek.

Er zijn ook technische correcties voorzien.

Wet van 30 maart 2026 houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 (II), *BS 2* april 2026.

Toelichting: De Harmonisatiewet maakt ook het uitstel van de inwerkingtreding officieel: het nieuwe Strafwetboek zal niet op 8 april, maar pas op 1 september 2026 in werking treden. De federale wetgever past de datum aan in de reeds gepubliceerde harmonisatiewetten en de wetten tot invoering van het nieuwe Strafwetboek.

Deze wet omvat de wetwijzigingen die nodig zijn om de bijzondere wetgeving die onder de bevoegdheid van het ministerie van Justitie valt af te stemmen op het Strafwetboek van 29 februari 2024.

Uitleg bij het wetsontwerp: Dit wetsontwerp bevat het tweede gedeelte van de wetgevingstechnische aanpassingen om de federale wetgeving met betrekking tot justitie af te stemmen op de beginselen van het nieuwe Strafwetboek. Deze wijzigingen hebben betrekking op de aanpassing van de wettelijke verwijzingen naar de nieuwe bepalingen van het Strafwetboek, maar ook de afstemming van de straffen op de nieuwe straffenschaal, de modernisering van de gebruikte terminologie en aanpassingen aan nieuwe basisregels zoals deze met betrekking tot de poging en het moreel bestanddeel.

De volgende methodologie wordt gevolgd:

- alle verwijzingen worden geactualiseerd,
- de straffen worden omgezet in strafniveaus volgens het nieuwe Strafwetboek, waarbij de principes van het conversiemechanisme van artikel 78 van het Strafwetboek gevolgd worden,
- de terminologie wordt geharmoniseerd,
- de strafbaarstelling van de poging wordt uitdrukkelijk uitgesloten,
- het vereiste opzet wordt telkens verduidelijkt,
- overbodige, verouderde of in onbruik geraakte bepalingen worden opgeheven.

1.2. Europese regelgeving

- Nihil

1.3. Overzichten van wetgeving

- ALIE, M., e.a., « Chronique de droit internationale pénal 2/2025 », *RDP* 2026, afl. 4.
- DE BROUWER, A., e.a., « Chronique de législation pénale 2025 », *RDP* 2026, afl. 3.

1.4. Belangrijke wetsontwerpen en –voorstellen

Wetsontwerp houdende harmonisatie van de geldende wetsbepalingen van Justitie met het Strafwetboek van 29 februari 2024 (II), <i>Parl.St.</i> Kamer 2025-2026, 1215/001.
--

Toelichting: Het nieuwe Strafwetboek van 29 februari 2024 zal op 8 april 2026 in werking treden en markeert een ingrijpende herziening van het Belgische strafrecht. Deze hervorming vereist een aanpassing van de bestaande wetgeving, niet alleen wat betreft de verwijzing naar de nieuwe bepalingen, maar ook door diepgaandere aanpassingen van bepaalde regels ten gronde.

Dit wetsontwerp beoogt de wetgevingstechnische aanpassingen door te voeren die nodig zijn om de geldende federale wetgeving met betrekking tot Justitie af te stemmen op de

nieuwe principes die door het Strafwetboek worden ingevoerd. De harmonisatie van de strafwetgeving moet vervolgens ook verder worden gezet voor de wetgeving die betrekking heeft in andere domeinen dan Justitie, zoals ook de gewestelijke- en gemeenschapswetgeving. Zonder wetgevend ingrijpen moet in al deze gevallen worden teruggevallen op het conversiemechanisme uit artikel 78 van het Strafwetboek.

De voorgestelde wijzigingen zijn voornamelijk van wetgevingstechnische aard en hebben niet alleen betrekking op de aanpassing van de wettelijke verwijzingen naar de nieuwe bepalingen van het Strafwetboek, maar ook op de afstemming van de straffen op de nieuwe straffenschaal en de modernisering van de gebruikte terminologie. Zo verdwijnt de driedelige indeling van misdaden, wanbedrijven en overtredingen ten gunste van de geharmoniseerde term “misdrijf”. Deze technische veranderingen zijn essentieel om een consistente toepassing van het nieuwe strafrechtkader te waarborgen. Dit ontwerp maakt deel uit van een eerste fase van herziening op wetgevend vlak; de overige aanpassingen zullen volgen vóór de inwerkingtreding van het Strafwetboek om een volledige en coherente overgang te garanderen.

Verscheidene wijzigingsbepalingen zijn al geïntroduceerd in de wetten van 29 februari 2024, die boek I en boek II van het nieuwe Strafwetboek invoeren. Sommige van deze wetten zijn sindsdien evenwel gewijzigd, waardoor bepaalde bepalingen achterhaald zijn (bijvoorbeeld de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd door de wetten van 9 april 2024 en 15 mei 2024, waarvan de aanpassingen het onderwerp zijn van een afzonderlijk wetsontwerp). Bovendien zijn de wijzigingen die door de wetten van 29 februari 2024 zijn aangebracht niet exhaustief en moeten er andere aanpassingen worden doorgevoerd in dezelfde teksten.

In het belang van coherentie en eenvoud wordt voorgesteld de wijzigings- en opheffingsbepalingen in de wetten van 29 februari 2024, die de boeken I en II van het Strafwetboek invoeren, op te heffen en deze bepalingen samen te voegen in dit wetsontwerp. Dit wordt bewerkstelligd in het wetsontwerp tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoeging van boek I van het Strafwetboek en van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek met een inwerkingtreding op 7 april 2025. De bepalingen van deze ontwerp tekst zijn dus geformuleerd op basis van deze “schone lei”.

Gezien de omvang en technische aard van deze herziening, zal dit ontwerp zich uitsluitend richten op de wetboeken en bijzondere wetgevingen die onder de bevoegdheid van de minister van Justitie vallen.

Wetsontwerp houdende harmonisatie van de wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafvordering en de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis met het Strafwetboek van 29 februari 2024, *Parl.St.* Kamer 2025-2026, 1256/001.

Toelichting: Het nieuwe Strafwetboek van 29 februari 2024 zal op 8 april 2026 in werking treden en markeert een ingrijpende herziening van het Belgische strafrecht.

Deze hervorming vereist de aanpassing van de wet houdende de Voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafvordering en de wet betreffende de voorlopige hechtenis, niet alleen wat betreft de verwijzing naar de nieuwe bepalingen, maar ook door diepgaandere aanpassingen van bepaalde regels ten gronde.

Dit wetsontwerp beoogt de wetgevingstechnische aanpassingen door te voeren die nodig zijn om het huidige Wetboek van Strafvordering en de wet betreffende de voorlopige hechtenis af te stemmen op de nieuwe principes die door het Strafwetboek worden ingevoerd.

De harmonisatie van deze wetgeving op het vlak van de strafprocedure moet vervolgens ook verder worden gezet voor de wetgeving die betrekking heeft op andere domeinen dan Justitie zoals ook de gewestelijke- en gemeenschapswetgeving. Zonder wetgevend ingrijpen moet in al deze gevallen worden teruggevallen op het conversiemechanisme uit artikel 78 van het Strafwetboek.

De voorgestelde wijzigingen zijn voornamelijk van wetgevingstechnische aard en hebben niet alleen betrekking op de aanpassing van de wettelijke verwijzingen naar de nieuwe bepalingen van het Strafwetboek, maar ook op de afstemming van de straffen op de nieuwe straffenschaal en de modernisering van de gebruikte terminologie. Zo verdwijnt de driedelige indeling van misdaden, wanbedrijven en overtredingen ten gunste van de geharmoniseerde term "misdrijf". Deze technische veranderingen zijn essentieel om een consistente toepassing van het nieuwe strafrechtkader te waarborgen. Dit ontwerp maakt deel uit van een eerste fase van herziening op wetgevend vlak; de overige aanpassingen zullen volgen vóór de inwerkingtreding van het Strafwetboek om een volledige en coherente overgang te garanderen.

Wetsvoorstel houdende aanpassing van het bijzonder fiscaal strafrecht aan het nieuw Strafwetboek, *Parl.St.* Kamer 2025-2026, 1384/001.

Toelichting: Dit wetsvoorstel brengt het bijzonder fiscaal strafrecht zoals bepaald in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, het Wetboek der Successierechten, het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, het Wetboek diverse rechten en taksen en het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen in lijn met de uitgangspunten van het nieuwe Strafwetboek.

Daarnaast wordt de verwijzing naar het begrip ‘ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd’ in het nieuwe Strafwetboek vervangen door een verwijzing naar het strafniveau 3.

Tot slot wordt de wet van 16 mei 2024 houdende aanpassing van het bijzonder fiscaal strafrecht aan het nieuw Strafwetboek ingetrokken.

Wetsontwerp betreffende de regeling van een tijdelijk wettelijk kader inzake de uitvoering van de straf onder elektronisch toezicht, de probatiestraf, de werkstraf, de opschorting en de probatieopschorting, het uitstel en het probatie-uitstel, de bijkomende straf bedoeld in artikel 50 van het Strafwetboek en bepaalde straffen opgelegd aan rechtspersonen en tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, met het oog op de inwerkingtreding van het nieuw Strafwetboek, *Parl.St.* Kamer 2025-2026, 1386/001.

Toelichting: Dit wetsontwerp beoogt enerzijds een tijdelijk kader in te stellen voor de uitvoering van bepaalde straffen met het oog op de inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek, anderzijds maar eveneens in het kader van de strafuitvoering omvat het ook een aantal wijzigingsbepalingen teneinde de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten te aligneren op het nieuwe Strafwetboek. Hiertoe moet ook het Wetboek van strafvordering worden gewijzigd. Het tijdelijk kader omvat een uitvoeringsregeling voor de straf onder elektronisch toezicht, de probatiestraf, de werkstraf, de straf bedoeld in artikel 50 van het Strafwetboek, de opschorting en de probatieopschorting, het uitstel en het probatie-uitstel, evenals voor twee nieuwe straffen die kunnen worden opgelegd aan rechtspersonen, met name de probatiestraf en de dienstverleningsstraf ten gunste van de gemeenschap. Het tijdelijk kader zal in afwachting van het nieuwe Strafwetboek gelden tot op een door de Koning te bepalen datum en uiterlijk tot 30 juni 2029. Dit tijdelijk kader treedt in werking op 8 april 2026, net zoals het nieuwe Strafwetboek.

Wetsontwerp tot wijziging van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer als gevolg van het nieuwe Strafwetboek en houdende diverse bepalingen en tot wijziging van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig voor vervoer te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen, *Parl.St.* Kamer 2025-2026, 1403/001.

Toelichting: De wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer wordt aangepast om rekening te houden met de inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek op 8 april 2026. De wijzigingen worden doorgevoerd met behoud van het bestaande recht, dat wil zeggen met het oog op het behoud van de aard en de strafmaat die in de wet op het wegverkeer waren voorzien. Er worden ook enkele punctuele wijzigingen aangebracht, onder andere met betrekking tot rijden onder invloed en de termijn voor het verzenden van processen-verbaal.

Link naar wetsontwerp (zie vanaf p. 111 voor de concordantietabel):
<https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/56/1403/56K1403001.pdf>

Wetsvoorstel houdende harmonisatie van de diverse wetgevingen die onder Binnenlandse Zaken vallen, met de boeken I en II van het Strafwetboek van 29 februari 2024, *Parl.St.* Kamer 2025-2026, 1404/001.

Toelichting: Dit voorstel beoogt diverse wetgevingen op het gebied van Binnenlandse Zaken in overeenstemming te brengen met het nieuwe Strafwetboek van 29 februari 2024, waarvan de boeken I en II op 8 april 2026 in werking zullen treden. De wetgevingen in kwestie hebben betrekking op de bevoegdheden op het gebied van Veiligheid en preventie, alsook op het Nationaal Crisiscentrum.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek I van het Strafwetboek, teneinde het opleggen van een werkstraf tijdelijk uit te sluiten na de gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van een eerdere werkstraf, *Parl.St. Kamer 2025-2026, 1431/001*.

Toelichting: De werkstraf is een belangrijke en herstelgerichte straf in het Belgische strafrecht, maar in de praktijk wordt zij niet altijd volledig uitgevoerd, wat haar geloofwaardigheid ondermijnt. Het wetsvoorstel bepaalt daarom dat veroordeelden die hun werkstraf verwijtbaar niet of slechts gedeeltelijk uitvoeren en binnen vijf jaar opnieuw strafbare feiten plegen, tijdelijk geen nieuwe werkstraf kunnen krijgen.

Wetsvoorstel tot vaststelling van aangescherpte maatregelen ter bestrijding van de drugshandel en de georganiseerde criminaliteit, *Parl.St. Kamer 2025-2026, 1473/001*.

Toelichting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe de bestrijding van de drugshandel en de georganiseerde criminaliteit aan te scherpen. Het is opgebouwd rond vier pijlers: – de actieve netwerken in de gevangenis neutraliseren; – het strafrecht aanpassen, met zwaardere straffen voor bepaalde misdrijven; – een fonds ter bestrijding van drugshandel oprichten; – een wettelijk raamwerk tot stand brengen dat Defensie toestaat mee de havens te beveiligen.

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 64 van het nieuwe Strafwetboek van 29 februari 2024, teneinde het gelasten van opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet langer mogelijk te maken voor misdrijven tegen de seksuele integriteit, het seksueel zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden, *Parl.St. Kamer 2025-2026, 1487/001*.

Toelichting: Dit wetsvoorstel beoogt het gelasten van opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet langer mogelijk te maken voor misdrijven tegen de seksuele integriteit, het seksueel zelfbeschikkingsrecht en de goede zeden (boek II, titel 3, hoofdstuk 3 van het nieuwe Strafwetboek). Deze uitsluiting sluit aan bij die welke reeds geldt voor de zwaarste misdrijven (niveau 7 of 8), waarvoor opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet kan worden gelast. Het wetsvoorstel beoogt te verzekeren dat opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet langer kan worden gelast voor misdrijven van seksuele aard, ongeacht het profiel van de dader.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 11 maart 2026 houdende harmonisatie van de wet houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van strafvordering, het Wetboek van strafvordering en de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis met het Strafwetboek van 29 februari 2024, met het oog op het mogelijk maken van de onmiddellijke aanhouding voor het misdrijf van belaging, *Parl.St. Kamer 2025-2026, 1493/001*.

Toelichting: Dit wetsvoorstel strekt ertoe de onmiddellijke aanhouding, overeenkomstig artikel 33, § 2, van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopig hechtenis, mogelijk te maken voor het misdrijf van belaging.

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 29 februari 2024 tot invoering van boek II van het Strafwetboek, teneinde een algemeen omgangsverbod in te voeren met minderjarigen voor daders met een verhoogd recidiverisico, *Parl.St.* Kamer 2025-2026, 1494/001.

Toelichting: Het (toekomstige) strafrecht voorziet enkel in beperkte en individuele contact- of verblijfsverboden en laat geen algemeen omgangsverbod met minderjarigen toe. Dit is onvoldoende om recidiverisico's bij daders van kindermishandeling te beheersen, waardoor nieuwe slachtoffers niet altijd preventief kunnen worden beschermd.

Daarom beoogt dit wetsvoorstel de invoering van een algemeen, door de rechter opgelegd omgangsverbod met minderjarigen voor daders met een hoog recidiverisico, met aangepaste modaliteiten en een periodieke evaluatie.

2. Rechtspraak

2.1. Overzichten van rechtspraak

- Nihil

2.2. Europees Hof voor de rechten van de mens

EHRM 5 februari 2026 (Florio en Bassignana tegen Italië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-248206>

Trefwoorden: Artikel 1, Eerste Protocol bij EVRM – Artikel 41 EVRM – Eigendomsrecht – Confiscatie – Compensatie van schade – Combinatie straffende en compenserende maatregel – Billijke genoegdoening

Samenvatting: Klagers waren betrokken bij strafrechtelijke procedures voor o.a. corruptie en fraude. In een strafrechtelijke procedure is het onrechtmatig verkregen geld geconfisqueerd en zijn klagers verplicht om de autoriteiten een schadevergoeding te betalen. In een aparte procedure bij de rekenkamer worden 77 klagers verplicht om het ministerie van justitie een bedrag te betalen dat gelijk is aan het bedrag dat door de fraude en omkoping is verkregen, bij wijze van compensatie. In cassatie wordt deze beslissing in stand gehouden: volgens de rechter was de confiscatie bedoeld als straf en de tweede procedure als compensatie van schade, waardoor het geconfisqueerde bedrag niet kan worden afgetrokken van de schadevergoeding.

Het EHRM oordeelt dat de wettelijke mogelijkheid moet bestaan om schade veroorzaakt door misdrijven te compenseren en dat dit in het algemeen belang kan zijn. De gecombineerde confiscatie en compensatie is in dit geval echter niet proportioneel. Het

EHRM verbiedt dus niet de combinatie van een compenserende en straffende maatregel, maar in casu is door de compenserende maatregel en de confiscatiemaatregel die ook compenserend was bedoeld klagers in een slechtere positie gebracht dan vóór de misdrijven. De weigering om de geconfisqueerde bedragen van de compensatie af te trekken heeft tot een excessieve last bij klager geleid. Er is niet gekeken of het combineren van de twee maatregelen proportioneel was om het doel te bereiken, noch zijn minder ingrijpende maatregelen overwogen. Artikel 1, Eerste Protocol bij het EVRM is geschonden.

EHRM 19 februari 2026 (Cuculovic tegen Zwitserland), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-248596>

Trefwoorden: Artikel 5, lid 3 EVRM – Verlengen voorlopige hechtenis op basis nieuwe feiten/gronden zonder klager te horen – Schending

Samenvatting: Klager wordt verdacht van en aangehouden voor een aantal klachtdelicten maar de vordering voorlopige hechtenis wordt afgewezen. Het Openbaar Ministerie gaat tegen deze beslissing in beroep en klager blijft op bevel van de rechter gedurende dit appel in detentie. Nadat de oorspronkelijke aanklachten zijn ingetrokken, wordt de voorlopige hechtenis in de (geheel schriftelijke) appelprocedure verlengd op basis van door het Openbaar Ministerie nieuw aangevoerde niet-gerelateerde feiten en gronden. Het EHRM oordeelt dat in dergelijke zaken onverwijld een hoorzitting moet plaatsvinden in de aanwezigheid van een verdachte om de nieuwe feiten en gronden voor de voorlopige hechtenis te onderzoeken om aan de vereisten van artikel 5, lid 3 EVRM te voldoen. In deze zaak is klager niet persoonlijk gehoord hetgeen een schending van het Verdrag oplevert. (Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – Maart)

EHRM 5 maart 2026 (Khattab tegen België), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-248849>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Veroordeling bij verstek – Eerlijk proces – Geen schending

Samenvatting: Klager is een Belgisch, Syrisch onderdaan. De klacht heeft betrekking op de veroordeling bij verstek van klager in hoger beroep en de afwijzing van zijn verzoek om deze uitspraak te vernietigen. Klager is in 2016 in België in eerste aanleg veroordeeld voor deelname aan een terroristische organisatie in Syrië. Klager heeft tegen deze beslissing hoger beroep ingesteld en heeft vervolgens, zonder de Belgische autoriteiten hierover te informeren België verlaten en is naar Syrië vertrokken onder een valse identiteit. Klager was niet aanwezig bij de behandeling van zijn hoger beroep en is in hoger beroep bij verstek veroordeeld. Klager klaagt over zijn veroordeling bij verstek nu hij niet bij de behandeling van zijn hoger beroep aanwezig kon zijn omdat hij eind 2016 in Turkije was gearresteerd. Het hof overweegt dat de Belgische autoriteit niet verantwoordelijk kan worden gehouden voor de beslissing van klager om naar Syrië te vertrekken, terwijl onvermijdelijk was dat dit zijn aanwezigheid bij de behandeling van het hoger beroep in gevaar kon brengen. Klager

had redelijkerwijs de gevolgen van zijn acties kunnen overzien. Daarnaast overweegt het hof met betrekking tot de afwijzing van het verzoek om de uitspraak te vernietigen dat de Belgische autoriteiten voldoende zorgvuldig naar de door klager aangevoerde gronden hebben gekeken waarom hij niet aanwezig kon zijn en vervolgens een voldoende gemotiveerde beslissing hebben gegeven tot afwijzing van zijn verzoek. Daarbij is betrokken de omstandigheid dat klager zich vrijwillig in deze situatie had gebracht. Er is dan ook geen sprake van schending van artikel 6 EVRM.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – April)

Link persbericht EHRM: <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-8475015-12011477>

EHRM 5 maart 2026 (Kryuk tegen Oekraïne), www.hudoc.echr.coe.int
--

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-248856>

Trefwoorden: Artikel 5 EVRM – Opsluiting in glazen dock geen érnstige vernedering – Huisarrest niet gerechtvaardigd – Schending

Samenvatting: Twee broers, beiden politieagent, zijn onder huisarrest geplaatst omdat zij werden verdacht van deelname aan een gewelddadige groepsoverval. Tijdens de rechtszittingen werden zij samen met vier medebeklaagden in een glazen dock gehouden. Onder verwijzing naar de artikelen 3 (verbod op onmenselijke of vernederende behandeling), 5, lid 3 (recht op vrijlating in afwachting van het proces), 5 lid 4 (recht om de wettigheid van detentie snel door een rechter te laten beoordelen) en 5, lid 5 (recht op vrijheid en veiligheid) van het EVRM, klagen zij over hun opsluiting in een glazen dock tijdens de zittingen en over het huisarrest.

Het EHRM oordeelt dat de plaatsing in een glazen dock op zichzelf geen vernedering oplevert dat van een voldoende ernst niveau is. Dit is anders indien sprake is van opsluiting in metalen kooien. Ook in de algehele omstandigheden van opsluiting wordt het minimumniveau van ernst om tot schending te komen niet bereikt. Voor het opleggen en verlengen van het huisarrest is echter onvoldoende, relevante, rechtvaardiging gegeven. Ook was er geen recht op schadevergoeding voor de vrijheidsberoving. Het Hof concludeert unaniem dat lid 3 en lid 5 van artikel 5 EVRM zijn geschonden.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – April)

Link persbericht EHRM: <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-8475040-12011504>

EHRM 19 maart 2026 (B.G. tegen Frankrijk), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/fre?i=001-249137>

Trefwoorden: Artikel 6 EVRM – Eerlijk proces – Waarschuwing OM aan klagster die werd aangemerkt als „dader” van een valse aangifte van verkrachting, na seponering klacht – „strafrechtelijke karakter” procedure – Klagster is niet gehoord en beschermd als vermeend

slachtoffer van seksueel geweld – Begrip „toestemming” – Artikel 6, lid 1 van toepassing op gehele procedurele reeks – Schending

Samenvatting: Klaagster heeft op haar 16e aangifte gedaan tegen een 17-jarige van verkrachting. Nadat de zaak werd geseponeerd, heeft de moeder van die 17-jarige aangifte tegen klaagster gedaan vanwege het doen van een valse aangifte. Klaagster, die achter haar aangifte bleef staan, heeft daarvoor op een besloten zitting een officiële waarschuwing (rappel à la loi) van het OM gekregen, die vijf jaar op haar strafblad blijft staan.

Het EHRM stelt vast dat deze maatregel een strafrechtelijk karakter heeft en dat klaagster niet de waarborgen van een eerlijk proces heeft gekregen. Zij heeft niet de gelegenheid gehad om zich te verdedigen in een gerechtelijke procedure en gebruik te maken van de waarborgen van artikel 6 EVRM, ondanks dat ze de beschuldiging van het doen van een valse aangifte, niet had toegegeven. Het EHRM benadrukt dat het bepalen van toestemming bij seksuele handelingen complex is en dat het OM niet voldoende heeft gemotiveerd waarom het klaagsters verklaring ongeloofwaardig vond. Het hof concludeert tot schending van artikel 6 EVRM.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – April)

Link persbericht EHRM: <https://hudoc.echr.coe.int/fre-press?i=003-8487542-12034560>

EHRM 31 maart 2026 (X. tegen Georgië), www.hudoc.echr.coe.int

Hyperlink: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-249366>

Trefwoorden: Artikelen 3 en 8 EVRM – Tekortkomingen in onderzoek naar kindermisbruik – Secundaire victimisatie – Schending

Samenvatting: Klaagster, destijds minderjarig, klaagt over de wijze waarop de Georgische autoriteiten omgingen met haar meldingen van seksueel misbruik door haar stiefvader in 2019. Haar klachten betreffen: (1) de vermeende tekortkomingen in het nationale wettelijke kader, dat volgens haar te veel gericht was op fysiek geweld en te weinig op psychische dwang; (2) het gebrek aan voortgang in het strafrechtelijk onderzoek en het feit dat zij niet als slachtoffer werd erkend; en (3) secundaire victimisatie door onder meer het moeten ondergaan van een gynaecologisch onderzoek en het krijgen van ongepaste vragen tijdens haar verhoor.

Het EHRM oordeelt dat Georgië wél over een adequaat wettelijk en regelgevend kader beschikt, maar dat de uitvoering van het onderzoek ernstig tekort is geschoten. Gedurende vijf jaar zijn geen verdere onderzoekshandelingen verricht en de weigering om klaagster als slachtoffer te erkennen, ondanks beschikbaar bewijs, bevestigt volgens het Hof dat de autoriteiten haar aangifte niet met de vereiste ernst behandelden. Het onderzoek is ineffectief geweest.

Daarnaast stelt het Hof secundaire victimisatie vast. Klaagster moest een gynaecologisch onderzoek ondergaan, dat gezien haar leeftijd onnodig belastend en traumatiserend was, terwijl uit haar verklaringen geen verdenking van misbruik door penetratie kon worden afgeleid. Ook is vast komen te staan dat tijdens haar verhoor is gevraagd of zij mogelijk genot had ervaren van de handelingen van de stiefvader, een vraag die het EHRM als

ongepast en schadelijk kwalificeert. Dat de verhoren niet volledig zijn vastgelegd, wat in strijd is met erkende best practices voor kindvriendelijk onderzoek, vormt een aanvullende tekortkoming. EHRM: schending van de artikelen 3 en 8 EVRM.
(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – April)

Link persbericht EHRM: <https://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-8498039-12052861>

2.3. Hof van Justitie

Hof van Justitie 12 februari 2026 (C-712/25), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/HTML/?uri=CELEX:62025CJ0712>

Trefwoorden: Kaderbesluit 2002/584/JHA – EAB – Artikel 4, lid 7, onder a) – Gronden voor facultatieve weigering tenuitvoerlegging EAB – Misdrijven die geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat zijn gepleegd – Risico op straffeloosheid

Samenvatting: Het Hof wijst erop dat in het Kaderbesluit de facultatieve weigeringsgrond is opgenomen op grond waarvan de uitvoerende rechterlijke autoriteit de tenuitvoerlegging kan weigeren in de gevallen die daarin genoemd zijn. De uitvoerende rechterlijke autoriteit heeft een discretionaire bevoegdheid om de weigeringsgrond gelet op de omstandigheden van het geval te beoordelen. Op grond van Bulgaarse jurisprudentie is het enkele feit dat het strafbare feit waarvoor een EAB is uitgevaardigd en dat geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat is gepleegd, voldoende grond om de tenuitvoerlegging van dat bevel te weigeren. Dit is volgens het Hof niet in overeenstemming met het Kaderbesluit.

(Bron: Nieuwsbrief Rechtspraak Europa – Maart 2026)

Hof: Artikel 4, lid 7, onder a) van Kaderbesluit 2002/584/JBZ, verzet zich tegen jurisprudentie van een lidstaat waarin is bepaald dat het feit dat het strafbare feit waarvoor een EAB is uitgevaardigd met het oog op de tenuitvoerlegging van strafvervolging, geheel of gedeeltelijk op het grondgebied van de uitvoerende lidstaat is gepleegd, voldoende grond is om de tenuitvoerlegging van dat bevel te weigeren.

Hof van Justitie (Grote Kamer) 17 maart 2026 (C-8/24), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62024CJ0008>

Trefwoorden: Verordening (EU) 2018/1805 – Artikel 47 Handvest EU – Confiscatie zonder definitieve veroordeling – Vrijspraak – Gronden voor niet-erkenning en niet-tenuitvoerlegging van confiscatiebevelen – Manifeste schending Handvest EU – Recht op een doeltreffende voorziening in rechte

Samenvatting: De Sloveense rechter heeft een strafprocedure ingeleid tegen vier personen die ervan worden verdacht misbruik van hun functie of bevoegdheden te hebben gemaakt.

Zij zouden zich bij de aankoop van de aandelen van L.Z. de vennootschap I.J.S. een onrechtmatig vermogensvoordeel hebben verschafft.

De rechter heeft de vier verdachten vrijgesproken, maar een confiscatiebevel uitgevaardigd met betrekking tot de door D. gehouden aandelen van L.Z. in verband met door strafbare feiten veroorzaakte benadeling van schuldeisers en vanwege witwassen. Bij vonnis is het confiscatiebevel erkend.

De openbaar aanklager en D. hebben tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld bij de verwijzende rechter. Die rechter vraagt zich af of de goederen waarop het confiscatiebevel betrekking heeft, binnen de werkingssfeer van verordening 2018/1805 vallen in de zin van artikel 2, punt 3, van die verordening. Hij heeft ook twijfels over de eerbiediging van de grondrechten die de door dat bevel getroffen persoon aan het Handvest ontleent in het kader van de procedure die tot dat bevel heeft geleid, aangezien de niet-inachtneming van die rechten in uitzonderlijke gevallen overeenkomstig artikel 19, lid 1, onder h), van die verordening een grond kan zijn voor weigering van erkenning en tenuitvoerlegging van het confiscatiebevel.

In hoeverre kan de uitvoerende autoriteit van een lidstaat de erkenning en tenuitvoerlegging weigeren van een confiscatiebevel dat in een andere lidstaat is uitgevaardigd in het kader van een strafprocedure die heeft geleid tot vrijspraak van de verdachten, op grond dat dat bevel ofwel niet onder de werkingssfeer van verordening 2018/1805 valt, ofwel de grondrechten van de door dat bevel getroffen persoon schendt. Meer in het bijzonder gaat de vraag over de reikwijdte van de in artikel 19, lid 1, onder h), van verordening 2018/1805 genoemde grond voor weigering van de erkenning en tenuitvoerlegging van een confiscatiebevel, indien de tenuitvoerlegging zou leiden tot een manifeste schending van een in het Handvest vervat grondrecht, met name het recht op een doeltreffende voorziening in rechte, het recht op een onpartijdig gerecht en de rechten van de verdediging.

Het Hof zal moeten verduidelijken of het onderzoekskader van de uitzonderingen op de wederzijdse erkenning en het wederzijdse vertrouwen hetzelfde is voor alle instrumenten van wederzijdse erkenning in strafzaken of kan verschillen naargelang de specifieke kenmerken van elk van deze instrumenten.

Hof (Grote Kamer): Artikel 1, leden 1 en 4, en artikel 2, punt 2 en punt 3, onder a) en d), van verordening (EU) 2018/1805 moeten aldus worden uitgelegd dat die verordening van toepassing is op een confiscatiebevel dat na een strafprocedure is uitgevaardigd in een vonnis waarbij de beklaagden van het strafbare feit waarop die procedure betrekking heeft, zijn vrijgesproken en waarbij is vastgesteld dat de goederen die dienen te worden geconfisqueerd de opbrengst vormen van een ander strafbaar feit dan dat van die procedure, waaraan niet de vrijgesproken beklaagden hebben deelgenomen maar een andere persoon, tegen wie geen vervolging is ingesteld.

Artikel 19, lid 1, onder h), van verordening 2018/1805, gelezen in samenhang met artikel 1, lid 2, van die verordening en in het licht van artikel 47 Handvest EU moet aldus worden uitgelegd dat de uitvoerende autoriteit van een lidstaat de erkenning en tenuitvoerlegging van een confiscatiebevel niet kan weigeren op grond van de vermeende schending in de uitvaardigende lidstaat van de grondrechten van de door dat bevel getroffen persoon in de zin van artikel 2, punt 10, van die verordening, wanneer die persoon, nadat de delen van het vonnis waarbij dat bevel is uitgevaardigd, die hem voldoende in staat stellen beroep in te stellen tegen dat bevel, hem daadwerkelijk werden betekend in een taal die hij begrijpt,

geen gebruik heeft gemaakt van de rechtsmiddelen waarover hij in de uitvaardigende lidstaat beschikte om tegen dat confiscatiebevel op te komen.

Hof van Justitie 19 maart 2026 (C-371/24), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/HTML/?uri=CELEX:62024CJ0371>

Trefwoorden: Prejudiciële verwijzing – Bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens met het oog op de bestrijding van strafbare feiten – Richtlijn (EU) 2016/680 – Artikel 10 – Verwerking van bijzondere categorieën persoonsgegevens – Verzamelen van biometrische gegevens – Nemen van vingerafdrukken en foto's – Persoon die er op een of meer gronden redelijkerwijs van wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of te hebben gepoogd een dergelijk feit te plegen – Strikte noodzakelijkheid – Beoordelingsbevoegdheid – Motiveringsplicht – Weigering van de betrokkene om mee te werken aan het verzamelen van zijn biometrische gegevens – Nationale regeling op grond waarvan een persoon kan worden vervolgd en veroordeeld voor een specifiek strafbaar feit dat bestaat in de weigering om mee te werken, ook al is die persoon niet vervolgd of veroordeeld voor het strafbare feit dat ten grondslag lag aan de beoogde verzameling van die gegevens

Samenvatting: In 2020 hebben meer dan honderd klimaatactivisten de Avenue des Champs-Élysées in Parijs (Frankrijk) bezet. Een van de activisten heeft geweigerd om zijn vingerafdrukken te laten nemen en te worden gefotografeerd voor identificatiedoeleinden, ondanks dat hem was meegedeeld dat deze weigering neerkomt op een strafbaar feit dat bestraft kan worden met een gevangenisstraf en een boete.

De tribunal correctionnel heeft hem vrijgesproken van o.a. het organiseren van een demonstratie, maar een bewezenverklaring uitgesproken voor het ten laste gelegde strafbare feit dat hij heeft geweigerd vingerafdrukken en foto's te laten nemen en hem veroordeeld tot betaling van een geldboete van 300 EUR. De activist en het OM hebben tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld.

De Franse rechter vraagt het Hof of de politie systematisch vingerafdrukken en foto's mag nemen van elke persoon die van een strafbaar feit wordt verdacht, zonder dat zij deze maatregel per geval hoeft te rechtvaardigen. Hij vraagt ook of een persoon strafrechtelijk kan worden vervolgd omdat hij heeft geweigerd hieraan mee te werken, zelfs als hij uiteindelijk niet wordt vervolgd voor het strafbare feit waarvan hij werd verdacht.

Vier lidstaten hebben schriftelijke opmerkingen ingediend.

Hof: Artikel 10 van richtlijn (EU) 2016/680, gelezen in samenhang met artikel 4, lid 1, onder a) tot en met c), en artikel 8 van die richtlijn, verzet zich tegen een nationale wettelijke regeling die voorschrijft dat de biometrische gegevens van personen die er op een of meer gronden redelijkerwijs van worden verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of te hebben gepoogd een dergelijk feit te plegen, systematisch worden verzameld, tenzij het ten eerste vaststaat dat de specifieke doeleinden van de gegevensverzameling op passende en voldoende nauwkeurige wijze worden omschreven in het nationale recht en ten tweede dat de bevoegde autoriteit in elk afzonderlijk geval moet beoordelen of het verzamelen van die

gegevens strikt noodzakelijk is voor de verwezenlijking van die doeleinden, waardoor er geen sprake is van systematische gegevensverzameling.

Artikel 10 van richtlijn 2016/680, gelezen in samenhang met artikel 4, lid 4, en artikel 54 van deze richtlijn, en in het licht van artikel 47 Handvest EU verzet zich tegen een nationale wettelijke regeling die de bevoegde autoriteit niet verplicht om in elk afzonderlijk geval afdoende te motiveren waarom het in de zin van artikel 10 van die richtlijn „strikt noodzakelijk” is om de biometrische gegevens te verzamelen van personen die er op een of meer gronden redelijkerwijs van worden verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of te hebben gepoogd een dergelijk feit te plegen.

Artikel 10 van richtlijn 2016/680, gelezen in samenhang met artikel 4, lid 1, onder a) tot en met c), en artikel 8 van deze richtlijn en in het licht van artikel 49, lid 3, Handvest EU, verzet zich niet tegen een nationale wettelijke regeling op grond waarvan een persoon kan worden vervolgd en veroordeeld omdat hij zich schuldig maakt aan een specifiek strafbaar feit bestaande in de weigering om mee te werken aan het verzamelen van zijn biometrische gegevens, ook al is die persoon niet vervolgd of veroordeeld voor het strafbare feit dat ten grondslag lag aan de beoogde verzameling van die gegevens, op voorwaarde dat die verzameling voldoet aan de voorwaarde dat er sprake is van „strikte noodzakelijkheid” in de zin van artikel 10 van de richtlijn en dat de strafrechtelijke sanctie die voor dit specifieke strafbare feit wordt opgelegd, in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel.

Perstbericht HvJ: <https://curia.europa.eu/site/upload/docs/application/pdf/2026-03/cp260039en.pdf>

Zie ook: <https://www.bijzonderstrafrecht.nl/home/verzameling-biometrische-gegevens-in-strafrechtelijk-onderzoek-hvj-eu-stelt-strengere-eisen-in-zaak-comdribus>

Hof van Justitie 26 maart 2026 (C-239/24), www.eur-lex.europa.eu

Hyperlink: <https://infocuria.curia.europa.eu/tabs/document/C/2024/C-0239-24-00000000RP-01-P-01/ARRET/318351-NL-1-html>

Trefwoorden: Artikel 82, lid 2, VWEU – Richtlijn 2012/29/EU – Wetgevende bevoegdheid van de Unie – Minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten – Begrip ‚slachtoffer’ – Extraterritoriale bevoegdheid van strafrechter van lidstaat – Niet-toepasselijkheid van richtlijn

Samenvatting: FP en LD hebben in België een procedure ingeleid tegen verschillende leiders van het Koninkrijk SaudiArabië wegens misdaden tegen de mensheid die zouden zijn gepleegd tegen hun zus, SX, een Saoedische onderdaan en activiste voor vrouwenrechten. Zij stellen dat zij als naasten zowel indirecte als directe slachtoffers zijn en daarom als „slachtoffers” moeten worden erkend.

De Belgische rechter onderzoekt of België jurisdictie heeft om misdaden tegen de mensheid te vervolgen die buiten het grondgebied van België zijn gepleegd. Aangezien de zus ten tijde van de feiten niet de Belgische nationaliteit bezat, in België niet de vluchtelingenstatus had en evenmin op het grondgebied van deze lidstaat verbleef, is volgens de verwijzende rechter de extraterritoriale bevoegdheid van de Belgische rechter overeenkomstig de nationale regeling uitgesloten.

De verwijzende rechter vraagt of België extraterritoriale rechtsmacht heeft over misdaden tegen de mensheid begaan in Saoedi-Arabië, en of de klagers (als familieleden van het slachtoffer) ook als slachtoffer kunnen worden beschouwd op grond van richtlijn 2012/29.

Hof: Richtlijn 2012/29/EU is niet van toepassing in het kader van een geding over de bevoegdheid van de strafrechters van een lidstaat om kennis te nemen van feiten die buiten zijn grondgebied zijn gepleegd, en de draagwijdte van bepalingen van nationaal recht die in een dergelijke bevoegdheid voorzien, niet kan beïnvloeden.

2.4. Hof van Cassatie

A. Beroepen tegen vonnissen en arresten van correctionele kamers

Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1677.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220208.2N.7/NL>

Trefwoorden: Verzet - Ongedaan verzet - Hoger beroep tegen het vonnis van ongedaan verzet - Saisine van het appelgerecht - Omvang

Samenvatting: Artikel 187, § 9, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat hoger beroep tegen de beslissing die het verzet als ongedaan beschouwt, inhoudt dat de grond van de zaak aanhangig wordt gemaakt bij de rechter in hoger beroep, ook al is er geen hoger beroep ingesteld tegen het bij verstek gewezen vonnis; uit die bepaling volgt dat het hoger beroep tegen een vonnis dat het verzet ongedaan verklaart van rechtswege het geschil in zijn geheel ter beoordeling voorlegt aan het appelgerecht met als enige beperking de relatieve werking van het verzet; voor de bepaling van de saisine van het appelgerecht zijn de aanduiding van de grieven in het grievenformulier tegen het vonnis waartegen verzet is aangetekend of de afstand van dergelijke grieven zonder belang (1). (1) Cass. 1 juni 2021, AR P.21.0471.N, [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.18](http://www.juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.18); Cass. 27 februari 2018, AR P.17.0618.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180227.4](http://www.juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20180227.4), AC 2018, nr. 127, JLMB 2019, 1336, NC 2019, 54, RDPC 2019, 836, RW 2017-18, 1657 noot S. VAN OVERBEKE, "Hoger beroep tegen een ongedaan verzet: het grievenstelsel buiten spel" (1658-1660); Cass. 11 januari 2017, AR P.16.1085.F [ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170111.3](http://www.juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170111.3), AC 2017, nr. 23 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; GwH 17 mei 2018, nr. 56/2018, www.const-court.be, NJW 2019, 119, noot F. COUVREUR; Gent 1 juni 2018, RW 2018-19, 1185. Zie ook A. WINANTS, "Potpourri II: de nieuwe regels inzake verstek en verzet in strafzaken", NC 2016, 336; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, 1689.

Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1278.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220208.2N.5/NL>

Trefwoorden: 1. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersoon - Vervolging van de rechtspersoon samen met haar bestuurder - Aanstelling door de onderzoeksrechter van een lasthebber ad hoc - Recht van verdediging van de rechtspersoon

2. Redelijke termijn van de rechtspleging - Beoordeling over alleen de burgerlijke rechtsvordering wegens verval van de strafvordering - Verantwoordelijkheid van de rechtspersoon - Aanstelling van de lasthebber ad hoc van de rechtspersoon - Mogelijkheid van de lasthebber ad hoc om bewijs à décharge te verzamelen - Beoordeling van de overschrijding van de redelijke termijn op het recht van verdediging - Controle op de wettigheid van motieven door het Hof

3. Misdrijf – Toerekenbaarheid – Rechtspersoon - Moreel bestanddeel van het misdrijf - Toerekenbaarheid - Algemeen onderzoek naar de feiten

4. Recht op een eerlijk proces - Strafzaken - Beoordeling van de burgerlijke vordering na verval van de strafvordering - Verzoek tot het horen van belastende getuigen - Risico van onbetrouwbaarheid van de mondelinge getuigenis - Beoordeling - Grens

Samenvatting: 1. Op grond van artikel 2bis Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering kan de onderzoeksrechter ambtshalve een lasthebber ad hoc aanstellen om de rechtspersoon te vertegenwoordigen; hij is daartoe echter niet steeds verplicht en uit de enkele afwezigheid van die aanstelling kan geen miskennis van het recht op een eerlijk proces of het recht van verdediging van de rechtspersoon worden afgeleid (1). (1) Cass. 17 oktober 2017, AR P.16.0854.N ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20171017.1, AC 2017, nr. 564; Zie alg. P. WAETERINCKX, “De strafrechtelijke verantwoordelijkheid van de rechtspersoon. Een kritische analyse van enkele capita selecta uit de eerste rechtspraak”, in *Strafrecht van nu en straks*, Die Keure, 2003, 246-264; E. ROGER FRANCE, “Le mandataire ad hoc dans le cadre de la responsabilité pénale des personnes morales: une institution source de controverses”, in *Questions spéciales en droit pénal*, Larcier, 2011, 77-118F; DERUYCK, “Het is lastig te pleiten zonder toga. Over het onhoudbare artikel 2bis V.T. Sv.”, NC 2013, 89-97; P. WAETERINCKX, “De (afgeleide) rechten van verdediging van de rechtspersoon. Heeft een rechtspersoon het recht te zwijgen, eventueel met of zonder bijstand van een raadsman”, NC 2015, 76-82; F. DERUYCK, “De rechten van verdediging van de rechtspersoon in de Belgische strafprocedure: van verre evident, maar verre van evident”, NC 2016, 17-46; P. HELSEN, “Lasthebber ad hoc”, *Comm. Sr.* 2019, 30p., C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, GompelSvacina, 2019, 1314-1315.

2. De strafrechter oordeelt onaantastbaar of de overschrijding van de redelijke termijn de bewijsvoering en het recht van verdediging van de beklaagde zo ernstig en onherstelbaar heeft aangetast dat geen eerlijke beoordeling van de aan die beklaagde verweten feiten meer mogelijk is en de op die feiten gesteunde burgerlijke rechtsvordering bijgevolg niet-ontvankelijk moet worden verklaard; bij die beoordeling houdt de rechter rekening met alle dienstige omstandigheden, zoals het al dan niet bestaan van de mogelijkheid voor een beklaagde rechtspersoon om in de periode vóór de aanstelling van een lasthebber ad hoc bewijs à décharge te verzamelen of bij te houden; het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die op grond daarvan niet kunnen worden verantwoord (1). (1) Cass. 10 mei 2017, AR P.17.0179.F ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170510.2, AC 2017, nr.

323; Cass. 15 september 2010, AR P.10.0572.F ECLI:BE:CASS:2010:ARR.20100915.2, AC 2010, nr. 524; GwH 29 juli 2010, nr. 92/2010. Zie M.A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procedure pénale, Die Keure, 2021, 58-59.

3. Artikel 5 Strafwetboek sluit de rechtspersoon die in rechte of in feite wordt vertegenwoordigd door slechts één persoon niet uit van strafrechtelijke verantwoordelijkheid; bijgevolg kan ook bij een dergelijke rechtspersoon een autonoom schuldpatroon worden vastgesteld, ongeacht het feit dat daarvoor rekening wordt gehouden met de gedragingen of verzuimen van de enige vertegenwoordiger (1); de morele toerekenbaarheid van een als misdrijf omschreven feit aan een rechtspersoon moet niet steeds het voorwerp uitmaken van een specifiek onderzoek, maar kan blijken uit de gegevens opgeleverd door het algemeen onderzoek naar de feiten; de rechter bepaalt of de hem voorgelegde gegevens volstaan om met kennis van zaken te oordelen over de bedoelde toerekenbaarheid. (1) Cass. 3 maart 2015, AR P.13.1261.N [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150303.2](#), AC 2015, nr. 151; Cass. 30 april 2013, AR P.12.1290.N [ECLI:BE:CASS:2013:ARR.20130430.3](#), AC 2013, nr. 270 en Cass. 20 april 2011, AR P.10.2026.F [ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110420.5](#), AC 2011, nr. 269.

4. De strafrechter die na het verval van de strafvordering enkel nog te beslissen heeft over de burgerlijke rechtsvordering, oordeelt onaantastbaar of het door een partij voorgestelde getuigenverhoor dienstig is voor het bewijs van de onrechtmatige daad; de strafrechter dient daarbij echter het recht op een eerlijk proces en het recht van verdediging te eerbiedigen (1); het Hof gaat na of de strafrechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen heeft afgeleid die met die rechten niet in overeenstemming te brengen zijn; de strafrechter kan oordelen dat het herverhoor van getuigen ingevolge het tijdsverloop niet meer dienstig is wegens het risico van onbetrouwbaarheid; daarvoor moet die rechter niet eerst de getuigen horen. (1) Cass. 4 mei 2021, AR P.21.0101.N, , [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210504.2N.6](#) met concl. OM, RW 2021-2022, 781.

Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1330.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220208.2N.2/NL>

Trefwoorden: 1. Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Voorlopig gezag van gewijsde - Draagwijdte

2. Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Nieuwe bezwaren - Vordering van het openbaar ministerie - Moment van beoordeling van de nieuwe bezwaren - Vaststelling van de nieuwe bezwaren in een processtuk - Recht op tegenspraak - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Een beschikking van de raadkamer tot buitenvervolginstelling van een inverdenkinggestelde spreekt zich niet definitief uit over de strafvordering en heeft geen definitief gezag van gewijsde; deze beslissing stelt immers slechts vast dat het in de gegeven omstandigheden en met de beschikbare gegevens op een bepaald ogenblik niet

verantwoord is de rechtspleging verder te zetten; dit oordeel kan aldus later nog wijzigen in het geval van andere omstandigheden en beschikbare gegevens.

2. Uit de artikelen 246 en 247 Wetboek van Strafvordering, die ook van toepassing zijn op een beschikking van de raadkamer tot buitenvervolginstelling, volgt dat deze beslissing niet verhindert dat indien lastens een inverdenkinggestelde nieuwe bezwaren zijn ingekomen, hij op vordering van het openbaar ministerie met een nieuwe beschikking alsnog naar de vonnisrechter wordt verwezen (1); de raadkamer beoordeelt het bestaan van nieuwe bezwaren op het ogenblik dat zij opnieuw is gevat om over de regeling van de rechtspleging te oordelen; niet vereist is dat zij de nieuwe bezwaren in de nieuwe beschikking zelf vaststelt (2); die vaststelling kan ook blijken uit andere aan tegenspraak onderworpen dossierstukken waarnaar de raadkamer in haar nieuwe beschikking verwijst. (1) Cass. 29 november 2016, AR P.15.0214.N [ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20161129.2](#), AC 2016, nr. 681. Zie R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 2014, 384; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, GompelSvacina, 2019, 1023; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, 995. (2) Cass. 2 februari 1994, AR P.93.0499.F [ECLI:BE:CASS:1994:ARR.19940202.10](#), AC 1994, nr. 62; Cass. 9 oktober 1985, AR 4558, AC 1985-86, nr. 80; Cass. 7 september 1982, AR 7464, AC 1983, nr. 18; Cass. 8 maart 1965, Pas. 1965, I, 702 met concl. van advocaat-generaal P. MAHAUX; Cass. 29 juli 1954, AC 1954, 766. Zie R. DECLERCQ, *Beginselen van strafrechtspleging*, Kluwer, 2014, 385; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEEST, *Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen*, GompelSvacina, 2019, 1024; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, Die Keure, 2021, 1000.

Hof van Cassatie 8 februari 2022 (P.21.1447.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220208.2N.10/NL>

Trefwoorden: Hoger beroep van de beklaagde - Laattijdig ingesteld hoger beroep - Termijn - Laattijdig ingesteld hoger beroep - Overmacht - Beoordeling

Samenvatting: Overmacht die de ontvankelijkheid van een laattijdig ingesteld hoger beroep verantwoordt, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de appellant en die door hem onmogelijk kon worden voorzien of vermeden; het appelgerecht kan het bestaan van overmacht uitsluiten op grond van de vaststelling dat de appellant niet de nodige voorzorgen heeft genomen om de toestand die hij als overmacht aanvoert, te vermijden; het appelgerecht oordeelt onaantastbaar of de aangevoerde omstandigheden bij het instellen van hoger beroep een geval van overmacht uitmaken (1). (1) Cass. 12 januari 2022, AR P.21.0974.F, [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220112.2F.5](#), met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH; Cass. 12 januari 2021, AR P.20.0937.N, [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210112.2N.3](#); Cass. 25 november 2020, AR P.20.0760.F [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201125.2F.4](#), AC 2020, nr. 17; Cass. 24 april 2019, AR P.19.0114.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190424.3](#), AC 2019, nr. 243; Cass. 12 februari 2013, AR P.12.0685.N [ECLI:BE:CASS:2013:ARR.20130212.2](#), AC 2013, nr. 98; Cass. 8 april 2009, AR P.08.1907.F [ECLI:BE:CASS:2009:ARR.20090408.3](#), AC 2009, nr. 248, met concl. van advocaat-

generaal D. VANDERMEERSCH, op datum in Pas.. Zie R. VERSTRAETEN, Handboek strafvordering, Maklu, 2012, 1222; D. DE WOLF, Handboek correctioneel procesrecht, Intersentia, 2013, 187; C. VAN DEN WYNGAERT, S. VANDROMME en Ph. TRAEST, Strafrecht en strafprocesrecht in hoofdlijnen, Gompel&Svacina, 2019, 1420; M.-A. BEERNAERT, H.D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Die Keure, 2021, 1728.

Hof van Cassatie 22 februari 2022 (P.21.1267.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220222.2N.10/NL>

Trefwoorden: 1. Artikel 6.3.a - Kennis van de ingebrachte beschuldigingen - Tenlastegelegde feiten en kwalificatie - Vorm van deze kennisgeving - Rechtstreekse dagvaarding - Draagwijdte - Gevolg

2. Artikel 6.3.a - Kennis van de ingebrachte beschuldigingen - Rechtstreekse dagvaarding - Vervolgving voor feiten die de beklaagde in het proces-verbaal opgesteld tijdens het strafonderzoek niet werden verweten - Strafvordering uitgaande van de administratie van douane en accijnzen - Draagwijdte - Noodzakelijke informatie in de dagvaarding - Gevolg - Beoordeling door de rechter - Wettigheidscontrole van het Hof

3. Douanestrafrecht - Strafbepalingen - Artikel 45 en 48 Accijnswet 2009 - Artikelen 220, 221 en 281/2 AWDA - Ratio legis van de strafbepalingen - Geldboeten - Draagwijdte - Gevolg

4. Straf – Geldboete - Niet betaling van de geldboete – Gevolg

5. Eenparigheid van stemmen - Vervangende gevangenisstraf opgelegd door de eerste rechter - Geen vervangende gevangenisstraf in hoger beroep - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Artikel 6.3.a EVRM bepaalt dat eenieder die wegens een strafbaar feit wordt vervolgd, het recht heeft onverwijd, in een taal die hij verstaat en in bijzonderheden, op de hoogte te worden gesteld van de aard en de redenen van de tegen hem ingestelde beschuldiging en deze bepaling bedoelt met “de redenen” de tenlastegelegde strafbare feiten en met “de aard” de juridische kwalificatie van die feiten en geen enkele verdrags- of wetsbepaling noch enig algemeen rechtsbeginsel onderwerpt de wijze waarop de vervolgte partij op de hoogte moet worden gesteld van de aard en de reden van de tegen hem ingebrachte beschuldiging aan enig bijzonder vormvereiste, zodat een rechtstreekse dagvaarding een beklaagde niet tot in de details moet inlichten over de redenen van een tegen hem ingebrachte beschuldiging noch vereist is dat die dagvaarding per beklaagde een beschrijving bevat van de concrete feitelijke gedragingen waarop elke tegen hem uitgebrachte telastlegging steunt (1). (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.5](https://www.ecli.europa.eu/DocView.aspx?text=ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.5), AC 2020, nr. 736. met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

2. Een rechtstreekse dagvaarding moet niet aan de hand van een bijzondere beschrijving van de aard en de redenen van de beschuldiging of op enige andere wijze vermelden waarom een beklaagde wordt vervolgd voor een feit dat hem niet is verweten in een tijdens het

strafonderzoek opgesteld proces-verbaal en dat het proces-verbaal is opgesteld door de douane- en accijnsadministratie in het kader van een onderzoek naar inbreuken inzake douane en accijnzen, waarover die administratie de strafvordering uitoefent behoudens voor wat betreft de gevangenisstraf, dat het proces-verbaal bijzondere bewijswaarde geniet en dat de rechtstreekse dagvaarding of de veroordelende beslissing een verwijzing bevat naar vaststellingen opgenomen in dat proces-verbaal, doet daaraan geen afbreuk aangezien het niet dat proces-verbaal, maar wel de rechtstreekse dagvaarding is die de strafvordering voor de strafrechter aanhangig maakt en die zodoende de beschuldiging tegen de beklaagde bevat; de door de administratie in de loop van het onderzoek opgestelde processen-verbaal betreffen in dat verband enkel stukken van het strafdossier die de beklaagde, naast andere hem ter beschikking staande gegevens, kennis kunnen verschaffen van wat hem ten laste is gelegd en waarop hij zich in de loop van het proces kan verdedigen, zodat de inhoud van die processen-verbaal de navolgende strafvordering van de administratie dan ook niet beperkt; vereist is enkel dat de beklaagde met de informatie die hij met de dagvaarding verneemt en de overige gegevens waarover hij redelijkerwijze kan beschikken, in het bijzonder de stukken van het strafdossier, voldoende informatie heeft om zich naar behoren te kunnen verdedigen tegen de beschuldiging en de rechter oordeelt onaantastbaar of de beklaagde over die informatie beschikt waarbij het Hof nagaat of de rechter uit zijn vaststellingen geen gevolgen afleidt die daarmee geen verband houden of op grond daarvan niet kunnen worden aangenomen (1). (1) Cass. 1 december 2020, AR P.20.0784.N [ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20201201.2N.5](#), AC 2020, nr. 736. met concl. van advocaat-generaal B. DE SMET.

3. De strafbepalingen vervat in de bepalingen van de artikelen 45 en 48 Accijnswet en 220, 221 en 281/2 AWDA maken deel uit van het bijzonder douanestrafrecht, waarmee de wetgever via een eigen systeem voor strafrechtelijke opsporing en vervolging de omvang en de frequentie van de fraude wil bestrijden in een bijzonder technische en vaak grensoverschrijdende materie die mede grotendeels door een uitgebreide Europese regelgeving wordt beheerst, waarbij de bestraffing van de inbreuken op de douane- en accijnswetgeving vaak bemoeilijkt wordt door het hoge aantal personen dat bij de handel is betrokken en door de mobiliteit van de goederen waarop de rechten zijn verschuldigd; deze inbreuken worden voornamelijk gepleegd wegens de enorme winsten die ermee kunnen worden gerealiseerd, dit ten nadele van verschillende overheden en om die redenen, en in het bijzonder om dit type criminaliteit te ontraden, bestraft de wetgever douane- en accijns misdrijven met geldboeten die zeer zwaar kunnen zijn omdat zij worden berekend op grond van de douanerechten of accijnzen die de daders ontduiken of wilden ontduiken en het ontradend effect van de geldboeten kan enkel uitwerking krijgen wanneer voor het berekenen van die geldboeten niet alleen de gerealiseerde winst, maar ook de verhoopte winst in rekening wordt gebracht en ook artikel 42 DWU bepaalt dat de sancties die door de lidstaten worden vastgesteld voor het niet naleven van de douanewetgeving effectief, proportioneel en afschrikkend moeten zijn; dat geldboeten inzake douane en accijnzen de financiële draagkracht van de veroordeelde redelijkerwijze overstijgen, houdt niet in dat die misdrijven op een onevenredige of een discriminerende wijze worden bestraft, ook niet wanneer zij de door de daders verhoopte winst niet hebben opgeleverd omdat zij tijdig zijn ontdekt en de omstandigheid dat de door een beklaagde gepleegde feiten zo ernstig zijn dat de geldboete redelijkerwijze niet kan worden herleid tot een bedrag dat de beklaagde wel zal kunnen betalen omdat een dergelijk bedrag in generlei verhouding staat tot de feiten,

leidt er evenmin toe dat de rechter die beklaagde geen of maar een beperkte hoofdgevangenisstraf kan opleggen, zodat binnen de voormelde perken de rechter onaantastbaar de sanctie vaststelt die hij in verhouding acht met de zwaarte van de bewezen verklaarde inbreuk en de persoonlijkheid van de dader waarbij het Hof nagaat of uit de vaststellingen en redenen van de bestreden beslissing niet blijkt dat er werd geoordeeld met schending van die verdragsbepalingen.

4. Uit de bepalingen van de artikelen 40 en 41 Strafwetboek volgt dat de veroordeelde niet de keuze heeft om de geldboete niet te betalen en in de plaats daarvan de vervangende gevangenisstraf te ondergaan (1). (1) G. MARLIER G en J. DE METS, “De vervangende gevangenisstraf: ook bij een geldboete met uitstel”, noot onder Gent 28 oktober 2018, T.Strafr. 2019/4, p. 222-225 (p. 223); P. ARNOU, “De vervangende straf” in Strafrecht als roeping: liber Amicorum Lieven Dupont, F. Verbruggen, R. Verstraeten, D. Van Daele en B. Spriet (eds.), Universitaire Pers Leuven, 2005, 265-285 (nr. 43).

5. De appelrechter die de beklaagde veroordeelt tot een geldboete, maar geen vervangende gevangenisstraf uitspreekt indien die geldboete niet tijdig wordt betaald, legt aan de beklaagde geen zwaardere straf op dan de eerste rechter die deze vervangende gevangenisstraf wel aan de beklaagde heeft opgelegd.

Hof van Cassatie 6 september 2022 (P.22.0023.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220906.2N.6/NL>

Trefwoorden: Definitieve veroordeling op strafgebied - Uitstel van behandeling voor het ramen van de meerwaarde die het goed verkreeg door het misdrijf - Verzoek tot gedinghervatting - Heropening van de debatten - Bepalen van conclusietermijnen - Ontvankelijkheid van het cassatieberoep

Samenvatting: De beslissing die oordeelt dat een strafrechtelijke veroordeling wegens een stedenbouwmisdrijf definitief is, een tijdig ingestelde herstellvordering niet is verjaard, een verzoek tot gedinghervatting van de Stedenbouwkundig inspecteur voor het ramen van de meerwaarde ontvankelijk is, een vordering tot vervanging van een gerechtsdeskundige ongegrond is op grond van regels van het Handhavingsbesluit Ruimtelijke Ordening over het bepalen van de meerwaarde, die de partijen uitnodigt om relevante stukken voor te leggen om de meerwaarde te bepalen die een onroerend goed heeft verkregen door een misdrijf van stedenbouw en het debat heropent met vaststelling van conclusietermijnen, is geen eindbeslissing noch een beslissing waartegen ingevolge artikel 420 Wetboek van Strafvordering cassatieberoep openstaat.

Hof van Cassatie 6 september 2022 (P.22.0601.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220906.2N.5/NL>

Trefwoorden: Burgerlijke rechtsvordering - Vordering tot schadevergoeding opgenomen in alleen de motieven van een conclusie - Beschikkingsbeginsel - Beoordeling van de conclusie in haar geheel

Samenvatting: Een conclusie moet in haar geheel worden gelezen; een vordering die is opgenomen in de motieven van een conclusie is regelmatig aan de rechter voorgelegd, zelfs wanneer zij niet herhaald wordt in het dictum van de conclusie (1). (1) Cass. 5 februari 2004, AR C.01.0372.N ECLI:BE:CASS:2004:ARR.20040205.22, AC 2004, nr. 59; Cass. 30 september 1996, AR S.95.0055.F ECLI:BE:CASS:1996:ARR.19960930.1, AC 1996, nr. 337.

Hof van Cassatie 6 september 2022 (P.22.0440.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220906.2N.12/NL>

Trefwoorden: 1. Autonoom politieel onderzoek - Gebruik van gegevens uit een gerechtelijk onderzoek als politieele informatie - Uitwisseling van gegevens tussen diensten van de federale politie in verschillende arrondissementen - Ontbreken van de mededeling van informatie door de onderzoeksrechter en toelating van de procureur des Konings - Toelaatbaarheid

2. Politieele informatie - Gegevens over een vermoedelijk te plegen misdrijf ontdekt tijdens een gerechtelijk onderzoek - Mededeling van die gegevens aan andere politiediensten om het misdrijf te verijdelen of vast te stellen - Toelaatbaarheid van die gegevens als start van een strafrechtelijk onderzoek

3. Voorlopige hechtenis - Arrestatie buiten de ontdekking op heterdaad - Betwisting van de wettigheid van de aanhouding tijdens de procedure ten gronde - Geldigheid van het bewijs dat voortvloeit uit de arrestatie

Samenvatting: 1. De artikelen 28bis, §1, derde lid, en §3, tweede lid, 28ter, §2 en §4, tweede lid, 56, §1, zesde lid, en 57, §1 van het Wetboek van Strafvordering houden verband met de leiding, het gezag en de verantwoordelijkheid inzake het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek, de daaruit voor politieambtenaren, leden van het openbaar ministerie en onderzoeksrechters volgende informatieverplichtingen en het geheim van het gerechtelijk onderzoek; daaruit volgt niet dat de vermelde informatieverplichtingen substantieel zijn of zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid, noch dat door de enkele niet-naleving ervan artikel 6 EVRM wordt geschonden of het recht van verdediging wordt miskend; de vermelde bepalingen staan evenmin eraan in de weg dat de politiediensten die bij het vervullen van hun opdrachten stoten op aanwijzingen van het plegen van een misdrijf, in het kader van hun algemene opdracht van gerechtelijke politie autonoom optreden teneinde, overeenkomstig artikel 15, eerste lid, 1°, Wet Politieambt, de misdrijven op te sporen, de bewijzen ervan te verzamelen en de daders ervan te vatten, te arresteren en ter beschikking te stellen van de bevoegde overheid op de wijze en in de vormen bepaald door de wet (1). (1) Zie concl. OM.

2. Politie informatie omvat in essentie alle ter kennis van politieambtenaren gekomen gegevens die, zonder zelf bewijs te vormen, aanleiding kunnen geven tot nadere opsporing of nader onderzoek; daartoe kunnen gegevens behoren over een vermoedelijk te plegen misdrijf, die politieambtenaren vernemen ingevolge hun medewerking aan een telefoniemaatregel bevolen in een gerechtelijk onderzoek naar andere feiten; politieambtenaren kunnen dergelijke gegevens meedelen aan andere politieambtenaren opdat deze laatsten dat misdrijf zouden kunnen vrijdelen of vaststellen, zonder dat de op basis van die gegevens gedane vaststellingen daardoor nietig zijn of de strafvordering niet-ontvankelijk maken (1). (1) Zie concl. OM.

3. In beginsel houdt de eventuele onwettigheid van de arrestatie van een verdachte geen verband met de beoordeling van de gegrondheid van de tegen hem ingestelde strafvordering of met de regelmatigheid van de opsporing van of het onderzoek naar het feit waarvoor de betrokkene werd gearresteerd (1). (1) Zie concl. OM.

Met noot: VANWALLEGHEM, P., "Cassatie geeft ruime invulling aan begrip politie informatie als start onderzoek", *De Juristenkrant* 2022, afl. 455, p. 10.

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1589.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.5/FR>

Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Noodtoestand - Wettige zelfverdediging - Onderscheid - Respectievelijke toepassingsgebieden

Samenvatting: Hoewel wettige zelfverdediging een van de gevallen van noodtoestand is, kan die toestand niet worden beperkt tot de enige situatie waarin men zich tegen een onrechtvaardige agressie moet verdedigen; de noodzaak die elk misdadig karakter uitsluit, kan het gevolg zijn van een andere oorzaak dan de agressie en kan de dader ontslaan van vervolging voor andere misdrijven dan die welke de fysieke integriteit van personen aantasten

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1635.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.4/NL>

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering ingesteld voor de strafrechter - Hoger beroep van de beklaagde - Hoger beroep beperkt tot de burgerlijke beschikkingen - Geen hoger beroep tegen de beslissing over de strafvordering - Gezag van gewijsde van de beslissing over de strafvordering - Omvang - Gevolg voor de berechting van de burgerlijke rechtsvordering in hoger beroep

2. Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Burgerlijke rechtsvordering - Beklaagde - Vernietiging van de beslissing over het aansprakelijkheidsbeginsel - Uitbreiding tot de niet-definitieve beslissing over de omvang van de schade

Samenvatting: 1. Op het hoger beroep van de beklaagde dat werd beperkt tot de burgerlijke beschikkingen van het beroepen vonnis, is de appelrechter gebonden door de beslissing van de eerste rechter die over de strafvordering uitspraak doet en die het feit bewezen verklaart dat als grondslag dient voor de strafvordering en de burgerlijke rechtsvordering, waarbij die beslissing wat dat betreft gezag van gewijsde heeft (1); hoewel de appelrechter in een dergelijk geval niet gebonden is door het oordeel van de eerste rechter over de hoogte van het bedrag dat nodig is om het schadeverwekkende feit te vergoeden, is hij daarentegen wel gebonden door de in kracht van gewijsde gegane beslissing over de schuld van de beklaagde en door de strafwaardigheid van het feit, aangezien die schuld niet kan worden losgekoppeld van het voorwerp van het bewezen verklaarde misdrijf. (1) Cass. 10 januari 2007, AR P.06.0988.F, AC 2007, nr. 17.

2. Niettegenstaande de afstand door de eiser, die niet geldt als een berusting, leidt de vernietiging van de beslissing over het aansprakelijkheidsbeginsel evenwel tot de nietigverklaring van de niet-definitieve beslissing over de omvang van de schade van de verweerster, die uit de eerstgenoemde beslissing voortvloeit (1). (1) Cass. 3 mei 2000, AR P.99.1197.F, AC 2000, nr. 268

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.22.1731.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.10/FR>

Trefwoorden: 1. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Gevolgen - Bevoegdheid van de rechter - Hoger beroep tegen de beslissing op de strafvordering - Berekening van de verjaring door de appelrechters - Contraventionalisering door de eerste rechter - Gevolg voor de beslissing van de appelrechter

2. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Algemeen - Aard van het misdrijf - Verjaring van de strafvordering - Toepasselijke termijnen naargelang van de aard van het misdrijf - Wanbedrijf of overtreding - Tijdstip van bepaling

Samenvatting: 1. De appelrechter is bij het berekenen van de verjaring niet gebonden door de in eerste aanleg uitgesproken straf; het is de straf die hijzelf, in laatste aanleg, voor het misdrijf passend acht die de aard en dus de toepasselijke verjaringstermijn bepaalt (1). (1) P. E. TROUSSE, Les principes généraux du droit pénal positif belge, Les Nouvelles, Droit pénal, I, vol. 1, Brussel, Larcier, 1959, 319.

2. Om definitief te kunnen beoordelen of de strafvordering is verjaard volgens de voor wanbedrijven of overtredingen toepasselijke termijnen, moet men zich plaatsen op de datum van het vonnis: de aard van het misdrijf wordt niet bepaald volgens de toepasselijke straf maar volgens de opgelegde straf

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.23.0066.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.14/FR>

Trefwoorden: 1. Verjaring van de strafvordering - Schorsing van de verjaring tijdens het cassatiegeding - Tijdstip waarop de schorsing eindigt

2. Uitspraak van de straf - Verjaring van de strafvordering - Uitspraak

Samenvatting: 1. In geval van cassatie met verwijzing die wordt beperkt tot de gehele straf of tot een van de in de bestreden beslissing uitgesproken straffen, begint de verjaring van de strafvordering dus opnieuw te lopen vanaf het arrest van het Hof (1). (1) Zie concl. OM.

2. Uit artikel 1 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering dat de strafvordering omschrijft als de rechtsovereenkomst tot toepassing van de straffen, volgt dat zowel de uitspraak van de straf als de schuldigverklaring moeten plaatsvinden vóór de verjaring is ingetreden (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.22.1564.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230426.2F.4/NL>

Trefwoorden: Strafvordering - Verval - Overlijden van de beklaagde vóór de uitspraak van de bestreden beslissing - Gevolg

Samenvatting: Het verval van de strafvordering vóór het in kracht van gewijsde gaan van de bestreden beslissing, zorgt ervoor dat die beslissing zonder uitwerking blijft (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.21.1460.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230426.2F.2/NL>

Trefwoorden: Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verzoek om opschorting van de veroordeling - Weigering - Motiveringsplicht - Draagwijdte

Samenvatting: Krachtens artikel 3, vierde lid, Probaticwet moet de beslissing waarbij de opschorting van de veroordeling wordt toegestaan of geweigerd met redenen worden omkleed overeenkomstig de bepalingen van artikel 195 Wetboek van Strafvordering; hieruit volgt dat de rechter die de hem gevraagde opschorting van de uitspraak weigert, de redenen van die beslissing moet opgeven, op een wijze die desnoods beknopt maar nauwkeurig moet zijn; uit het feit dat er een effectieve straf wordt opgelegd en de redenen hiervoor worden opgegeven, kunnen eveneens de redenen voor de weigering van die maatregel blijken (1). (1) Cass. 30 januari 2018, AR P.16.1258.N, AC 2018, nr. 63

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230426.2F.14/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Verweer dat het teloorgaan van de bewijzen à décharge aanvoert - Verplichting om hierop te antwoorden - Omvang

2. Valsheid in geschriften - Door de wet beschermd geschrift - Begrip

3. Valsheid in geschriften - E-mail die een onjuist rekeningnummer vermeldt waarop bedragen moeten worden gestort - Bestaansvoorwaarde voor valsheid in geschriften

Samenvatting: 1. Zelfs wanneer de appelrechters hebben opgegeven waarom de bewijzen à charge, ondanks het verstrijken van de tijd, hun bewijswaarde hadden behouden, dienen zij, alvorens het misdrijf bewezen te verklaren, in te gaan op het verweer van de beklaagde dat het teloorgaan van de bewijzen à décharge aanvoert.

2. Een door de wet beschermd geschrift is een geschrift dat in zekere mate tot bewijs kan strekken, wat wil zeggen dat het zich aan het openbaar vertrouwen opdringt, zodat de overheid of particulieren die ervan kennisnemen of waaraan het wordt voorgelegd, overtuigd kunnen worden van de waarachtigheid van de rechtshandeling of van het rechtsfeit die door dat geschrift zijn vastgelegd of gerechtigd zijn daaraan geloof te hechten (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

3. Een, desgevallend elektronisch verstuurd, brief of schriftelijke mededeling kan valsheid in geschriften uitmaken wanneer de geadresseerde, in het sociaal leven en gelet op de omstandigheden waarin dat geschrift werd opgemaakt en gebruikt, redelijkerwijs geloof kan hechten aan de bewering die ze bevat, zonder de waarachtigheid of de oprechtheid hiervan te moeten onderzoeken (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230503.2F.4/NL>

Trefwoorden: 1. Hof van assisen - Samenstelling van de jury en van het hof - Rechter in de rechtbank van eerste aanleg - Tussenkomen in dezelfde zaak als vervanger van de onderzoeksrechter voor de raadkamer die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis en vervolgens als assessor in het hof van assisen - (Geen) bij artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verboden cumulatie van ambten

2. Samenstelling van de jury en van het hof - Rechter in de rechtbank van eerste aanleg - Tussenkomen in dezelfde zaak als vervanger van de onderzoeksrechter voor de raadkamer die uitspraak doet over de handhaving van de voorlopige hechtenis en vervolgens als assessor in het hof van assisen - (Geen) bij artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verboden cumulatie van ambten

3. Strafzaken - Nieuw middel - (Geen) bij artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verboden cumulatie van ambten

Samenvatting: 1. De rechter in de rechtbank van eerste aanleg die verslag heeft uitgebracht voor de raadkamer die belast is met het toezicht op de voorlopige hechtenis, ter vervanging van de verhinderde onderzoeksrechter, heeft in de zaak zodoende niet het ambt van onderzoeksrechter uitgeoefend in de zin van artikel 127 Gerechtelijk Wetboek, dat hem zou verbieden om in dezelfde zaak vervolgens als assessor in het hof van assisen zitting te houden (1). (Impliciete oplossing) (1) Uit artikel 127 Gerechtelijk Wetboek volgt dat “de magistraten die als onderzoeksrechter of openbaar ministerie zijn opgetreden (...), op straffe van nietigheid noch de assisen mogen voorzitten noch als assessor mogen optreden” (zie F. KUTY, *L'impartialité du juge en procédure pénale*, Brussel, Larcier, 2005, 416-418). Die bepaling wordt niet vermeld in het bestreden arrest, maar het OM heeft voorgesteld om een ambtshalve middel met de schending ervan aan te voeren. Volgens het OM moet de onderzoeksrechter ingaan op de inhoud van het dossier wanneer hij verslag uitbrengt op grond van artikel 21, § 1, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, al was het ter vervanging van een verhinderde confrater. Hieruit heeft het OM afgeleid dat die tussenkomst geen bijkomstig karakter heeft, waardoor ze niet zou kunnen worden beschouwd als een handeling waarmee die magistraat in de zaak het ambt van onderzoeksrechter heeft vervuld in de zin van artikel 127 Gerechtelijk Wetboek. (zie Cass. 27 oktober 2021, AR P.21.0854.F, AC 2021, nr. 684: “het bijkomstig karakter van de enige tussenkomst van een onderzoeksrechter die, toen hij zijn collega, titularis van het dossier, verving, de vraag heeft ingewilligd van een notaris om het niet beslagen saldo van de opbrengst van een verkoop bij hem ter studie vast te houden, laat niet toe om die tussenkomst te beschouwen als een handeling waarmee deze magistraat voorafgaandelijk zou hebben kennisgenomen van de zaak zoals bedoeld in artikel 292 Gerechtelijk Wetboek; het gaat evenmin om een tussenkomst waarvan de betekenis van die aard is dat ze van een mening of een begin van vooringenomenheid kan doen blijken die de onafhankelijkheid van de betrokkene in het gedrang zou kunnen brengen uit vrees om een beslissing te herroepen”). (M.N.B.)

2. Artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verbiedt de uitoefening van twee verschillende rechterlijke ambten in dezelfde zaak (1); de magistraat die aanwezig is op de zetel van het hof van assisen en verslag uitbrengt voor de raadkamer, verricht taken die door een rechter in de rechtbank van eerste aanleg worden vervuld, zodat hij niet twee verschillende rechterlijke ambten uitoefent in de zin van die bepaling. (1) Zie M.-A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, *Droit de la procédure pénale*, La Chartre, Brugge, 9de uitg., 2021, dl. I, 22-23.

3. Het in artikel 292, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek, bepaalde verbod voor de rechter om kennis te nemen van een zaak waarvan hij eerder heeft kennisgenomen in de uitoefening van een ander rechterlijk ambt, mag voor het eerst in cassatie worden aangevoerd (1). (Impliciete oplossing). (1) Cass. 27 oktober 2021, AR P.21.0854.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211027.2F.10 (impliciete oplossing), met andersluidende concl. OM; Cass. 10 april 2003, AR C.02.0220.F, AC 2003, nr. 243; Cass. 10 maart 1997, AC 1997, 333; Cass. 29 november 1996, AR C.96.0148.N, AC 1996, nr. 469. In tegenstelling tot het middel dat de schending aanvoert van de beginselen van onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de rechter, gewaarborgd door de artikelen 6.1 EVRM en 14.1 IVBPR

(Cass. 29 juni 2011, AR P.11.0473.F, AC 2011, nr. 433, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 9 februari 1990, AR 6510, AC 1989-90, nr. 357). Het Hof heeft eerder nochtans gesteld dat “de beschuldigde, die van het dossier inzage genomen heeft of kan nemen, hierdoor kan nagaan of de magistraten die zitting houden in het hof van assisen, in de zaak al dan niet als onderzoeksrechter of OM zijn opgetreden in strijd met artikel 127 Gerechdelijk Wetboek” (Cass. 4 september 1996, AR P.96.0536.F, AC 1996, nr. 290). (M.N.B.)

Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0273.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230503.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Smaad – Begrip

2. Geldboete en opdecimen - Veroordeling tot een geldboete - Opdecimen - Vermelding in het vonnis

3. Geldboete en opdecimen - Veroordeling tot een geldboete - Opdecimen - Onwettigheid - Cassatie - Omvang

Samenvatting: 1. Het in artikel 276 Strafwetboek bedoelde begrip ‘smaad’ is van toepassing op elke uiting van minachting die van dergelijke aard is dat ze het eerbied van de burgers voor het gezag van de persoon en de waardigheid van de persoon aantast (1); smaad wordt niet enkel door woorden gepleegd maar ook door daden, gebaren of bedreigingen die het door artikel 276 bestrafte wanbedrijf kunnen uitmaken, zonder dat de exacte inhoud van de uitspraken van de beklagde dient te worden weergegeven (2). (1) A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nr. 254. (2) Zie concl. “in hoofdzaak” OM

2. De beslissing die een geldboete oplegt, moet het aantal opdecimen vermelden waarmee die geldboete wordt verhoogd, evenals het uit die verhoging resulterende cijfer (1). (1) Cass. 9 november 1999, AR P.97.1058.N, Pas. 1999, nr. 596; zie concl. “In hoofdzaak” OM.

3. Wanneer het Hof een beslissing vernietigt die aangetast is door een onwettigheid betreffende de opdecimen, is de cassatie beperkt tot dat dictum (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM, dat vaststelt dat het arrest geen enkele dubbelzinnigheid bevat over het bedrag van de geldboeten die ze oplegt (vóór de toepassing van de opdecimen), zodat het OM hieruit afleidt dat het enkel moest worden vernietigd in zoverre het verzuimt die geldboeten te verhogen met de opdecimen. Het Hof heeft het bestreden arrest niettemin vernietigd in zoverre het uitspraak doet over de geldboeten. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0099.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230503.2F.6/NL>

Trefwoorden: Oplichting - Bestanddelen - Moreel bestanddeel (bijzonder opzet) - Nastreven van een onrechtmatig voordeel voor zichzelf of voor een ander

Samenvatting: Het misdrijf ‘oplichting’ vereist met name de wil om zich de overhandigde zaak toe te eigenen; dit bedrieglijk opzet vereist niet dat de dader een onrechtmatig voordeel voor zichzelf heeft willen verkrijgen; het nastreven van een onrechtmatig voordeel voor een ander is ook strafbaar (1). (1) Zie Cass. 21 januari 2014, AR P.12.1840.N, AC 2014, nr. 47, § 10; Cass. 26 juni 1973, AC 1973, 1053; Cass. 23 januari 1956, AC 1956, 406; H. D. BOSLY en D. DILLENBOURG, “L’escroquerie”, in Les infractions – vol. 1: les infractions contre les biens, 2de uitg., Larcier, Brussel, 2016, o.l.v. H. D. BOSLY en C. DE VALKENEER, 313; A. DE NAUW en F. KUTY, Manuel de droit pénal spécial, Wolters Kluwer, 2018, nr. 1189.

Hof van Cassatie 3 mei 2023 (P.23.0353.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230503.2F.8/NL>

Trefwoorden: Rechtvaardiging en verschoning - Rechtvaardiging - Onoverkomelijke rechtsdwaling - Begrip - Beoordeling door de feitenrechter - Toezicht van het Hof

Samenvatting: Rechtsdwaling kan wegens bepaalde omstandigheden door de rechter als onoverkomelijk worden beschouwd, op voorwaarde dat uit die omstandigheden kan worden afgeleid dat de beklaagde heeft gehandeld zoals elke redelijke en voorzichtige persoon dat zou hebben gedaan; onoverkomelijke dwaling komt de pleger van het misdrijf ten goede, op voorwaarde dat ze betrekking heeft op een van de bestanddelen ervan (1); de feitenrechter stelt op onaantastbare wijze de omstandigheden vast waarop hij zijn beslissing grondt, waarbij het Hof evenwel nagaat of hij uit die omstandigheden wettig het bestaan van een rechtvaardigingsgrond heeft kunnen afleiden (2). (1) Zie Cass. 22 december 2021, AR P.21.1311.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211222.2F.6, met concl. OM; Cass. 9 november 2021, AR P.21.0962.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.11, en de verw. in voetnoot; Cass. 28 maart 2012, AR P.11.2083.F, AC 2012, nr. 202; F. KUTY, Principes généraux du droit pénal belge, dl.II: L’infraction pénale, 2de uitg., Larcier, 2020, nrs. 1504 e.v. [1515, 1519-1520]. (2) Cass. 9 november 2021, AR P.21.0962.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211109.2N.11, met concl. OM; Cass. 29 mei 2002, AR P.01.1202.F, AC 2002, nr. 324.

Hof van Cassatie 10 mei 2023 (P.23.0368.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230510.2F.3/NL>

Trefwoorden: 1. Heling - Witwassen - Vrijspraak van bepaalde beklaagden van het primaire misdrijf - Weerslag op het aan dezelfde beklaagden verweten witwasmisdrijf

2. Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Duur, begin en einde - Jegens een beklaagde bij verstek gewezen beslissing - Jegens de andere beklaagden op tegenspraak gewezen beslissing - Aanvang van de termijn om cassatieberoep in te stellen

Samenvatting: 1. De omstandigheid dat beklaagden werden vrijgesproken van de feiten van cannabishandel verbiedt de rechter niet te oordelen dat de handel evenwel door derden kon zijn gepleegd en de vermogensvoordelen heeft kunnen opleveren die het voorwerp uitmaken van de aan de beklaagden ten laste gelegde witwaspraktijken.

2. Artikel 424 Wetboek van Strafvordering bepaalt dat wanneer de beslissing bij verstek is gewezen en vatbaar is voor verzet, de termijn om cassatieberoep in te stellen voor alle partijen pas ingaat vanaf de dag na het verstrijken van de gewone termijn van verzet, die zelf vijftien dagen bedraagt te rekenen van de betekening van de verstekbeslissing, voor zover er geen verzet werd aangetekend; die regel is enkel van toepassing op de partijen die gebonden zijn door het geding dat bij verstek werd berecht en niet op de partijen waarvan het geding jegens alle partijen op tegenspraak werd berecht.

Hof van Cassatie 10 mei 2023 (P.21.0876.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230510.2F.1/NL>

Trefwoorden: 1. Heling - Witwassen - Verbeurdverklaring bij equivalent van het voorwerp van het witwassen - Beperking - Vermindering van het door de rechter verbeurd verklaarde bedrag - Draagwijdte

2. Heling - Witwassen - Verbeurdverklaring van het voorwerp van het witwassen - Verplicht karakter - Ratio legis

3. Heling - Witwassen - Verbeurdverklaring bij equivalent van het voorwerp van het witwassen - Meerdere daders - Verbeurdverklaring uitgesproken tegen elk van de daders - Vermindering van de door de rechter verbeurd verklaarde bedragen - Beperking van het bedrag van de verbeurdverklaringen

Samenvatting: 1. Uit de tekst van artikel 505, zesde lid, Strafwetboek, zoals gewijzigd door artikel 2, 7°, van de wet van 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming, en uit de parlementaire voorbereiding van die wet blijkt dat de wetgever heeft geoordeeld dat wanneer het voorwerp van het witwassen niet meer in het vermogen van de veroordeelden kan worden aangetroffen, de rechter het verbeurd verklaarde bedrag moet kunnen verminderen om de veroordeelde niet aan een straf te onderwerpen die zijn vermogen al te zeer zou doen slinken, rekening houdend met de omvang van dat vermogen en met het gepleegde misdrijf; wat dat betreft verduidelijkt de parlementaire voorbereiding dat het, met het oog op het billijkheidsbeginsel, voor zich spreekt dat de tenuitvoerlegging van het geheel van de verbeurdverklaringen die tegen elk van de daders van het witwasmisdrijf werden uitgesproken, de omvang van het voordeel dat het oorspronkelijke misdrijf opleverde nooit kan overschrijden, wat betekent dat de met de tenuitvoerlegging van de verbeurdverklaringen belaste overheid die verbeurdverklaringen niet ten uitvoer mag leggen tot beloop van een waarde die hoger is dan die van de witgewassen vermogensvoordelen (1). (1) Zie concl. OM.

2. Uit de tekst van artikel 505, zesde lid, Strafwetboek, zoals gewijzigd door artikel 2, 7°, van de wet van 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming, en uit de parlementaire voorbereiding van die wet blijkt dat de wetgever met het oog op een meer accurate bestraffing van het financieel onderdeel van de zware criminaliteit heeft beslist om de rechter te verplichten de in artikel 505, eerste lid, 3° en 4°, Strafwetboek bedoelde witgewassen vermogensvoordelen verbeurd te verklaren ten aanzien van alle daders, mededaders en medeplichtigen van het witwasmisdrijf, en dat indien die vermogensvoordelen niet meer in het vermogen van de veroordeelden kunnen worden aangetroffen, de verbeurdverklaring bij equivalent moet worden uitgesproken (1). (1) Zie concl. OM.

3. Noch uit artikel 505, zesde lid, Strafwetboek noch uit de parlementaire voorbereiding van de Wet 10 mei 2007 houdende diverse maatregelen inzake de heling en inbeslagneming volgt dat wanneer de rechter, bij het bepalen van het bedrag van de veroordeling bij equivalent, van zijn matigingsbevoegdheid gebruikmaakt en tegen een dader, mededader of medeplichtige van het witwasmisdrijf dus de verbeurdverklaring bij equivalent uitspreekt van een geldsom die lager is dan de geraamde geldwaarde van het voorwerp van het witwasmisdrijf, het bedrag van de tegen elke veroordeelde dader, mededader of medeplichtige uitgesproken verbeurdverklaringen die raming niet te boven mag gaan (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 10 mei 2023 (P.23.0236.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230510.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Onlosmakelijk aan het beslag verbonden kosten - Prestatieverlener - Kostenstaat - Betwisting - (Niet) door een misdrijf veroorzaakte schade

2. Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Onlosmakelijk aan het beslag verbonden kosten - Prestatieverlener - Kostenstaat - (Niet) door een misdrijf veroorzaakte schade

3. Bewarend beslag - Strafzaken - In het kader van het onderzoek bevolen beslag - Onlosmakelijk aan het beslag verbonden kosten - Gerechtskosten

4. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Dierenbescherming - Vereniging voor dierenbescherming - Subjectief recht op dierenwelzijn

Samenvatting: 1. De vergoedbare schade in de zin van de artikelen 1382 Oud Burgerlijk Wetboek en 3 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering is niet de schade die de prestatieverlener verbindt aan een, in zijn ogen ontoereikende, taxatie van zijn kostenstaat; die schade veronderstelt immers een door het misdrijf veroorzaakte aantasting van een vooraf bestaand en bij wet beschermd subjectief recht van degene die deze schade aanvoert (1). (1) Zie concl. OM.

2. Artikel 6, § 1, eerste lid, van de wet van 23 maart 2019 betreffende de gerechtskosten in strafzaken bepaalt dat de prestatieverlener voor elke gevorderde prestatie een kostenstaat opstelt en artikel 6, § 1, eerste lid, voorziet in een administratief beroep in geval van verzet van de dienstverlener tegen de vermindering van zijn kostenstaat; de uitgaven die de prestatieverlener heeft gedaan om een gerechtelijke opdracht te vervullen, zijn onderworpen aan de door de Wet 23 maart 2019 ingevoerde taxatie- en vereffeningsprocedures en zijn, zelfs wanneer zij onvoldoende werden terugbetaald, geen door het misdrijf veroorzaakte en naar gemeen recht vergoedbare schade (1). (1) Zie concl. OM.

3. Krachtens artikel 3, § 1, van de wet van 23 maart 2019 betreffende de gerechtskosten in strafzaken zijn gerechtskosten in strafzaken de kosten die ontstaan door de aanstelling van een prestatieverlener door een magistraat of een politiedienst, met name met het oog op de waarheidsvinding, en de kosten die door de Staat worden betaald of voorgeschoten met het oog op de terugvordering ervan bij een veroordeelde of een in het ongelijk gestelde burgerlijke partij; de kosten die onlosmakelijk verbonden zijn aan een in het kader van het voorbereidend onderzoek bevolen beslag, maken deel uit van de gerechtskosten (1). (1) Zie concl. OM.

4. Hoewel een vereniging dierenbescherming als maatschappelijk doel kan hebben, kan zij zich daarom nog niet beroepen op een subjectief recht op het welzijn van die dieren

Hof van Cassatie 17 mei 2023 (P.22.1631.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230517.2F.1/NL>

Trefwoorden: Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Geleden nadeel wegens de schade die werd toegebracht aan een zaak waarvan de beklagde op het ogenblik van de feiten de eigenaar was - Verbeurdverklaring van die zaak - (Geen) tegenstrijdigheid

Samenvatting: Aangezien de eigendom van de verbeurdverklaarde zaak slechts aan de Staat toevalt vanaf het ogenblik waarop de beslissing tot verbeurdverklaring in kracht van gewijsde is gegaan, is het niet tegenstrijdig om enerzijds te beslissen dat de beklagde nadeel heeft kunnen lijden wegens de schade die werd toegebracht aan de zaak waarvan hij op het ogenblik van de feiten nog steeds de eigenaar was en om anderzijds de verbeurdverklaring van die zaak te bevelen.

Hof van Cassatie 31 mei 2023 (P.22.1561.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230531.2F.4/NL>

Trefwoorden: 1. Ongeval - Vrijspraak van een van de beklagden, ook burgerlijke partij - Beklaagde en zijn verzekeraar, appellanten op burgerlijk gebied - Recht om zich te verdedigen tegen de burgerlijke rechtsvordering die tegen hen werd ingesteld door aan te

voeren dat het ongeval, niettegenstaande de vrijspraak van hun tegenstrever, uitsluitend aan zijn fouten te wijten was

2. Vrijspraak van de beklaagde - Mogelijkheid voor het slachtoffer om van de vrijgesproken beklaagde de vergoeding van zijn schade te vorderen overeenkomstig het burgerlijke aansprakelijkheidsrecht - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld ontzegt de veroordeelde beklaagde en zijn verzekeraar, appellanten op burgerlijk gebied, het recht niet om zich te verdedigen tegen de burgerlijke rechtsvordering die tegen hen werd ingesteld door aan te voeren dat het ongeval, niettegenstaande de vrijspraak van hun tegenstrever, beklaagde en burgerlijke partij, uitsluitend aan zijn fouten te wijten was; hier anders over oordelen zou de verzekeraar het recht ontzeggen de beslissing die de verzekerde voor het ongeval aansprakelijk stelt, in hoger beroep met goed gevolg tegen te spreken, wat zijn recht op een eerlijk proces en op toegang tot de rechter ten onrechte zou beperken (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Het door artikel 6.2 EVRM gewaarborgde vermoeden van onschuld ontzegt het slachtoffer van een wanbedrijf de mogelijkheid niet om van de vrijgesproken beklaagde de vergoeding van zijn schade te vorderen overeenkomstig het burgerlijke aansprakelijkheidsrecht, mits de rechter die van dit geschil heeft kennisgenomen, geen uitspraak doet over het strafbaar karakter van de aan die beklaagde toegeschreven fout en geen twijfel uit over zijn schuld aan de feiten waarvan hij werd vrijgesproken (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0083.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:CONC.20230607.2F.2/FR>

Trefwoorden: Rechtspleging in hoger beroep - Vereiste eenstemmigheid - Verzwaring van de toestand van de beklaagde - In aanmerking te nemen criterium

Samenvatting: Het is de hoofdstraf, en niet de bijkomende straf of de veiligheidsmaatregel, die in aanmerking moet worden genomen om te bepalen of het gerecht in hoger beroep de toestand van de beklaagde heeft verzwared in de zin van artikel 211bis Wetboek van Strafvordering (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0699.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230607.2F.6/NL>

Trefwoorden: 1. Voorafgaande schulderkenning - Procedure tot bekrachtiging van de overeenkomst - Vonnis dat de bekrachtiging weigert - Beslissing vatbaar voor hoger beroep

2. Voorafgaande schulderkenning - Procedure tot bekrachtiging van de overeenkomst - Vonnis dat de bekrachtiging weigert - Beslissing vatbaar voor hoger beroep - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 216, § 4, vierde lid, Wetboek van Strafvordering spreekt de rechtbank, indien ze de tussen het openbaar ministerie en de verdachte of de beklaagde gesloten overeenkomst bekrachtigt, de voorgestelde straffen uit en wijst ze daartoe een vonnis waarvan de strafbepalingen voor geen enkel rechtsmiddel vatbaar zijn; tegen de beslissing tot weigering van de bekrachtiging kan daarentegen hoger beroep worden ingesteld overeenkomstig het gemeen recht (1). (1) Zie concl. OM.

2. Aangezien de partijen bij de overeenkomst hoger beroep kunnen instellen tegen een vonnis dat oordeelt dat er geen grond bestaat tot bekrachtiging van de voorafgaande erkenning van schuld en dat het dossier ter beschikking stelt van het openbaar ministerie overeenkomstig artikel 216, § 4, vijfde lid, Wetboek van Strafvordering, is het cassatieberoep tegen een dergelijke beslissing, die niet in laatste aanleg is geweest, niet ontvankelijk (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0217.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230607.2F.1/NL>

Trefwoorden: Internering - Voorwaarden - Geestesstoornis die op het ogenblik van de uitspraak voortduurt en die het oordeelsvermogen ernstig aantast - Stabilisering van de psychische aandoening dankzij de aan de beklaagde verstrekte zorg - Gevolg

Samenvatting: Hoewel het voortduren, op het ogenblik van de uitspraak, van een geestesstoornis die het oordeelsvermogen van de beklaagde ernstig aantast een in artikel 9, § 1, 2°, Interneringswet bepaalde voorwaarde is om de persoon die hieraan lijdt te kunnen interneren, leidt de stabilisering van een psychische aandoening dankzij de aan de geïnterneerde verstrekte zorg niet noodzakelijkerwijs tot de verdwijning van de stoornis die zijn oordeelsvermogen ernstig aantast en sluit ze bijgevolg de heropflakking ervan wegens het stopzetten van de zorg niet uit.

Hof van Cassatie 14 juni 2023 (P.22.1347.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230614.2F.2/NL>

Trefwoorden: 1. Bankbreuk en bedrieglijk onvermogen - Bewerking van bedrieglijk onvermogen - Aard van het misdrijf - Aflopend misdrijf - Voortgezet misdrijf - Voorwaarde

2. Bankbreuk en bedrieglijk onvermogen - Misdrijf van het bewerken van bedrieglijk onvermogen - Veroorzaakte schade - Verlies van een kans

3. Oplichting - Listige kunstgreep - Aannemer - Vraag om betaling van facturen - Modaliteiten

Samenvatting: 1. Het misdrijf dat wordt bestraft door artikel 490bis van het Strafwetboek is een aflopend misdrijf; het kan echter ook een voortgezet misdrijf zijn, wanneer de handelende persoon, door opeenvolgende handelingen die op zich strafbaar zijn, zijn vermogen met hetzelfde oogmerk blijft onttrekken aan het onderpand van zijn schuldeisers (1). (1) Zie Cass. 27 april 1993, AR 6074, AC 1993, nr. 202.

2. De schade die wordt veroorzaakt door het bedrieglijk bewerken van het onvermogen is die welke voortvloeit uit het verlies van een kans voor de schuldeiser om de betaling van zijn schuldvordering te verkrijgen; de schadeloosstelling die wordt toegekend als vergoeding voor het verlies van een kans kan niet gelijk zijn aan het totaalbedrag dat door die kans zou zijn voortgebracht indien zij zich verwezenlijkt had (1); geen enkele wettelijke bepaling verbiedt daarentegen om aan de verloren kans de waarde van een gedeelte of van een percentage van de schuldvordering zelf toe te kennen (2). (1) Zie Cass. 27 februari 2008, AR P.07.1567.F, AC 2008, nr. 135; Cass. 23 februari 2005, AR P.04.1517.F, AC 2005, nr. 112; Cass. 20 februari 2001, AR P.99.0480.N, Pas. 2001, n° 102. (2) Zie Cass. 5 november 2021, AR C.20.0343.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211105.1F.3 (impliciete oplossing); concl. van advocaat-generaal WERQUIN op datum in Pas. vóór Cass. 6 december 2013, AR C.10.0204.F, AC 2013, nr. 661.

3. De rechter kan wettig oordelen dat het gedrag van de aannemer die zich niet ertoe heeft beperkt de betaling van zijn facturen te vorderen ter ondersteuning van zijn facturering, maar die de opdrachtgevers heeft doen geloven dat de gevorderde bedragen dienden om de bouwstoffen te verwerven en de leveranciers te betalen die van essentieel belang waren voor de voortzetting van de werf, terwijl hij wist dat zijn vennootschap de prestaties waartoe ze zich had verbonden, niet had verricht, en dat ze niet in staat was dit te doen door haar financiële situatie, een listige kunstgreep vormt in de zin van artikel 496 van het Strafwetboek (1). (1) Zie de op dit punt andersluidende concl. "in hoofdzaak" OM.

Hof van Cassatie 21 juni 2023 (P.23.0446.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230621.2F.9/NL>

Trefwoorden: Art. 149 GW – Verplichting om een middel te beantwoorden – Middel – Begrip

Samenvatting: Een middel dat beantwoord moet worden, bestaat voor een partij in de aanwijzing van de feiten en van het recht om een vordering in te stellen, dan wel om een verweer of exceptie aan te voeren (1); wanneer de bewering waarop niet geantwoord wordt, in het proceduristuk waarin zij voorkomt geen enkele toelichting bevat die van aard is haar te verduidelijken en haar te rechtvaardigen en bij gebrek aan een juridische redenering die toestaat het gevolg te verbinden aan het feit dat de beklagde inroept, is bij de beroepsrechters geen verweer of een exceptie aanhangig gemaakt waarop geantwoord

moet worden. (1) Zie M. GREGOIRE, « La procédure en cassation en matière civile », in *Le point sur les procédures de cassation*, Brussel, Bruylant, 2016, p. 102.

Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0449.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230628.2F.1/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Procedure voor de feitenrechter - Vernietiging beperkt tot de uitgesproken straffen - Omvang - Veroordelingen tot een bijdrage aan het Slachtofferfonds (ja) - Veroordelingen tot een bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand (neen) en tot de forfaitaire vergoeding voor gerechtskosten, bepaald in artikel 91, tweede lid, KB 28 december 1950 (neen)

2. Probationuutstel - Voorwaarde verbonden aan de antecedenten - Afschaffing - Toepassing *ratione temporis*

3. Probationuutstel - Weigering - Onwettigheid - Vernietiging - Omvang - Uitgesproken straffen - Veroordeling tot betaling van een bijdrage aan het Slachtofferfonds

Samenvatting: 1. De onwettigheid van de beslissing over de hoofdstraf leidt tot de vernietiging van de beslissingen over de straffen en over de bijdrage tot het Slachtofferfonds; ze heeft echter geen weerslag op de schuldigverklaring (1) evenmin als op de veroordeling tot betaling van de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand en op de forfaitaire vergoeding voor gerechtskosten (2). (Impliciete oplossing). (1) Cass. 12 december 2018, AR P.18.0987.F, AC 2018, nr. 706, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH OP DATUM IN PAS. (2) Het bestreden arrest veroordeelt de eiser met name tot gevangenisstraffen en geldboeten (met uitstel) en tot de verbeurdverklaring bij equivalent en tot betaling van de bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand, en bevestigt met name de veroordeling tot een verbodsstraf en tot betaling van de bijdrage aan het Slachtofferfonds en van de forfaitaire vergoeding voor gerechtskosten (van 50 euro, niet geïndexeerd).

2. Artikel 114 van de wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht heeft het in artikel 8, § 1, eerste lid, Probationuutstel, bedoelde verbod afgeschaft wanneer de beklaagde al eerder was veroordeeld tot een criminele straf of tot een hoofdgevangenisstraf van meer dan drie jaar; overeenkomstig artikel 2, tweede lid, Strafwetboek is artikel 114 van de wet van 2022 onmiddellijk van toepassing op de feiten die vóór de inwerkingtreding van die wet waren gepleegd maar op die datum nog niet definitief waren berecht (1). (1) Het OM heeft erop gewezen dat het in het arrest vermelde antecedent van de eiser, namelijk één jaar gevangenisstraf, wel als grondslag kan dienen voor de omstandigheid van wettelijke herhaling, maar niet in de weg staat aan de toekenning van het probationuutstel op grond van artikel 8, § 1, eerste lid, Probationuutstel, en dit niet alleen in de versie van die bepaling op de datum van het arrest (dus zoals gewijzigd door artikel 114 van de wet van 21 maart 2022 houdende wijzigingen aan het Strafwetboek met betrekking tot het seksueel strafrecht, in werking getreden op 1 juni 2022 krachtens artikel 118 van diezelfde wet), maar ook in haar vorige versie

3. Wanneer het Hof de onwettigheid vaststelt van de onwettigheid van de beslissing die weigert het probatieuitstel voor de uitgesproken straf te verlenen, terwijl de schuldigverklaring zelf niet wordt vernietigd, wordt de vernietiging beperkt tot de uitgesproken straffen en tot de bijdrage aan het Slachtofferfonds (1). (1) Zie o.a. Cass. 6 september 2017, AR P.17.0061.F, AC 2017, nr. 447 (in geval van onwettigheid van de beslissing die het door de eerste rechter verleende uitstel beperkt); Cass. 13 oktober 2010, AR P.10.1208.F, AC 2010, nr. 597 (... “alsook de beslissing tot onmiddellijke aanhouding”); Cass. 16 januari 2002, AR P.01.0948.F, AC 2002, nr. 30 (in geval van onwettigheid van de beslissing die de opschorting van de uitspraak van de veroordeling weigert).

Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0352.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230628.2F.7/NL>

Trefwoorden: 1. Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Door een vennootschap aan haar zaakvoerders toegekende voorschotten - Niet-betaling van rente - Misbruik van vennootschapsgoederen - Voorwerp - (Geen) fictieve rente die belastbaar is als voordeel van alle aard

2. Personenbelasting - Bedrijfsinkomsten - Bezoldigingen - Door een vennootschap aan haar zaakvoerders toegekende voorschotten - Niet-betaling van rente - Fictieve rente die belastbaar is als voordeel van alle aard - Begrip

Samenvatting: 1. De bedragen voortvloeiend uit de toepassing van de fictieve rente voor opname in debet van de rekening-courant maken geen deel uit van het vermogen van de rechtspersoon en kunnen bijgevolg niet worden beschouwd als een bestanddeel van het actief bedoeld in artikel 492bis Strafwetboek (1). (1) Zie gedeelt. andersl. concl. “in hoofdzaak” OM (maar niet wat dit beginsel betreft). Zoals de eiser aanvoert, is de als voordeel van alle aard belastbare fictieve rente in de regel aan niemand (de rechtspersoon, de Staat...) “verschuldigd”, zodat ze niet is vervat in het vermogen of in het krediet van de rechtspersoon en kan ze bijgevolg geen misbruik van vennootschapsgoederen uitmaken. Het arrest stelt evenwel vast dat de benadeelde vennootschappen (merkwaardig genoeg), onder leiding van hun zaakvoerders – de beklaagden –, hen die fictieve rente hebben aangerekend in de rekening-courant “bestuurder”, dat de beklaagden zich ervan hebben onthouden deze van zichzelf op te eisen en ze, bijgevolg, te betalen, en dat die onthouding de vermogensbelangen van de vennootschappen en van hun schuldeisers op betekenisvolle wijze heeft benadeeld, net als de onthouding om in een overeengekomen rente te voorzien en ze op te eisen. Het OM leidt hieruit af dat het arrest aldus in essentie vaststelt dat die fictieve rente, doordat ze door de beklaagden werd geboekt in hun rekeningen-courant, werd omgezet in een schuldvordering, alsof het om een overeengekomen interest was gegaan. Het bestreden arrest herinnert eraan dat “het gebruik van de goederen of het krediet van een rechtspersoon in de omstandigheden en door de personen bedoeld in artikel 492bis Strafwetboek, niet enkel kan bestaan in een positieve daad, maar ook in een onthouding, wanneer die onthouding de uiting is van de doelgerichte wil om een bepaald resultaat te bereiken; er kan sprake zijn van een dergelijke onthouding wanneer de

bestuurder van een handelsvennootschap een bedrag niet opeist waarop die vennootschap recht heeft, teneinde zichzelf een voordeel te verschaffen” (Cass. 17 maart 2015, AR P.14.0408.N, AC 2015, nr. 202). Het OM leidde hieruit af dat het arrest de aangevochten beslissing naar recht verantwoordt en dat, bijgevolg, het middel in dat opzicht niet leek te kunnen worden aangenomen. (M.N.B.)

2. De fictieve rente voor opname in debet van de rekening-courant heeft tot doel het voordeel te ramen dat, voor de zaakvoerder van de rechtspersoon, erin bestaat dat hij van die rechtspersoon een renteloze lening verkrijgt; die rente, die jaarlijks wordt vastgesteld door de Koning en die wordt toegepast op het gemiddelde jaarsaldo van de rekeningcourant, wordt geacht een voordeel van alle aard te vormen dat toegevoegd wordt aan de beroepsinkomsten van de zaakvoerder wanneer hij geen enkele overeengekomen interest heeft betaald op de voorschotten die zijn vennootschap hem heeft toegekend; de fictieve rentevoet kan hoger zijn dan de marktrentevoet (1). (1) Wanneer een bestuurder of zaakvoerder geld leent van zijn eigen vennootschap “in rekening-courant”, zonder een overeenkomst te sluiten waarin de rente wordt vastgesteld die hij op de geleende bedragen moet betalen aan de vennootschap, geniet hij een voordeel van alle aard waarop inkomstenbelasting verschuldigd is. Dit belastbaar voordeel stemt overeen met de fictieve rente waarvan de rentevoet, die door de Koning forfaitair wordt vastgesteld, verschilt naargelang van het jaar waarin de ontlener over de geleende bedragen heeft beschikt. Zo is die rentevoet, voor 2022, door art. 18, § 1, d, KB WIB92, vastgesteld op 7,14 pct. (zie artt. 23, § 1, 1°, 25, 2°, en 36, § 1, WIB92).

Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0206.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230628.2F.8/NL>

Trefwoorden: Andere Straffen - Allerlei - Elektronisch toezicht - Voorwaarden - Maximumstraf van een jaar - Straf overwogen door de rechter (in concreto) - (Geen) wettelijk maximum (in abstracto)

Samenvatting: De gevangenisstraf van ten hoogste één jaar die de voorwaarde vormt voor de toekenning van de straf onder elektronisch toezicht, is die welke de rechter voor de jegens de beklaagde bewezen verklaarde feiten zou opleggen en niet die welke de wet voor dat misdrijf oplegt (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0610.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230628.2F.6/NL>

Trefwoorden: Strafzaken - Bewijslast - Beoordelingsvrijheid - Beoordelingsvrijheid - Elementen waarop de rechter zijn beslissing baseert

Samenvatting: Behoudens de feiten die algemeen bekend zijn of op algemene ervaring berusten en daarom steeds tot het debat behoren, verbiedt het recht van verdediging,

waaronder het recht op tegenspraak, de rechter zijn beslissing te baseren op feiten die niet voortkomen uit de gegevens van het strafdossier of uit het onderzoek ter rechtszitting, maar die hij slechts door eigen vaststellingen of persoonlijke ervaring buiten het debat heeft vernomen, zodat de partijen hierover geen tegenspraak hebben kunnen voeren (1). (1) Cass. 13 september 2016, AR P.16.0396.N, AC 2016, nr. 484; zie Cass. 13 februari 2007, AR P.06.1533.N, AC 2007, nr. 84, en de verw. in voetnoot

Hof van Cassatie 22 augustus 2023 (P.23.1181.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230822.VAC.2/NL>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis - Hoger beroep - Vonnisgerecht - Herroeping van de hechtenis onder de modaliteit van het elektronisch toezicht - Beslissing van de correctionele rechtbank - Arrest dat het hoger beroep niet-ontvankelijk verklaart - Wettigheid

Samenvatting: Uit de samenhang van §§ 1, derde lid, en 3 van artikel 24bis Voorlopige Hechteniswet volgt dat er geen beroep kan worden ingesteld tegen de beslissing die uitspraak doet over de vordering van het openbaar ministerie genomen met toepassing van artikel 24bis, § 3 van die wet; de appelrechters die het hoger beroep van de aangehouden beklaagde tegen de beschikking waardoor de correctionele rechtbank het elektronisch toezicht heeft herroepen niet-ontvankelijk verklaren, verantwoorden hun beslissing aldus naar recht (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.0325.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231018.2F.4/NL>

Trefwoorden: Grondwet - Art. 22 - Artikel 22bis - Financiering van terrorisme - Kind dat deelneemt aan de activiteiten van een terroristische groep - Verstrekking van materiële middelen door een van de ouders - Tegen de ouder ingestelde vervolging - Verenigbaarheid met de rechten van het kind

Samenvatting: Noch artikel 141ter Strafwetboek noch artikel 8 EVRM, artikelen 2, 3 en 27.2 Kinderrechtenverdrag, artikelen 22 en 22bis Grondwet of artikel 203, § 1, Oud Burgerlijk Wetboek hebben tot doel of tot gevolg dat zij de toepassing van artikel 140, § 1, Strafwetboek uitsluiten ten aanzien van de ouder die materiële middelen verstrekt om zijn kind te laten deelnemen aan de activiteiten van een terroristische groep of om die activiteiten te financieren

Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.1083.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231018.2F.8/NL>

Trefwoorden: Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Niet-ondertekening van het grievenformulier - Gevolg

Samenvatting: Overeenkomstig artikel 204, eerste lid, tweede zin, Wetboek van Strafvordering wordt het grievenformulier ondertekend door de appellant, zijn advocaat of een andere bijzonder gevolmachtigde; uit de tekst van die bepaling en uit het algemeen opzet van die regel blijkt dat de sanctie voor de niet-ondertekening in beginsel bestaat in het verval van het hoger beroep, aangezien de appellant of zijn raadsman door de ondertekening aangeeft dat hij zich de grieven eigen maakt die in dat formulier met redenen worden omkleed; die sanctie zal niet voor de niet-ondertekening worden opgelegd wanneer uit de aan het appelgerecht voorgelegde gegevens blijkt dat de appellant of zijn raadsman zich de in dat formulier aangekruiste grieven eigen heeft gemaakt (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.23.0992.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231108.2F.3/NL>

Trefwoorden: 1. Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Verplichting om de niet-toekenning van een werkstraf met redenen te omkleden - Draagwijdte

2. Strafzaken - Vaststelling van het bedrag van de geldboete - Inaanmerkingneming van het bedrag van de door de beklaagde verhoopte of verkregen onrechtmatige inkomsten – Wettigheid

3. Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Motivering van de keuze en het bedrag van de geldboete - Draagwijdte

4. Verbeurdverklaring - Verbeurdverklaring van de uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen - Inaanmerkingneming van de verbeurdverklaring voor de vermindering van het bedrag van de geldboete - (Geen) verplichting

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 37quinquies, § 3, tweede lid, Strafwetboek moet de rechter die weigert een werkstraf uit te spreken zijn beslissing met redenen omkleden; wanneer geen enkele overweging van het bestreden arrest de beklaagde in staat stelt de reden te begrijpen waarom haar de werkstraf werd geweigerd, terwijl de appelrechters de gegevens eigen aan haar persoonlijkheid hadden opgegeven waaruit bleek dat ze al meerdere jaren haar inschakeling in het beroepsleven heeft nagestreefd, omkleedt het hof van beroep niet met redenen waarom het weigert die door de beklaagde gevraagde straf toe te kennen (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

2. De rechter bepaalt op onaantastbare wijze, binnen de grenzen van de wet, de maat van de straffen die hij in verhouding acht tot de zwaarte van het bewezen verklaarde misdrijf; wat betreft die strafmaat verbiedt geen enkele bepaling de rechter om rekening te houden

met het bedrag van de onrechtmatige door de beklagde verkregen of verhoopte inkomsten.

3. Overeenkomstig artikel 195, tweede lid, Wetboek van Strafvordering vermeldt het vonnis of het arrest, op een wijze die beknopt maar nauwkeurig moet zijn, de redenen waarom de rechter, als de wet hem daartoe vrije beoordeling overlaat, een dergelijke straf uitspreekt, waarbij de rechter bovendien de maat van elke opgelegde straf dient te verantwoorden; wanneer de rechter tot een geldboete veroordeelt, houdt hij bij het vaststellen van het bedrag ervan rekening met de door de beklagde aangevoerde gegevens over zijn sociale toestand.

4. Aangezien de geldboete en de verbeurdverklaring twee onderscheiden straffen zijn, is de rechter niet verplicht het bedrag van de geldboete te verminderen omdat de rechtstreeks uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen worden verbeurdverklaard.

Hof van Cassatie 15 november 2023 (P.23.0682.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231115.2F.3/NL>

Trefwoorden: 1. Onmiddellijke aanhouding - Tegenstrijdigheid met de veroordelende beslissing - (Geen) grief van tegenstrijdigheid

2. Strafzaken - Allerlei - Grief van tegenstrijdigheid - Begrip - (Geen) tegenstrijdigheid tussen twee arresten die achtereenvolgens in dezelfde zaak zijn geweest

Samenvatting: 1. De veroordeling van de beklagde en de beslissing over zijn onmiddellijke aanhouding die door twee verschillende zetels zijn uitgesproken, vormen elk een afzonderlijke beslissing; de grief van tegenstrijdigheid kan aldus niet op een tegenstrijdigheid tussen die twee beslissingen van toepassing zijn (1). (1) Zie concl. OM, volgens welke het niet anders is (a contrario) wanneer die beslissingen door eenzelfde zetel zijn geweest.

2. De met toepassing van artikel 149 van de Grondwet verboden tegenstrijdigheid is, ofwel een tegenstrijdigheid tussen de redenen of tussen de redenen en het beschikkend gedeelte van eenzelfde beslissing, ofwel tussen de beschikkingen van die beslissing onderling, en niet de tegenstrijdigheid die tussen twee arresten kan bestaan die achtereenvolgens in dezelfde zaak zijn geweest.

Hof van Cassatie 15 november 2023 (P.23.0993.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231115.2F.6/NL>

Trefwoorden: 1. Schade - Materiële schade - Elementen en grootte - Invaliditeit en arbeidsongeschiktheid - Begrippen - Weerslag in geval van een tijdelijke invaliditeit geconsolideerd na afloop van de tijdelijke arbeidsongeschiktheid

2. Wet Elektronische Communicatie – Wet Technische Eisen Voertuigen – Systeem dat bestuurders waarschuwt voor controles – Onverenigbaar met de wet zelfs indien het nog een andere, rechtmatige functie heeft

Samenvatting: 1. Invaliditeit is een medisch begrip dat duidt op een vermindering van anatomische of functionele aard die een weerslag heeft op de handelingen van het dagelijkse leven van het slachtoffer, los van de weerslag op zijn winstgevende activiteiten; de arbeidsongeschiktheid wijst van haar kant op de hoegrootheid van die weerslag (1); hieruit volgt dat een tijdelijke invaliditeit kan consolideren na de periode van tijdelijke arbeidsongeschiktheid en dat ze kan bestaan nadat die ongeschiktheid is geëindigd (2). (1) Zie P. COLSON, La réparation des préjudices corporels en droit de la responsabilité extracontractuelle. La spécificité des dommages résultant d'une atteinte a l'intégrité physique ou psychique, Brussel, Larcier, 2022, 560. Zie Cass. 3 januari 2018, RG P.17.0786.F, Pas. 2018, nr. 2, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH: “De ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid bestaat in de ongeschiktheid van het slachtoffer tot het verrichten van enige lichamelijke arbeid, ongeacht de sociale status van het slachtoffer of diens gewoonlijke en professionele arbeid.”. (2) Zie Cass. 14 november 2006, AR P.06.0852.N, AC 2006, nr. 557: “De omstandigheid dat slagen slechts een tijdelijke en niet een blijvende ongeschiktheid tot het verrichten van persoonlijke arbeid ten gevolge hebben gehad, sluit niet uit dat die slagen niettemin een blijvende invaliditeit tot gevolg kunnen hebben.”. Aangezien het OM geconcludeerd heeft tot de niet-ontvankelijkheid van de memorie (cf. supra), heeft het geen antwoord op het middel voorgesteld.

Hof van Cassatie 29 november 2023 (P.23.1062.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231129.2F.1/NL>

Trefwoorden: 1. Vernietiging - Omvang - Strafzaken - Strafvordering - Andere partijen - Stedenbouwmisdrijf - Vernietiging van het bestreden arrest in zoverre het uitspraak doet over de door de gemachtigd ambtenaar ingestelde herstellvordering - Vernietiging beperkt tot die beslissing

2. Bijzondere verbeurdverklaring – Uit misdrijf verkregen vermogensvoordeel - Onaantastbare beoordeling van de feitenrechter - Toezicht door het Hof

3. Strafzaken - Ambtshalve voorgedragen middel - Stedenbouw - Herstelmaatregel - Ontvankelijk cassatieberoep - Miskenning van de bewijskracht van de akten

4. Andere Straffen - Verbeurdverklaring - Bijzondere verbeurdverklaring - Vermogensvoordeel - Begrip - Onaantastbare beoordeling door de feitenrechter - Toezicht door het Hof

Samenvatting: 1. Wanneer de onwettigheid van het bestreden arrest een invloed heeft op de beslissing over de herstellvordering die door de gemachtigd ambtenaar inzake stedenbouw werd ingesteld, is de vernietiging beperkt tot die beslissing (1). (Impliciete

oplossing). (1) Zie R. DECLERCQ, o.c., nr. 954, p. 643 en verw. in noot 4039; Cass. 14 september 2022, AR P.22.0398.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220914.2F.2, met concl. OM.

2. De strafrechter beslist op onaantastbare wijze in feite of een vermogensvoordeel waarop de bijzondere verbeurdverklaring betrekking heeft, rechtstreeks uit een misdrijf werd verkregen; het Hof gaat na of de rechter, op grond van zijn onaantastbare beoordeling, het wettelijk begrip vermogensvoordeel niet heeft miskend (1). (1) Cass. 14 oktober 2014, AR P.13.1970.N, AC 2014, nr. 604.

3. Wanneer een ontvankelijk cassatieberoep wordt gericht tegen de beslissing die een herstelmaatregel inzake stedenbouw beveelt, kan het Hof, in dit kader, ambtshalve een middel van miskenning van de bewijskracht van de akten aanvoeren (1). (Impliciete oplossing). (1) Wat betreft deze grief en de ambtshalve aangevoerde middelen, zie resp. R. DECLERCQ, "Pourvoi en cassation en matière répressive", R.P.D.B., 2015, nrs. 473 e.v. [inz. 480 en noot 1701] en 852.

4. Het oorzakelijk verband tussen het misdrijf en de hierdoor opgeleverde winst moet op concrete wijze worden beoordeeld en niet op grond van een veronderstelling die geen verband houdt met de zaak; het uitsluiten van het delictueel vermogensvoordeel uit de verbeurdverklaring omdat de beklaagde dezelfde winst op een andere manier dan door zijn delinquentie had kunnen verkrijgen, komt erop neer te eisen dat geen enkel ander feit, buiten het delict, het voordeel kan opleveren; een dergelijk oordeel is onwettig: voor de toepassing van artikel 42, 3°, Strafwetboek is het immers voldoende dat de winst werd verkregen uit het gepleegde misdrijf (1). (1) Het arrest oordeelt dat, om het bedrag van dat door de verweerder, beklaagde, verkregen voordeel te ramen, "de huurwaarde in aanmerking [moet] worden genomen die zijn goed zou hebben gehad indien hij het als een eengezinswoning had verhuurd, wat hij althans het recht had te doen". Naast de suggestie om ambtshalve een middel van miskenning van de bewijskracht van de stedenbouwkundige vergunning aan te voeren, heeft het OM mondeling, met toepassing van artikel 442 Wetboek van Strafvordering, de vernietiging in het belang van de wet van het arrest gevorderd, zonder verwijzing, in zoverre dat arrest uitspraak doet over de uit het misdrijf verkregen vermogensvoordelen. Het voert wat dat betreft aan dat artikel 42, 3° Strafwetboek "doelt op elke winst die door het plegen van het misdrijf wordt verkregen; de raming van die winst vereist niet dat het nettobedrag ervan wordt bepaald" (Cass. 14 mei 2008, AR P.08.0188.F, AC 2008, nr. 294, met concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; zie Cass. 9 mei 2007, AR P.06.1673.F, Pas. 2007, nr. 239, met concl. "in hoofdzaak" van advocaat-generaal VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 27 september 2006, AR P.06.0739.F, AC 2006, nr. 441, met concl. van advocaatgeneraal VANDERMEERSCH; F. LUGENTZ en D. VANDERMEERSCH, Saisie et confiscation en matière pénale, Bruylant, 2015, 26 tot 32), onverminderd de mogelijkheid die artikel 43bis, laatste lid, Strafwetboek aan de rechter biedt om "zo nodig het bedrag [van die verbeurdverklaring te verminderen] om de veroordeelde geen onredelijk zware straf op te leggen". Voorbeelden van dergelijke voordelen zijn "het loon van een huurdoder, het product (in de gebruikelijke betekenis van het woord) van wapen- of drughandel, de prijs van de corruptie, losgeld dat voor een ontvoering wordt betaald, winsten uit de onrechtmatige exploitatie van een activiteit die aan een administratieve toelating is onderworpen, inkomsten uit een loterij of slijterij zonder vergunning, of nog, huurgelden ontvangen ten gevolge van een milieumisdrijf"

(concl. van advocaat-generaal VANDERMEERSCH, vóór Cass. 27 september 2006, voormeld). Zou, volgens de logica van de appelrechters, de rechter het bedrag dat jegens de drugsdealer bij wijze van uit zijn handel verkregen vermogensvoordelen moet worden verbeurdverklaard, niet in mindering moeten brengen van het bedrag van het hypothetisch loon dat hij had kunnen ontvangen indien hij het criminele pad niet had bewandeld? (M.N.B.)

Hof van Cassatie 29 november 2023 (P.23.0952.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231129.2F.4/NL>

Trefwoorden: 1. Soorten - Allerlei - Onbetaald gebleven sociale zekerheidsbijdragen - Ambtshalve betaling van de onbetaalde socialezekerheidsbijdragen (art. 236 Sociaal Strafwetboek) - Maatregel die tot de strafvordering behoort - Burgerrechtelijke maatregel - Invloed - Niet-toepassing van het beginsel van de niet-terugwerkende kracht van de straf

2. Geen aangifte met verantwoording van het bedrag van de socialezekerheidsbijdragen door de werkgever, zijn aangestelde of zijn lasthebber (art. 223, § 1, eerste lid, 1°, Sociaal Strafwetboek) - Schuldenaar van de onbetaalde socialezekerheidsbijdragen (art. 236 Sociaal Strafwetboek) - Feitelijke werkgever - Begrip

Samenvatting: 1. De ambtshalve betaling op grond van artikel 236, Sociaal Strafwetboek is een burgerrechtelijke maatregel; zij is dus niet onderworpen aan het beginsel van de niet-terugwerkende kracht van de straf bedoeld in artikel 2, tweede lid, Strafwetboek; de omstandigheden dat die betaling tot de strafvordering behoort, omdat ze een gevolg is van de op die vordering gewezen veroordelende beslissing, en dat ze ambtshalve moet worden uitgesproken, betekenen dat het een bijzondere wijze van vergoeding betreft die evenwel de aard ervan niet aantast (1). (1) Zie concl. OM; Cass. 28 september 2021, AR P.21.0644.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25, wat betreft de autonome uitlegging, door de strafrechter, van de begrippen werkgever, aangestelde en lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek

2. Krachtens artikel 16, 3°, Sociaal Strafwetboek heeft de persoon die gezag over de werknemers uitoefent de hoedanigheid van werkgever; hij is bijgevolg de schuldenaar van de onbetaalde of gedeeltelijk onbetaalde bijdragen in de zin van artikel 236 van dat wetboek; wie het zwartwerk van zijn werknemers verbergt in het kader van een bedrieglijk systeem dat door hem en in zijn voordeel is ingericht, niet voor rekening maar door tussenkomst van vennootschappen die hij beheert, waarachter hij zich verschuilt en waarvan hij niet de aangestelde of lasthebber maar de feitelijke werkgever van het personeel is, kan in die hoedanigheid worden veroordeeld (1). (1) Zie concl. OM; Cass. 28 september 2021, AR P.21.0644.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210928.2N.25, wat betreft de autonome uitlegging, door de strafrechter, van de begrippen werkgever, aangestelde en lasthebber in de zin van artikel 181, § 1, 1°, Sociaal Strafwetboek.

Hof van Cassatie 26 maart 2025 (P.24.1686.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250326.2F.13/FR>

Trefwoorden: 1. Conclusie - Conclusietermijnen - Verstrijken - Ontdekking van een nieuw stuk of feit - Begrip - (Geen) wijziging van de omschrijving

2. Motivering van de strafkeuze en de strafmaat - Doelstellingen van de straf - Inaanmerkingneming van de ouderdom van de feiten - Strafverzwaring - Wettigheid

Samenvatting: 1. Krachtens artikel 152, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering weert de rechter ambtshalve de conclusies die niet vóór het verstrijken van de overeenkomstig het eerste en het tweede lid van dit artikel vastgestelde termijnen op de griffie zijn neergelegd en aan de andere partijen zijn meegedeeld uit het debat; overeenkomstig artikel 152, § 2, kunnen conclusies worden neergelegd na het verstrijken van die termijnen, met name bij ontdekking van een nieuw en ter zake dienend stuk of feit dat nieuwe besluiten verantwoordt maar de aan een beklaagde gegeven waarschuwing betreffende een mogelijke wijziging van de omschrijving vormt geen ontdekking van een nieuw stuk of feit dat een afwijking van de met toepassing van artikel 152, § 1, eerste en tweede lid 1, vastgestelde conclusiekalender verantwoordt.

2. De rechter bepaalt op onaantastbare wijze en binnen de grenzen van de wet de straffen en maatregelen evenals de strafmaat die nodig zijn om de doelstellingen van de straf te verwezenlijken; die doelstellingen kunnen met name bestaan uit: het uiting geven aan de maatschappelijke afkeuring ten aanzien van de overtreding van de strafwet, het beschermen van de maatschappij, het bevorderen van het herstel van het maatschappelijk evenwicht en van het herstel van de door het misdrijf veroorzaakte schade en het bevorderen van de maatschappelijke rehabilitatie en re-integratie van de dader (1); het is het appelgerecht dat de ouderdom van de feiten waarmee de eerste rechter geen rekening heeft gehouden, in aanmerking neemt, niet verboden de straf te verzwaren. (1) Zie artikel 27 Strafwetboek van 29 februari 2024.

Hof van Cassatie 23 april 2025 (P.25.0067.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250423.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheidsregel - Regel van openbare orde – Gevolg

2. Werking in de tijd en in de ruimte - Bepaling die na de feiten in werking is getreden - Andere bepaling die op het ogenblik van de feiten van toepassing was - Herkwalificatie - Toepassing

Samenvatting: 1. De teruggave van de subsidies die werden aangewend voor andere doeleinden dan die waarvoor ze zijn verkregen, wordt niet bevolen krachtens artikel 1382 Oud Burgerlijk Wetboek maar krachtens artikel 3 van het koninklijk besluit van 31 mei 1933 betreffende de verklaringen af te leggen in verband met subsidies, vergoedingen en

toelagen; die bepaling stelt de door de rechter ambtshalve te bevelen teruggave niet afhankelijk van het bewijs van schade die persoonlijk werd geleden door de organisatie of instelling die de onverschuldigde betaling heeft verricht (1). (1) Zie Cass. 27 januari 2009, AR P.08.1639.N, AC 2009, nr. 68.

2. Uit de omstandigheid dat een daad niet strafbaar is krachtens de nieuwe wet die na het plegen van die daad in werking is getreden, volgt niet dat ze niet zou kunnen worden bestraft krachtens een andere wettelijke bepaling die daarentegen zowel op de datum van het misdrijf als op de datum van het vonnis van kracht was; dit is het geval wanneer de beklaagde niet werd veroordeeld wegens schending van artikel 3.44 Wetboek van Vennootschappen, dat niet bestond op het ogenblik waarop het misdrijf werd gepleegd, maar van de artikelen 193, 196, 197, 213 en 214 Strafwetboek, aangezien de herkwalficatie van de litigieuze boekingen de identiteit ervan niet wijzigen (1). (1) Zie Cass. 25 september 2024, AR P.24.0567.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240925.2F.6

Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.24.1033.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250429.2N.27/NL>

Trefwoorden: Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Moreel bestanddeel - Opzettelijk toebrengen van verwondingen - Oogmerk om een persoon aan te randen - Begrip - Beoordeling door de rechter

Samenvatting: Volgens artikel 392 Strafwetboek wordt onder meer het toebrengen van letsel met het oogmerk om een bepaald persoon aan te randen, opzettelijk genoemd en dit oogmerk is aanwezig indien de dader het voornemen heeft om met kennis van zaken het door de wet strafbaar gestelde gedrag aan te nemen, dit is zowel wanneer hij het toebrengen van verwondingen bij het slachtoffer heeft beoogd, als wanneer hij dit bewust heeft aanvaard als een gevolg dat zich binnen het normaal te verwachten verloop van de gebeurtenissen zal voordoen of zou kunnen voordoen; de rechter die oordeelt dat de dader een handeling heeft gesteld waarbij hij bewust de fysieke integriteit van het slachtoffer in gevaar heeft gebracht en de gevolgen van zijn handeling kon voorzien en heeft aanvaard, stelt hierdoor wettig vast dat het opzet van de dader betrekking heeft op het toebrengen van slagen en verwondingen (1). (1) Cass. 6 november 2019, AR P.19.0651.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191106.2](https://www.ejbr.be/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191106.2), AC 2019, nr. 572 met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH op datum in Pas.; Cass. 2 oktober 2019, AR P.19.0579.F [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191002.8](https://www.ejbr.be/ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20191002.8), AC 2019, nr. 495; Cass. 2 oktober 2018, AR P.18.0682.N [ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181002.9](https://www.ejbr.be/ECLI:BE:CASS:2018:ARR.20181002.9), AC 2018, nr. 519.

Hof van Cassatie 29 april 2025 (P.25.0606.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250429.2N.32/NL>

Trefwoorden: Art. 5 EVRM - Art. 5.3 EVRM - Redelijke termijn - Voorlopige hechtenis - Redelijketermijnverweer - Beoordelingscriteria door de rechter - Aanwending van rechtsmiddelen door andere beklaagden - Draagwijdte - Gevolg

Samenvatting: Uit de bepaling van artikel 5.3 EVRM, die beoogt de individuele vrijheid te beschermen, volgt dat indien de duur van de voorlopige hechtenis niet langer redelijk is, de betrokkene in vrijheid moet worden gesteld aangezien de ernstige aanwijzingen van schuld of de redelijke verdenking na verloop van tijd op zich niet meer volstaan om de hechtenis te blijven handhaven; het staat aan de rechter onaantastbaar te oordelen of in het licht van de feitelijke omstandigheden van de zaak onder meer wat betreft de aard en de complexiteit van de feiten, de houding van de inverdenkinggestelde en de houding van de met opsporing belaste instanties, het door artikel 5.3 EVRM gewaarborgde recht van een persoon die van zijn vrijheid is beroofd om binnen een redelijke termijn te worden berecht, is miskend en bij die beoordeling kan de rechter ook de aanwending van proceduremiddelen door andere beklaagden mee in overweging nemen, alsook het gegeven dat een afsplitsing van de zaak betreffende één beklaagde niet in het belang van een goede rechtsbedeling is

Hof van Cassatie 30 april 2025 (P.24.0698.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250430.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Cassatieberoep - Ontvankelijkheid - Eindbeslissing - Begrip - Beslissing die uitspraak doet over alles wat het voorwerp van de vordering van de burgerlijke partij uitmaakt - Beslissing die de uitspraak over de kosten aanhoudt - Gevolg

2. Strafzaken - Afstand - Burgerlijke rechtsvordering - Afstand op grond dat de beslissing geen eindbeslissing is - Eindbeslissing - Afstand die op een dwaling berust - Gevolg

Samenvatting: 1. Wanneer het bestreden arrest uitspraak doet over alles wat het voorwerp uitmaakte van de vordering van de burgerlijke partij, die enkel de veroordeling van de beklaagde tot betaling van een euro provisioneel vorderde, en de appelrechters hun rechtsmacht hierover volledig hebben uitgeoefend, is die beslissing een eindbeslissing in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering; de omstandigheid dat de appelrechters hun uitspraak over de kosten en de overige burgerlijke belangen hebben aangehouden, heeft niet tot gevolg dat hun beslissing geen eindbeslissing is (1). (1) Zie Cass. 28 april 2020, AR P.20.0186.N, AC 2020, nr. 253.

2. Het Hof verleent geen akte van de afstand van het cassatieberoep dat gericht is tegen de beslissing over de burgerlijke rechtsvordering wanneer die afstand op een dwaling berust (1). (1) Zie Cass. 28 april 2020, AR P.20.0186.N, AC 2020, nr. 253.

Hof van Cassatie 30 april 2025 (P.25.0197.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250430.2F.4/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Bevoegdheid - Bevoegdheidsregel - Regel van openbare orde – Gevolg

2. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Arrest van onbevoegdheid - Ongegrond verklaard cassatieberoep - Ambtshalve regeling van rechtsgebied - Voorwaarde

3. Strafzaken - Bevoegdheid - Hoger beroep - Toetsing door de appelrechters van hun bevoegdheid - Grievenformulieren - Geen grief betreffende de schuld – Grieven betreffende de straf - Artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering - Middel betreffende de bevoegdheid - Ambtshalve opgeworpen middel - Herkwalificatie van de feiten – Gevolg

4. Strafzaken - Bevoegdheid - Hoger beroep - Toetsing door de appelrechters van hun bevoegdheid - Artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering - Middel betreffende de bevoegdheid - Ambtshalve opgeworpen middel - Draagwijdte - Herkwalificatie van de feiten - Gevolg

5. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Materiële bevoegdheid - Regeling van rechtsgebied - Tegenstrijdigheid tussen twee beslissingen enkel over de kwalificatie van de feiten - Opdracht van het Hof

6. Opzettelijk toebrengen van verwondingen en opzettelijk doden - Doodslag - Bestanddeel - Overlijden van het slachtoffer - Vereist oorzakelijk verband tussen het gedrag van de dader en het overlijden van het slachtoffer - Draagwijdte

Samenvatting: 1. Alle bevoegdheidsregels in strafzaken zijn van openbare orde; de plicht van de rechter om zijn bevoegdheid te toetsen, houdt ook de plicht in om, desnoods ambtshalve, zijn onbevoegdheid op te werpen (1). (1) Zie concl. OM

2. Wanneer het Hof uitspraak moet doen over een cassatieberoep dat het niet-ontvankelijk of ongegrond verklaart, kan het, na verwerping van het cassatieberoep, ambtshalve overgaan tot regeling van rechtsgebied wanneer het de stand van de rechtspleging in aanmerking heeft kunnen nemen (1) (Impliciete oplossing). (1) Zie concl. OM.

3. De omstandigheid dat er in het appelverzoekschrift of in het grievenformulier van de beklaagde of van het openbaar ministerie niet naar de schuld wordt verwezen, verandert niets aan de regels volgens welke de bevoegdheid van openbare orde is of de partijen hiervan niet kunnen afwijken; indien de beklaagde of het openbaar ministerie melding hebben gemaakt van een grief die geen betrekking heeft op de schuld aan een welbepaalde telastlegging maar op een strafbepaling van de beroepen beslissing, die verband houdt met de feiten waarop die telastlegging is gegrond, zoals de straf of een maatregel, heeft het appelgerecht ambtshalve de mogelijkheid om, wat betreft die beklaagde, die feiten te herkwalificeren, te beslissen om ze bewezen te verklaren of zich onbevoegd te verklaren om ze te berechten (1). (1) Zie concl. OM.

4. Artikel 210, tweede lid, eerste streep, Wetboek van Strafvordering voorziet in de exceptie van de middelen betreffende de bevoegdheid van het appelgerecht die ambtshalve moeten

worden opgeworpen door de appelrechter indien zij tot zijn onbevoegdheid leiden, in voorkomend geval na een herkwalificatie van de feiten; de toepassing van die eerste exceptie staat los van de andere in de wet bedoelde excepties en, met name, van het gebrek aan een misdrijf, bedoeld in artikel 210, tweede lid, derde streep (1). (1) Zie concl. OM.

5. Wanneer de tegenstrijdigheid tussen twee beslissingen geen betrekking heeft op de feiten maar enkel op de kwalificatie die eraan moet worden gegeven, is het Hof van Cassatie bevoegd om de aard van die feiten te bepalen (1). (1) Zie concl. OM.

6. De kwalificatie doodslag vereist een oorzakelijk verband tussen het gedrag van de dader en het overlijden van het slachtoffer; de daden van de dader moeten de doorslaggevende of doeltreffende oorzaak van het doden hebben gevormd; het is evenwel niet vereist dat het gedrag van de dader de enige oorzaak van het overlijden is geweest; het is voldoende dat dit gedrag noodzakelijk is gebleken, wat wil zeggen dat het de kiem van die noodlottige mogelijkheid bevat en hierin een – al was het maar gedeeltelijke of onrechtstreekse – scheppende rol vervult (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 7 mei 2025 (P.25.0109.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250507.2F.8/NL>

Trefwoorden: 1. Gezag van gewijsde in strafzaken t.a.v. de rechter die van de burgerlijke rechtsvordering kennisneemt – Draagwijdte

2. Sociale zekerheid - Verordening 987/2009 over de coördinatie van sociale zekerheidsstelsels - Vonnis dat, op de tegen een beklagde ingestelde strafvordering wegens schending van de nationale strafwet, hem aan die feiten schuldig verklaart - Gevolgen die verbonden moeten worden aan de burgerlijke rechtsvordering van de socialezekerheidsinstellingen van de lidstaten

3. Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Nationaal rechtscollege - Verplichting om een vraag te stellen - Voorwaarden

4. Prejudiciële geschillen - Hof van Justitie van de Europese Unie - Verplichting om een vraag te stellen - Voorwaarden

5. Verdragsbepalingen - Allerlei - Plaats van onderwerping aan de sociale zekerheid - A1-verklaring (artikel 19.2 Verordening (EG) nr. 987/2009) - Verzoek om intrekking - Verplichting voor de lidstaat van ontvangst om onverwijld de dialogen verzoeningsprocedure in te leiden (artikel 76.6 Verordening (EG) nr. 883/2004 van 29 april 2004) - Doel

Samenvatting: 1. Aangezien de beslissing over de strafvordering bindend is voor de rechter die van de burgerlijke rechtsvordering kennisneemt, kan hij zich over de vorderingen van de burgerlijke partij niet in een andere zin uitspreken dan die welke werd gevolgd in de beslissing die het misdrijf bewezen heeft verklaard (1). (1) Zie M.-A. BEERNAERT, D. VANDERMEERSCH EN M. GIACOMETTI, Droit de la procédure pénale, 10de uitg., La Charte,

2025, dl. I, 363-367, wat betreft het gezag van gewijsde in strafzaken op de burgerlijke rechtsvordering, zoals het besloten ligt in artikel 4 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering (Cass. 19 juni 2014, AR F.13.0070.N, ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20140619.7, AC 2014, nr. 447), binnen de grenzen van artikel 23 Gerechtelijk Wetboek (zie Cass. 12 december 2007, AR P.07.0979.F, ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20071212.5, AC 2007, nr. 629, met concl. van advocaat-generaal GENICOT op datum in Pas.ECLI:BE:CASS:2007:CONC.20071212.5)

2. Geen enkele bepaling van verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels regelt de gevolgen die, op het vlak van de burgerlijke rechtsvordering van de socialezekerheidsinstellingen van de lidstaten, verbonden moeten worden aan een vonnis dat, op de tegen een beklagde ingestelde strafvordering wegens schending van de nationale strafwet, hem aan die feiten schuldig verklaart.

3. Wanneer de EU-rechtsregel zo evident is dat ze geen enkele uitlegging vereist, bestaat er geen grond om aan het Hof van Justitie van de Europese Unie een prejudiciële vraag te stellen (1). (1) Zie Cass. 11 september 2024, AR P.24.0105.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240911.2F.8; Cass. 3 maart 2021, AR P.21.0227.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210303.2F.18, en de noot M.N.B.

4. Wanneer het middel tot staving van het cassatieberoep verworpen wordt om redenen die geen verband houden met de voorgestelde prejudiciële vraag, dient aan het Hof van Justitie van de Europese Unie geen prejudiciële vraag te worden gesteld (1). (1) Zie Cass. 27 mei 2020, AR P.20.0516.F, ECLI:BE:CASS:2020:ARR.20200527.2F.5 , AC 2020, nr. 326 (tweede middel), waaruit volgt dat wanneer het antwoord van het Hof van Justitie van de Europese Unie geen invloed kan hebben op de oplossing van het cassatieberoep, de voorgestelde vraag niet relevant is; HvJ 6 oktober 1982, Cilfit e.a. t. Ministero della Sanità, nr. 283/81, Rec., p. 3415 e.v., raadpl. 10 [p. 3429].

5. De verplichting voor de lidstaat van ontvangst om onverwijld de dialoog- en verzoeningsprocedure op te starten, zoals bedoeld in artikel 76.6 van de Verordening (EU) nr. 883/2004 van het Europees parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels, heeft tot doel de uitvaardigende lidstaat in staat te stellen de terechte afgifte van de A1-verklaringen opnieuw te onderzoeken in het licht van de concrete gegevens die door de bevoegde instelling van de lidstaat van ontvangst werden voorgelegd en die doen vermoeden dat die verklaringen op bedrieglijke wijze werden verkregen of aangevoerd (1). (1) De kwestie van de door de verweerster (de RSZ) aangegeven sociale fraude staat centraal in dit dossier. Het middel is gericht tegen de beslissing over de cruciale vraag van de plaats waar de verschillende vrachtwagenbestuurders onderworpen zijn aan de sociale zekerheid. Artikel 19.2 van de Verordening (EG) nr. 987/2009 van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels bepaalt wat volgt: "Op verzoek van de betrokkene of de werkgever verstrekt het bevoegde orgaan van de lidstaat waarvan de wetgeving op grond van een bepaling van titel II van de basisverordening van toepassing is, een verklaring dat die wetgeving van toepassing is en vermeldt het eventueel tot welke datum en onder welke

voorwaarden". In dit geval heeft de bevoegde Slovaakse overheid, overeenkomstig die bepaling, "A1-verklaringen" afgegeven die bevestigen dat de betrokken werknemers onderworpen zijn aan de Slovaakse sociale zekerheid. De beschikking die op 23 november 2023 werd gewezen door het Hof van Justitie van de Europese Unie in antwoord op de prejudiciële vraag van het hof van beroep te Luik, verwijst naar de punten 68 en 82 alsook het dictum van arrest C-410/21 van 2 maart 2023 van datzelfde gerecht. Het OM heeft op het derde onderdeel van het middel geconcludeerd tot cassatie met verwijzing: volgens hem beantwoordt het bestreden arrest de conclusie in hoger beroep van de eiser niet, in zoverre hij hierin betwistte dat het verzoek om intrekking van de A1-verklaringen "onverwijld" was gericht aan de Slovaakse overheden, overeenkomstig de voormelde rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie, aangezien de (Belgische) sociale inspectie vermoedelijk reeds op 13 augustus 2014 kennis had van het belang van die stukken, dus 21 maanden vóór de brief die de verweerster op 12 mei 2016 naar de Slovaakse overheden had verstuurd, dan nog in de veronderstelling dat die brief wel een dergelijk verzoek vormt. De eiser leidde hieruit af dat de dialoog- en verzoeningsprocedure bedoeld in artikel 76.6 van de voormelde Verordening 883/2004 niet onverwijld is opgestart, dat de A1-verklaringen derhalve nog steeds kunnen worden tegengeworpen aan de strafvordering (en aan de rechtsvordering van de verweerster) en dat, bijgevolg, "de vrijlating (lees: "de vrijspraak") zich opdringt". Volgens het OM ging het hier om een middel dat beantwoord moest worden, dit wil zeggen dat het "de aanvoering door een partij van een feit, een handeling of een tekst" betrof "waaruit zij via een juridische redenering de gegrondheid van een verzoek, een verweer of een exceptie meent te kunnen afleiden". (M.N.B.)

Hof van Cassatie 14 mei 2025 (P.25.0349.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250514.2F.12/NL>

Trefwoorden: Mensenhandel - Strafbaar gestelde gedragingen - Moreel bestanddeel - Strafbaar gestelde finaliteit - Uitbuiting door het verrichten van werk of het verlenen van diensten - Finaliteit die met eender welke van de strafbaar gestelde materiële handelingen gepaard moet gaan - Draagwijdte

Samenvatting: Krachtens artikel 433quinquies, § 1, eerste lid, Strafwetboek, levert het misdrijf mensenhandel op, de werving, het vervoer, de overbrenging, de huisvesting, de opvang van een persoon, het nemen of de overdracht van de controle over hem met als doel het verrichten van werk of het verlenen van diensten, in omstandigheden die in strijd zijn met de menselijke waardigheid; het moreel bestanddeel van het misdrijf bestaat erin een van de hiervoor vermelde materiële handelingen te stellen met het oog op de strafbaar gestelde finaliteit, namelijk de uitbuiting door het verrichten van werk of het verlenen van diensten; die finaliteit kan met eender welke van die handelingen gepaard gaan en de wet vereist niet dat de uitbuiting van het slachtoffer in elk van die handelingen moet worden nagestreefd of dat de dader ze allemaal moet hebben gepleegd (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 14 mei 2025 (P.25.0163.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250514.2F.2/NL>

Trefwoorden: Algemeen - Strafzaken - Waarschuwing die de beklaagde in kennis heeft gesteld van de betekening van het verstekvonnis - Buitengewone verzetstermijn - Laattijdig verzet - Ontvankelijkheid - Beklaagde die de taal van het eentalige gebied waarin hij verblijft niet machtig is - Gevolg - (Geen) geval van overmacht

Samenvatting: Het feit dat een Belgische burger de taal van het eentalige gebied waarin hij verblijft niet machtig is en aanvoert dat zijn onkunde van het Nederlands hem heeft belet de waarschuwing te begrijpen die hem in kennis heeft gesteld van de betekening van het verstekvonnis, vormt geen omstandigheid onafhankelijk van zijn wil die hij niet heeft kunnen voorzien of voorkomen en die de ontvankelijkheid van zijn laattijdig verzet zou verantwoorden (1). (1) Zie concl. van eerste advocaat-generaal. Nolet de Brauwere vóór Cass. 9 april 2025, AR P.24.1779.F ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250409.2F.2.

Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.24.1410.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250521.2F.13/NL>

Trefwoorden: 1. Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Verduistering van activa - Materieel bestanddeel - Overdracht van aandelen - Boeking op de rekeningcourant - Tegenwaarde - Toepassing

2. Algemeen - Begrip - Materieel en moreel bestanddeel - Eenheid van opzet - Veinzing - Vervanging van schuldeiser - Wil tot uitdoving van de schuld - Mogelijkheid van schade - Insolventie van de in de plaats gestelde schuldenaar - Beoordelingscriterium

Samenvatting: 1. Wanneer de beklaagde wordt vervolgd wegens verduistering van activa omdat hij op de rekening-courant geopend tussen hem en de vennootschap waarvan hij de aandelen verwerft zonder over de nodige middelen te beschikken om de verkoopprijs van de aandelen te betalen, de prijs van de overdracht van die aandelen heeft geboekt, kunnen de overwegingen volgens welke de prijs van de overdracht werd geboekt op de debetzijde van de rekening-courant van de overnemer, de insolventie van laatstgenoemde op de datum van de overdracht niet is aangetoond en hij die aankoop zal kunnen betalen met de inkomsten van de overgedragen vennootschap, niet leiden tot de vaststelling dat de verduisterde activa regelmatig zijn vervangen door hun tegenwaarde (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM.

2. Wanneer de beklaagde wordt vervolgd wegens valsheid in geschriften en gebruik van valse stukken omdat hij een fictieve overeenkomst tot verwerving van aandelen heeft afgesloten terwijl hij niet over de nodige middelen beschikte om deze te verwerven, door zich in de plaats te stellen van een solvabele schuldenaar, namelijk een vennootschap van de overdrager, met als doel die schuldenaar te verlossen van een schuld die hij tegenover de overgedragen vennootschap had, worden noch het bestaan van de door de vervolgende partij aangevoerde veinzing noch de mogelijkheid van schade, veroorzaakt door het van valsheid betichte geschrift uitgesloten door de redenen volgens welke enkel de

insolvabiliteit van de koper op de datum van de overeenkomsten en zijn onvermogen om de schuld op de rekening-courant terug te betalen objectieve en relevante feiten hadden kunnen vormen die de veinzing aantoonde, en volgens welke de overname van de schuld door de koper een vorm van betaling is die de overdracht van de aandelen mogelijk heeft gemaakt; enerzijds sluit de vervanging van een schuldenaar door een andere de wil om de schuldvordering daadwerkelijk te laten uitdoven op zich niet uit; anderzijds sluiten de omstandigheden dat de verweerder solvabel was op de datum van ondertekening van de overeenkomst of dat hij nog steeds in staat was om op eender welk ogenblik de op zijn rekening-courant geboekte geldsommen terug te betalen, evenmin uit dat hij niet, in samenspraak met de overdrager, de schuldvordering van de overgedragen vennootschap heeft willen neutraliseren (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.25.0298.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250521.2F.4/NL>

Trefwoorden: Verzwarende omstandigheden - Verdovende middelen - Vereniging van misdadigers - Hoedanigheid van leidend persoon - Daden van deelneming - Omvang van de vermogensvoordelen - Criterium

Samenvatting: Deelneming aan de leiding van een criminele onderneming kan worden afgeleid uit de daden waarmee de dader zijn medewerking verleent aan de organisatie, de nodige initiatieven neemt om de goede afloop van een verrichting te verzekeren, aan de activiteiten van de groep een eigen oriëntatie geeft om de doelen te bereiken die de organisatie zichzelf heeft gesteld; het bekleden, binnen de hiërarchie, van een hogere functie dan die van een gewoon lid kan ook worden afgeleid uit de omvang van de vermogensvoordelen die de verdachte heeft kunnen binnenrijven dankzij zijn deelneming aan de organisatie (1). (1) Zie Cass. 20 november 2024, AR P.24.1175.F, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20241120.2F.15; Cass. 20 december 2023, AR P.23.0636.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231220.2F.3.

Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.24.1428.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250521.2F.12/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Geschriften - Bewijskracht - Stuk dat in een andere taal dan die van de rechtspleging is opgemaakt - Noodzaak van een vertaling ter vergelijking - Gevolg

2. Misdrijven in verband met faillissement, bedrieglijk onvermogen - Staat van faillissement - Bepaling van de datum van staking van betaling door de strafrechter - Uitspraak van de ondernemingsrechtbank - Invloed

Samenvatting: 1. Het onderzoek van een grief die een miskenning van de bewijskracht van de akten aanvoert, houdt een vergelijking in tussen het stuk dat als referentie dient en dat wat de bestreden beslissing hierover zegt; een dergelijk onderzoek veronderstelt dat de te

vergelijken stukken in dezelfde taal zijn opgemaakt, namelijk die van de rechtspleging, of dat, op zijn minst, het stuk waarvan de bewijskracht zou zijn miskend, indien het in een andere taal is opgemaakt, vergezeld is van een beëdigde vertaling (1). (1) Zie Cass. 23 november 2010, AR P.10.0583.N, AC 2010, nr. 688.

2. Krachtens artikel 489quater Strafwetboek wordt de strafvordering ter zake van de in de artikelen 489, 489bis en 489ter omschreven strafbare feiten vervolgd los van enige vordering die bij de ondernemingsrechtbank mocht zijn ingesteld; nochtans kan de staat van faillissement niet voor de strafrechter worden betwist wanneer die staat is vastgesteld bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing van de ondernemingsrechtbank of van het hof van beroep aan het einde van een procedure waarin de beklagde hetzij persoonlijk, hetzij als vertegenwoordiger van de gefailleerde onderneming is opgetreden als partij; hieruit volgt dat, met uitzondering van de staat van faillissement die vastgesteld wordt in de omstandigheden bedoeld in voormeld artikel 489quater, een vonnis van de ondernemingsrechtbank geen gezag van gewijsde in strafzaken heeft en de strafrechter kan beslissen dat de staat van staking van betaling op een eerdere datum is bereikt dan die welke uit het faillissementsvonnis blijkt (1). (1) Cass. 1 februari 2022, AR P.21.1412.N, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220201.2N.5; Cass. 8 februari 1994, AR 7175, AC 1994, nr. 73.

Hof van Cassatie 8 juli 2025 (P.25.0952.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250708.VAC.4/NL>

Trefwoorden: Rechterlijke organisatie - Cumulatie van rechterlijke ambten - Onderzoeksrechter - Raadsheer in het hof van beroep - Verbod - Nietigheid – Gevolg – Onderzoeksrechter – Verzoek voorlopige invrijheidstelling

Samenvatting: Artikel 292 Gerechtelijk Wetboek verbiedt, bij wijze van cumulatie van rechterlijke ambten, de uitoefening van twee verschillende ambten in dezelfde zaak; het arrest van het hof van beroep waarvan de voorzitter een raadsheer is die de zaak heeft behandeld in de hoedanigheid van onderzoeksrechter, schendt die bepaling.

Uit artikel 292 Ger.W. volgt dat iemand die als onderzoeksrechter een gerechtelijk onderzoek heeft geleid, geen kennis kan nemen van de zaak als lid van een correctionele kamer van een hof van beroep die een verzoek om voorlopige invrijheidstelling door een persoon die het voorwerp heeft uitgemaakt van dit gerechtelijk onderzoek, moet beoordelen

Hof van Cassatie 17 februari 2026 (P.25.0306.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260217.2N.13>

Trefwoorden: Faillissementsmisdrijven – Rekening houden met verschuldigde btw en belastingen

Samenvatting: De rechter kan bij de beoordeling over het bestaan van al te kostelijke middelen om zich geld te verschaffen in de zin van artikel 489bis, 1°, Strafwetboek rekening houden met het gegeven dat de gefailleerde vennootschap btw en belastingen verschuldigd was, ook al werd de strafrechtelijke schuld van de bestuurders in rechte of in feite van die vennootschap betreffende de daarmee verband houdende fiscale misdrijven nog niet vastgesteld.

Hof van Cassatie 17 februari 2026 (P.26.0100.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260217.2N.14>

Trefwoorden: Beslissingen vatbaar voor cassatieberoep - Burgerlijke rechtsvordering - Burgerlijke partij

Samenvatting: Het vonnis dat beslist tot heropening van de debatten wat betreft de hulpmiddelen, de blijvende huishoudelijke schade en de kosten van de geneesheer-deskundige, en de zaak in voortzetting stelt naar een volgende rechtszitting is geen eindbeslissing op de burgerlijke vordering in de zin van artikel 420, eerste lid, Wetboek van Strafvordering, zodat het cassatieberoep ingesteld tegen deze beslissing voorbarig en niet-ontvankelijk is; het gegeven dat het cassatieberoep enkel is gericht tegen de beslissing over de schadeposten blijvende economische ongeschiktheid en meerinspanningen, waaromtrent de appelrechters hun rechtsmacht uitputten, doet hieraan geen afbreuk (1). (1) Zie alg. F. VAN VOLSEM, “De voor cassatieberoep vatbare beslissingen”, in De cassatieberoepen, Larcier, 2023, 178-189.

Hof van Cassatie 17 februari 2026 (P.25.1519.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260217.2N.2>

Trefwoorden: 1. Straf – Vrijheidsstraffen – Motivering – Art. 7, § 3, eerste lid Sw.

2. Straf – Vrijheidsstraffen – Motivering – Art. 7, § 3, tweede lid Sw

Samenvatting: 1. Uit artikel 7, § 3, eerste lid, Strafwetboek volgt dat de rechter voor de feiten strafbaar met een maximale gevangenisstraf van zes maanden overweegt om een effectieve gevangenisstraf op te leggen, hij slechts die vrijheidsstraf kan opleggen indien hij vaststelt dat aan de wettelijke voorwaarden voor een werkstraf, een straf onder elektronisch toezicht of een autonome probatiestraf niet is voldaan; niet naar recht verantwoord is de beslissing om voor die feiten een effectieve gevangenisstraf op te leggen beneden de zes maanden zonder dat daarin is vastgesteld dat niet is voldaan aan de wettelijke voorwaarden voor één van vermelde andere straffen (1). (1) Zie alg. J. DE HERDT, “De Noodwet overbevolking in de gevangenissen en de straftoemeting: de toekomst begint nu, maar nog (lang) niet helemaal”, NC 2025, 71-82.

2. Uit artikel 7, § 3, tweede lid, Strafwetboek volgt dat de rechter voor de feiten strafbaar met een gevangenisstraf van meer dan zes maanden tot drie jaar enkel een effectieve gevangenisstraf kan opleggen indien hij motiveert waarom de in artikel 7, § 2, eerste lid, Strafwetboek vastgelegde strafdoelen niet kunnen worden bereikt door het opleggen van een werkstraf, een straf onder elektronisch toezicht of een autonome probatiestraf, voor zover aan de wettelijke voorwaarden voor een werkstraf, een straf onder elektronisch toezicht of een autonome probatiestraf is voldaan; niet naar recht verantwoord is de beslissing om voor die feiten een effectieve gevangenisstraf op te leggen beneden de drie jaar zonder dat daarin is vastgesteld dat de wettelijk bepaalde strafdoelen niet kunnen worden bereikt door het opleggen van één van de vermelde straffen (1). (1) Zie alg. J. DE HERDT, “De Noodwet overbevolking in de gevangenissen en de straftoemeting: de toekomst begint nu, maar nog (lang) niet helemaal”, NC 2025, 71-82.

Hof van Cassatie 3 maart 2026 (P.25.1429.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260303.2N.26/NL>

Trefwoorden: 1. Rechten van verdediging – Verzoek tot horen van een getuige à décharge – Beoordeling – Criteria

2. Wet Elektronische Communicatie – Wet Technische Eisen Voertuigen – Systeem dat bestuurders waarschuwt voor controles – Onverenigbaar met de wet zelfs indien het nog een andere, rechtmatige functie heeft

Samenvatting: 1. Uit artikel 6.3.d EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt dat de rechter het verzoek van een beklaagde om een getuige à décharge te horen op de rechtszitting moet beoordelen aan de hand van een drievragentest:

- eerste vraag: is het verzoek om de getuige à décharge te horen voldoende onderbouwd en is het getuigenverhoor relevant voor het voorwerp van de beschuldiging;
- tweede vraag: is de relevantie van het getuigenverhoor voldoende in aanmerking genomen en zijn er afdoende gronden voor de beslissing om de getuige à décharge niet te horen op de rechtszitting;
- derde vraag: tast de weigering de getuige à décharge te horen de eerlijkheid van het proces van de beklaagde in zijn geheel beschouwd aan.

Voor wat betreft het antwoord op de eerste vraag is niet alleen van belang of het verhoor van een getuige à décharge van aard is om het resultaat van het strafproces te beïnvloeden, maar ook of redelijkerwijze kan worden verwacht dat dit verhoor de positie van de verdediging zal versterken. Bij die beoordeling moeten de concrete omstandigheden van de zaak worden betrokken en kunnen onder meer de stand en de voortgang van de procedure, de door de partijen gevolgde strategie en hun houding in het strafproces in aanmerking worden genomen.

Voor wat betreft het antwoord op de tweede vraag is te benadrukken dat uit artikel 6.3.d EVRM niet kan worden afgeleid dat op elk verzoek van een beklaagde om een getuige à décharge te horen op de rechtszitting moet worden ingegaan. Het staat aan de rechter om in het licht van de door de beklaagde aangehaalde motieven en rekening houdend met de concrete omstandigheden van de zaak de noodzaak van het horen van de getuige à

décharge te beoordelen en op dat verzoek en de mate waarin het is onderbouwd een adequaat antwoord te verstrekken, zonder dat is vereist dat op elk detail van de onderbouwing moet worden ingegaan.

Die concrete omstandigheden kunnen onder meer betrekking hebben op de feitelijke en juridische onmogelijkheid om de getuige à décharge te horen, de relatie die de getuige à décharge had of heeft met de beklaagde of met andere bij het strafproces betrokken partijen, de betrouwbaarheid van de door de getuige à décharge af te leggen verklaring rekening houdend met die relatie, zijn persoonlijkheid en het tijdsverloop sinds de feiten of het beschikbaar zijn van een geschreven verklaring van de persoon die de beklaagde als getuige à décharge wil horen, waarin die een eerdere verklaring herroept of nuanceert.

Het enkele feit dat een getuige à décharge een verklaring kan afleggen die van aard kan zijn om het resultaat van het strafproces te beïnvloeden of waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat die de positie van de verdediging van de beklaagde zal versterken, verplicht de rechter daarom nog niet om die getuige à décharge op de rechtszitting te horen.

Bij een weigering een getuige à décharge te horen op de rechtszitting dient de rechter in elk geval te onderzoeken of het recht op een eerlijk proces van die beklaagde in zijn geheel beschouwd daardoor niet is aangetast.

2. Artikel 33, § 1, 1°, c, Wet Elektronische Communicatie verbiedt het houden, commercialiseren, invoeren, in eigendom hebben of gebruiken van elektrische of elektronische producten waarvan het gebruik onverenigbaar is met artikel 1, § 6, van de wet van 21 juni 1985 betreffende de technische eisen waaraan elk voertuig te land, de onderdelen ervan, evenals het veiligheidstoebehoren moeten voldoen (hierna Wet Technische Eisen Voertuigen).

Artikel 1, § 6, eerste zin, Wet Technische Eisen Voertuigen bepaalt dat, onverminderd de bepalingen van de wet van 30 juli 1979 op de radioberichtgeving, de vervaardiging, de invoer, het bezit, het te koop aanbieden, de verkoop en de gratis bedeling, verboden zijn van elke uitrusting of elk ander middel dat tot doel heeft de vaststelling van overtredingen van de Wegverkeerswet en van de reglementen betreffende de politie op het wegverkeer te verhinderen of te bemoeilijken, of de toestellen bedoeld in artikel 62 van dezelfde wet op te sporen.

Uit de wetsgeschiedenis van artikel 33, § 1, 1°, c, Wet Elektronische Communicatie blijkt de bedoeling van de wetgever om de daarin vermelde handelingen te verbieden van zodra het gebruik van het product onverenigbaar is met artikel 1, § 6, Wet Technische Eisen Voertuigen, ook wanneer dit product nog een ander, rechtmatig gebruik heeft.

Hof van Cassatie 10 maart 2026 (P.25.1694.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260310.2N.5>

Trefwoorden: Rechten van verdediging – Zaken van algemene bekendheid

Samenvatting: Het is van algemene bekendheid dat het gebruik van alcohol een invloed kan hebben op de slaap van de betrokkene; de rechter die een dergelijk gegeven bij zijn beoordeling betreft dient de beklaagde niet de gelegenheid te geven daarover standpunt in te nemen, precies omdat het een gegeven is dat iedereen geacht wordt te kennen (1). (1) Zie

Cass. 18 januari 2023, AR P.21.0228.F, [ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#), met concl. van advocaat-generaal D. VANDERMEERSCH.

Hof van Cassatie 10 maart 2026 (P.25.0381.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260310.2N.14>

Trefwoorden: 1. Stedenbouw – Herstelvordering – Betwisting geldigheid aanstelling stedenbouwkundige inspecteur

2. Stedenbouw – Herstelvordering – Verweermiddel wordt niet aannemelijk gemaakt – Geen schending vermoeden van onschuld – Geen miskening bewijslast

Samenvatting: 1. Indien de appelrechters vaststellen dat de gemeentelijke stedenbouwkundige inspecteur door het college van burgemeester en schepenen werd aangesteld op een zitting en de herstellvordering werd voorgelegd voor verplicht advies aan de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering tussen deze aanstelling en de digitale ondertekening van de aanstelling door de burgemeester en de algemeen directeur, kan een middel dat de geldigheid betwist van de aanstelling van de stedenbouwkundige inspecteur niet tot cassatie leiden, en is het bij gebrek aan belang niet-ontvankelijk, als uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan blijkt dat de herstellvordering na de digitale ondertekening van de aanstelling van de stedenbouwkundige inspecteur en na het positief advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering rechtsgeldig werd ingeleid bij het openbaar ministerie, overeenkomstig de artikelen 6.3.1, § 3, en 6.3.10, § 1, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (1). (1) Over de aanhangigmaking van de herstellvordering in het Vlaams Gewest na voorafgaand advies van de Hoge Raad voor de Handhavingsuitvoering, zie Cass. 6 september 2022, AR P.22.0008.N, [ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20220906.2N.3](#); Cass. 5 februari 2019, AR P.17.0756.N [ECLI:BE:CASS:2019:ARR.20190205.1](#), AC 2019, nr. 65; Cass. 7 juni 2016, AR P.15.0253.N [ECLI:BE:CASS:2016:ARR.20160607.2](#), AC 2016, nr. 378; Cass. 2 juni 2015, AR P.14.1532.N [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150602.4](#), AC 2015, nr. 361.

2. De rechter die oordeelt dat een beklagde een verweermiddel met betrekking tot de herstellvordering niet aannemelijk maakt, miskent hierdoor niet het vermoeden van onschuld, noch de regels met betrekking tot de bewijslast.

Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.1624.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.2>

Trefwoorden: Dieren – Art. 35, 9° Dierenwelzijnswet – Seksuele betrekkingen met dieren – Toepassingsgebied

Samenvatting: Artikel 35, 9°, Dierenwelzijnswet, zoals hier van toepassing, stelt het hebben van seksuele betrekkingen met dieren strafbaar.

Uit de wetsgeschiedenis van deze bepaling volgt niet dat het begrip “seksuele betrekkingen”, zoals bedoeld in artikel 35, 9°, Dierenwelzijnswet, penetratie door mens of dier vereist. Met seksuele betrekkingen in de zin van die bepaling worden integendeel alle daden op een dier bedoeld die de pleger van het misdrijf stelt met een voor hem onmiskenbaar seksuele bedoeling.

Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door het feit dat de Vlaamse decreetgever deze bepaling, met de inwerkingtreding van artikel 24, eerste lid, 3°, Vlaamse Codex Dierenwelzijn van 17 mei 2024 op 1 januari 2025, heeft vervangen door het strafrechtelijk beteugeld verbod om “seksuele handelingen” met dieren te stellen, terwijl uit de wetsgeschiedenis van deze laatste bepaling blijkt dat het begrip “seksuele handelingen” nog ruimer is bedoeld dan het begrip “seksuele betrekkingen”.

De rechter beoordeelt voor het overige onaantastbaar of er sprake is geweest van seksuele betrekkingen met een dier. Het Hof gaat enkel na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.0793.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.17>

Trefwoorden: Stedenbouw – Herstelvordering – Beoordeling rechter – Afwijzing herstellvordering – Vaststellingen

Samenvatting: Uit de tekst van de artikelen 3.1, 3.34 en 3.43 Vlaamse Codex Wonen van 2021, hun ontstaansgeschiedenis en de doelstellingen van de decreetgever volgt dat het gevorderde herstel in hoofdorde tot integraal herstel moet strekken, dit wil zeggen tot het wegwerken van alle gebreken aan het onroerend goed teneinde het te laten voldoen aan de vereisten en normen vastgesteld krachtens artikel 3.1 Vlaamse Codex Wonen van 2021. Behoudens een vastgesteld integraal herstel, mag de vordering slechts worden afgewezen in het geval van kennelijke onredelijkheid.

Het in artikel 3.43 Vlaamse Codex Wonen van 2021 bedoelde herstel is slechts dan kennelijk onredelijk wanneer het voordeel van het herstel voor de verwezenlijking van de doelstelling van de decreetgever om de kwaliteit van het woningenbestand te vrijwaren en te vermijden dat bewoners in ongeschikte of onbewoonbare panden worden ondergebracht, kennelijk niet opweegt tegen de last die het herstel met zich meebrengt voor de overtreder.

Het arrest (p. 8) oordeelt dat geen van de in 2019 vastgestelde gebreken nog voorhanden is, dat er geen aanwijzingen zijn dat na de volledige uitvoering van de renovatiewerken door de nieuwe eigenaars conform de hen verleende regularisatievergunning de woning niet conform zal zijn aan de actuele woonkwaliteitsnormen en dat de nieuwe eigenaars zelf moeten instaan voor de conformiteit van de woning. Uit die vaststellingen, waaruit niet blijkt dat de woning conform is, noch dat het herstel een onevenredige last zou inhouden voor de verweerders, kan het arrest niet afleiden dat het bevelen van werken om de woning conform te maken en om de overbewoning te beëindigen, kennelijk onredelijk is.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.16>

Trefwoorden: Straffen – Verzoek om een werkstraf – Weigering – Motivering

Samenvatting: Ambtshalve middel

Geschonden wettelijke bepaling

- artikel 7, § 3, eerste lid, Strafwetboek

Artikel 7, § 3, eerste lid, Strafwetboek bepaalt dat voor feiten strafbaar met een maximale gevangenisstraf van zes maanden en indien de rechter overweegt om een effectieve gevangenisstraf op te leggen, hij een straf onder elektronisch toezicht, een werkstraf of een autonome probatiestraf oplegt, indien is voldaan aan de in de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies Strafwetboek bepaalde voorwaarden.

Het bestreden vonnis legt door bevestiging van het beroepen vonnis voor de feiten omschreven onder de telastleggingen A (inbreuk op de artikelen 2, § 1, en 22, § 1, eerste lid, WAM, strafbaar met een gevangenisstraf van acht dagen tot zes maanden en of een geldboete van 100,00 tot 1.000,00 euro), B (inbreuk op artikel 2, § 1, KB Inschrijving Voertuigen en artikel 29, § 1, derde lid, Wegverkeerswet, strafbaar met een geldboete van 20,00 tot 250,00 euro) en C (inbreuk op de artikelen 24, § 1, 26 en 81 KB Technische Eisen Voertuigen en artikel 4 Wet Technische Eisen Voertuigen, strafbaar met een gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en of een geldboete van 10,00 tot 10.000,00 euro) samen onder meer een effectieve hoofdgevangenisstraf op van zes maanden.

Uit artikel 7, § 3, eerste lid, Strafwetboek volgt dat voor feiten waarop een maximale hoofdgevangenisstraf van zes maanden staat, de rechter slechts een effectieve gevangenisstraf kan opleggen indien hij vaststelt dat aan de in de artikelen 37ter, 37quinquies en 37octies Strafwetboek bepaalde voorwaarden voor het opleggen van een werkstraf, een straf onder elektronisch toezicht of een autonome probatiestraf niet is voldaan.

Het bestreden vonnis oordeelt weliswaar op gemotiveerde wijze waarom niet kan worden ingegaan op het verzoek van de eiser om hem te veroordelen tot een werkstraf, maar het stelt niet vast dat een werkstraf niet kan worden opgelegd omwille van de in artikel 37quinquies Strafwetboek bepaalde voorwaarden. Het onderzoekt evenmin of voldaan is aan de in de artikelen 37ter en 37octies Strafwetboek bepaalde voorwaarden voor het opleggen van een straf onder elektronisch toezicht of een autonome probatiestraf. Door het opleggen van de vermelde hoofdgevangenisstraf voor de feiten omschreven onder de telastleggingen A, B en C samen schendt het bestreden vonnis artikel 7, § 3, eerste lid, Strafwetboek.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.15>

Trefwoorden: Straffen – Motivering – Antwoorden op verweer beklagde – Uitdrukkelijk aangevoerde gegevens zijn ongewenste neveneffecten als bedoeld door artikel 7, § 2, derde lid, Strafwetboek

Samenvatting: Artikel 7, § 2, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter binnen de grenzen van de wet moet zoeken naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf.

Artikel 7, § 2, derde lid, Strafwetboek bepaalt dat de rechter alvorens een straf uit te spreken niet enkel de in het eerste lid van die bepaling vermelde doelstellingen in overweging moet nemen, maar ook de ongewenste neveneffecten ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving.

Die bepalingen schrijven weliswaar voor met welke elementen de rechter bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat rekening moet houden, maar zij bevatten zelf geen motiveringsverplichting.

Bovendien volgt uit de omstandigheid dat de rechter niet uitdrukkelijk de ongewenste neveneffecten ten aanzien van de rechtstreeks betrokken personen, hun omgeving en de samenleving in zijn beslissing heeft vermeld, niet dat hij deze niet bij zijn beoordeling heeft betrokken.

Indien de beklaagde in een regelmatig ingediende conclusie uitdrukkelijk heeft gewezen op het disproportioneel karakter van een straf in de zin van artikel 7, § 2, tweede lid, Strafwetboek, alsook op ongewenste neveneffecten als bedoeld door artikel 7, § 2, derde lid, Strafwetboek, moet uit de rechterlijke beslissing blijken dat de rechter die aanvoeringen bij zijn beoordeling heeft betrokken, alsook waarom ze niet van aard waren om anders te oordelen. Die motiveringsverplichting vloeit in dat geval voort uit artikel 149 Grondwet. Het is daarbij evenwel noodzakelijk dat de beklaagde uitdrukkelijk aangeeft dat de door hem aangevoerde gegevens ongewenste neveneffecten zijn als bedoeld door artikel 7, § 2, derde lid, Strafwetboek.

Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.25.0612.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.13>

Trefwoorden: 1. Straf – Verzoek om opschorting – Beoordeling rechter – Motivering

2. Stedenbouw – Ontbreken van een aanmaning van toezichhoudende overheid – Gevolg - Ontvankelijkheid strafvordering of herstelvordering

Samenvatting: 1. Uit artikel 3, vierde lid, Probatielwet, artikel 195 Wetboek van Strafvordering en artikel 149 Grondwet volgt dat:

- indien de rechter een verzoek om opschorting van de uitspraak van veroordeling afwijst, uit zijn beslissing moet blijken dat hij dit verzoek en de stavinge gronden daartoe in aanmerking heeft genomen en hij nauwkeurig de redenen vermeldt voor de weigeringsbeslissing;
- indien de beklaagde in een conclusie concrete elementen heeft aangevoerd tot staving van zijn verzoek om opschorting, de rechter die elementen moet beantwoorden zonder evenwel op elk argument te moeten ingaan;
- de rechter de afwijzing van het verzoek om opschorting kan motiveren of mede motiveren door opgave van de redenen die hij vermeldt ter verantwoording van het uitspreken van straffen;

- indien een beklagde concrete elementen heeft aangevoerd betreffende de gevolgen van de straf voor zijn reclassering en resocialisering, uit de rechterlijke beslissing een afweging moet blijken tussen eensdeels de zwaarwichtigheid van de te beoordelen feiten en de persoonlijkheid van de beklagde en anderdeels de nadelige effecten van een al dan niet effectieve bestraffing voor zijn reclassering en resocialisering.

Wanneer een beklagde om de opschorting verzoekt zonder dit verzoek nader te staven of hierbij bijzondere omstandigheden aan te voeren, kan de rechter de weigering van die opschorting regelmatig met redenen omkleden door de vermelding van de redenen waarom een bepaalde straf moet worden opgelegd. Uit de loutere omstandigheid dat de rechter die beklagde ook betreft bij de motivering van de weigering van de opschorting ten aanzien van medebeklaagden die wel bijzondere omstandigheden tot staving van hun verzoek tot opschorting hebben aangevoerd, kan niet worden afgeleid dat de weigering tot opschorting niet op een voldoende wijze geïndividualiseerd zou zijn.

2. De appelrechters stellen vast (arrest, p. 8, nr. 2.2) dat de eisers aanvoeren dat de omstandigheid dat zij zonder enige aanmaning werden gedagvaard, strijdig is met de beginselen van behoorlijk bestuur en dat dit volgens hen een impact heeft op de ontvankelijkheid van de strafvordering, waarvan de herstellvordering deel uitmaakt, aangezien het kennelijk de intentie van de handhavers was om vooraf tot een aanmaning over te gaan in de zin van artikel 6.2.3, § 2, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Ze oordelen vervolgens (arrest, p. 8, nr. 2.3) dat die argumentatie niet wordt gevolgd en dat er geen reden is om de strafvordering niet-ontvankelijk te verklaren, op grond van onder meer de volgende redenen (arrest, p. 9):

- de bevoegdheid tot aanmanen behoort tot het prerogatief van de toezichthoudende overheid;

- te dezen kon een onmiddellijke opstart worden gerechtvaardigd door de vaststelling dat de flagrante overtreding (er was onder meer sprake van 500 m² aan niet-vergunde verhardingen) in landschappelijke waardevol agrarisch gebied zich al enige tijd bestendigde, met de verwachting dat de aanzienlijke ruimtelijke schade zou blijven bestaan of zelfs zou toenemen;

- wat betreft het verwijt van de eisers dat meteen werd overgegaan tot het instellen van de strafvordering met herstellvordering waardoor hen de mogelijkheid werd ontnomen om te regulariseren, moet worden vastgesteld dat zij noch na kennisname van het aanvankelijk proces-verbaal van 5 mei 2022, noch na hun verhoor op 28 februari 2023 (cf. “wij willen regulariseren”) hun initiatief in die zin hebben geconcretiseerd. Een regularisatieaanvraag werd door de eisers pas op 25 maart 2024 ingediend, nadat zij op 19 september 2023 werden gedagvaard om te verschijnen voor de correctionele rechtbank.

De loutere omstandigheid dat na de vaststelling van een stedenbouwkundig misdrijf de vermoedelijke overtreder niet werd aangemaand om de nodige maatregelen te nemen zoals bedoeld in artikel 6.2.3, § 2, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, leidt niet tot de onontvankelijkheid van de strafvordering of van de herstellvordering. Dat de verbalisanten ruimtelijke ordening vóór het instellen van de strafvordering te kennen hadden gegeven toepassing te willen maken van die bepaling, doet daaraan geen afbreuk.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.6>

Trefwoorden: Strafvordering – Verjaard – Burgerlijke vordering voor de strafrechter

Samenvatting: Artikel 4, eerste lid, eerste zin, Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de burgerlijke vordering terzelfdertijd en voor dezelfde rechters kan worden vervolgd als de strafvordering.

Artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de burgerlijke vordering volgend uit een misdrijf verjaart volgens de regels van het Burgerlijk Wetboek of van bijzondere wetten die van toepassing zijn op de rechtsvordering tot vergoeding van de schade, maar dat zij niet kan verjaren voor de strafvordering.

Uit die bepalingen volgt dat:

- de burgerlijke vordering slechts samen met een ontvankelijke strafvordering bij de strafrechter aanhangig mag worden gemaakt;
- wanneer het vonnisgerecht oordeelt dat de strafvordering op het ogenblik van de verwijzing naar het vonnisgerecht door het onderzoeksgerecht reeds vervallen was door verjaring, het geen rechtsmacht meer heeft om te oordelen over de burgerlijke vordering, ook al dateert de burgerlijkepartijstelling van voor het verval van de strafvordering.

Het arrest (p. 14, randnr. 11) stelt vast dat voor de feiten van de telastleggingen A.1.b), A.1.c), A.1.d), A.1.e), A.1.f), A.1.g), A.1.h), A.1.i), A.2.b), A.2.c), A.2.d), A.3.c), A.3.d), A.3.e) en A.3.f) de verjaring van de strafvordering is ingetreden op 6 december 2022, dit is voor de datum van aanhangigmaking van de zaak voor het vonnisgerecht. Het arrest kan dan ook niet oordelen dat gelet op de tijdige stelling als burgerlijke partij de appelrechters zullen onderzoeken of de als misdrijf omschreven feiten bewezen zijn en aanleiding hebben gegeven tot schade en tot dit onderzoek overgaan.

De beslissing over de door de eisers II aan de verweerder II toegekende morele schadevergoeding is mede gegrond op de vaststelling dat de eisers II de feiten omschreven als de telastleggingen A.1.d), A.1.e), A.1.f), A.1.g), A.1.h), A.1.i), A.2.b) A.2.c), A.2.d), A.3.c), A.3.d), A.3.e) en A.3.f) hebben gepleegd. Die beslissing is niet naar recht verantwoord.

Hof van Cassatie 17 maart 2026 (P.26.0026.N), www.juportal.be
--

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260317.2N.14/NL>

Trefwoorden: Straf – Strafdoen – Overschrijding redelijke termijn – Motivering

Samenvatting: Artikel 7, § 2, eerste lid, Strafwetboek bepaalt welke doelen de rechter nastreeft bij de keuze van de straf en het bepalen van de strafmaat. Artikel 7, § 2, tweede lid, Strafwetboek bepaalt dat binnen de grenzen van de wet de rechter moet zoeken naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen het misdrijf en de straf.

Uit artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de rechter die een overschrijding van de redelijke termijn vaststelt en bijgevolg een schending van het door artikel 6.1 EVRM gewaarborgde recht op behandeling van een strafvervolgung binnen een redelijke termijn, die hij niet zeer zwaarwichtig acht, die

verdragsrechtelijke schending moet remediëren hetzij door het uitspreken van een veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring, hetzij door het uitspreken van een straf die lager is dan de wettelijke minimumstraf, hetzij door het uitspreken van een straf die reëel en meetbaar lager is in vergelijking met de straf die de rechter zou hebben opgelegd bij niet-overschrijding.

De rechter oordeelt onaantastbaar op welke wijze de door hem vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn moet worden geredieerd.

Hij kan bij die keuze de in artikel 7, § 2, eerste lid, Strafwetboek vermelde doelen van de straf en de strafmaat betrekken.

Uit artikel 7, § 2, tweede lid, Strafwetboek volgt dat de rechter, ook wanneer hij vaststelt dat de redelijke termijn is overschreden, binnen de grenzen van de wet, en dus met toepassing van artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, naar een rechtvaardige proportionaliteit tussen misdrijf en straf moet zoeken.

Dit verhindert de rechter niet om de straffen die hij zonder de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn als proportionele straffen zou hebben opgelegd, ter compensatie van de vastgestelde overschrijding van de redelijke termijn, op een reële en meetbare wijze te verminderen door straffen van dezelfde aard op te leggen maar met een mildere maat.

Noch uit artikel 7, § 2, eerste en tweede lid, Strafwetboek noch uit artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering volgt dat de rechter verplicht is om te opteren voor een straf van een andere aard of om een veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring uit te spreken.

Hof van Cassatie 23 maart 2026 (P.24.1702.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260323.2N.99>

Trefwoorden: Immunititeit – Diplomatieke ambtenaar – Beëindiging taak – Gevolg

Samenvatting: Artikel 31.1 Verdrag van Wenen van 18 april 1961 bepaalt dat de diplomatieke ambtenaar immunititeit geniet ten aanzien van de rechtsmacht in strafzaken van de ontvangende Staat. Artikel 37.1 van hetzelfde Verdrag bepaalt dat de inwonende gezinsleden van een diplomatieke ambtenaar, indien zij geen onderdaan zijn van de ontvangende Staat, de in de artikelen 29 tot en met 36 omschreven voorrechten en immunititeiten genieten. Uit artikel 39.2 volgt dat wanneer de taak van een persoon die voorrechten en immunititeiten geniet is beëindigd, deze voorrechten en immunititeiten normaal ophouden te bestaan, maar dat de immunititeit van kracht blijft met betrekking tot de door zulk een persoon in de uitoefening van zijn functie als lid van de zending verrichte handelingen.

Het arrest (p. 10) oordeelt dat:

- de verweerster de eisers hoofdzakelijk moest helpen in het huishouden en moest zorgen voor hun kinderen;
- haar tewerkstelling geen verband hield met de diplomatieke zending van de eiser 1;
- de verweerster de eisers op geen enkel ogenblik moest bijstaan om de Staat K. te vertegenwoordigen;

- het feit dat zij sporadisch de deur moest openen voor de chauffeur van de eiser 1 of post voor hem in ontvangst nam, daaraan geen afbreuk doet.

Met deze redenen geeft het arrest te kennen dat de verweten feiten geen handelingen zijn die betrekking hebben op de door de eiser 1 in de uitoefening van zijn functie als lid van de zending verrichte handelingen, zodat de eisers geen strafrechtelijke immuniteit meer genoten. Met deze redenen beantwoordt en verwerpt het arrest bovendien het door het middel bedoelde verweer.

Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.25.1682.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260331.2N.16/NL>

Trefwoorden: 1. Hoger beroep – Burgerlijke partij – Burgerlijke vordering – Saisine appelrechter – Juiste omschrijving feit waarvoor beklaagde is vrijgesproken – Geen ambtshalve grief

2. Burgerlijke vordering – Samenlopende fouten van dader en slachtoffer – Fraus omnia corrumpit – Geen verdeling aansprakelijkheid

Samenvatting: 1. Een grief als bedoeld in artikel 204 Wetboek van Strafvordering is de specifieke aanwijzing door de appellant van een afzonderlijke beslissing van het beroepen vonnis, waarvan hij de hervorming door de appelrechter vraagt. Een grief tegen een bepaalde beslissing maakt bij het appelgerecht niet enkel die beslissing aanhangig, maar ook alle onafscheidelijk daarmee verbonden beslissingen.

De juiste omschrijving van het feit waarvoor de eerste rechter de beklaagde heeft vrijgesproken is onafscheidelijk verbonden met de grief van de burgerlijke partij tegen de op die vrijspraak gesteunde verwerping van zijn burgerlijke vordering tegen de beklaagde. Aldus behoort in dat geval de juiste misdrijfsomschrijving van dit feit tot de saisine van de appelrechter, ongeacht of de burgerlijke partij een afzonderlijke grief aanvoert tegen de door de eerste rechter aangenomen misdrijfsomschrijving. Hieruit volgt eveneens dat de omstandigheid dat de appelrechter een bij hem aanhangig gemaakt feit anders omschrijft dan de eerste rechter, niet impliceert dat de appelrechter een ambtshalve grief als bedoeld in artikel 210, tweede lid, Wetboek van Strafvordering opwerpt.

Wanneer een akte van aanhangigmaking eenzelfde materieel feit vermeldt onder verschillende misdrijfsomschrijvingen en de eerste rechter één van die misdrijfsomschrijvingen aanneemt en de overige uitsluit, moet de appelrechter die nog te oordelen heeft over de gegrondheid van de burgerlijke vordering, de beklaagde niet ervan verwittigen dat hij bij hem aanhangig gemaakte feit omschrijft als een door de eerste rechter uitgesloten misdrijf. In dat geval heeft de beklaagde immers kennis van alle oorspronkelijke misdrijfsomschrijvingen en moet hij bij zijn verdediging rekening ermee houden dat de appelrechter een andere van die misdrijfsomschrijvingen aanneemt dan de eerste rechter.

2. Uit de artikelen 1382 en 1383 oud Burgerlijk Wetboek volgt dat, wanneer schade wordt veroorzaakt door de samenlopende fouten van een dader en een slachtoffer, de dader in de regel niet kan worden veroordeeld tot de volledige vergoeding van de schade. Het algemeen rechtsbeginsel fraus omnia corrumpit staat evenwel eraan in de weg dat

bedrog of oneerlijkheid de dader een voordeel verschaft. Het sluit dan ook uit dat de dader van een opzettelijk misdrijf aanspraak kan maken op een verdeling van aansprakelijkheid omwille van een niet-opzettelijke fout van het slachtoffer.

Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.25.1609.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260331.2N.19/NL>

Trefwoorden: Conclusies – Conclusietermijnen – Mogelijkheid om te antwoorden op de conclusies van medebeklaagden – Tegenstrijdige belangen

Samenvatting: Uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, volgt weliswaar dat een partij tegenspraak moet kunnen voeren over al wat aan de rechter wordt voorgelegd, maar niet dat elke partij zelf kan bepalen wanneer zij een schriftelijke conclusie zal indienen en dat de rechter die conclusie in aanmerking moet nemen.

Deze verdragsbepaling verzet zich niet ertegen dat in het belang van een ordentelijke en tijdige procesvoering de wetgever het nemen van schriftelijke conclusies kan regelen en de rechter vervolgens binnen het wettelijk bepaalde kader dit nader kan invullen. Die regeling mag echter niet van aard zijn om het recht op tegenspraak als onderdeel van het recht op een eerlijk proces in de kern aan te tasten. De wetgever heeft met artikel 152 Wetboek van Strafvordering een regeling uitgewerkt voor het nemen van conclusies voor de gewone vonnisgerechten in strafzaken in het in de eerste paragraaf van die bepaling bedoelde geval. Die regel belet een partij niet om mondeling voor het vonnisgerecht elk gewenst verweer te voeren. Artikel 152, § 1, tweede lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat de rechter, na de partijen te hebben gehoord, met een beslissing die wordt opgenomen in het proces-verbaal van de rechtszitting, de termijnen vastlegt waarop de conclusies ter griffie moeten worden neergelegd en aan de andere partijen moeten worden toegezonden en dat hij de rechtsdag bepaalt.

Artikel 152, § 1, derde lid, Wetboek van Strafvordering bepaalt dat conclusies die niet voor het verstrijken van de vastgestelde termijnen zijn neergelegd en meegedeeld aan het openbaar ministerie, indien deze betrekking hebben op de strafvordering, en in voorkomend geval, aan alle andere betrokken partijen, ambtshalve uit het debat worden geweerd. Artikel 152, § 2, Wetboek van Strafvordering voorziet in twee uitzonderingen op de regel van de in artikel 152, § 1, derde lid, in fine, Wetboek van Strafvordering voorgeschreven ambtshalve wering, namelijk mits het akkoord van de betrokken partijen en bij de ontdekking van een nieuw en ter zake dienend stuk of feit dat nieuwe besluiten rechtvaardigt.

Uit deze bepalingen, de wetsgeschiedenis en het doel een efficiënter zittingsbeheer en een ordentelijke en tijdige procesvoering te realiseren, volgt dat het de rechter toekomt, mits de partijen te horen, het aantal conclusieronden en het doel ervan te bepalen. 16. Noch uit artikel 6.1 EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens, noch uit artikel 152, § 1 en § 2, Wetboek van Strafvordering, volgt dat het de rechter verboden is om aan alle beklaagden een conclusieronde toe te kennen, vervolgens een tweede conclusieronde voor het openbaar ministerie en ten slotte een derde conclusieronde

voor de beklaagden die willen antwoorden op de conclusie van het openbaar ministerie, met dien verstande dat indien het openbaar ministerie geen conclusie neemt de beklaagden niet de mogelijkheid hebben om in een derde conclusieronde alsnog een conclusie neer te leggen.

De rechter kan voor alle beklaagden een conclusietermijn toekennen, zonder dat hij hen de mogelijkheid moet bieden om op elkaars conclusie te antwoorden. Dat is slechts anders indien de beklaagden tegenstrijdige belangen hebben en zij dit aanvoeren bij het vastleggen van de conclusiekalender op de inleidingszitting. In een dergelijk geval zullen die beklaagden er overigens toe gehouden zijn om hun conclusies ook mee te delen aan de andere beklaagden met tegenstrijdige belangen.

Een dergelijke regeling tast het recht op een eerlijk proces van de beklaagden niet in de kern aan.

Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.26.0028.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260331.2N.8/NL>

Trefwoorden: Slagen en verwondingen – Doden – Onopzettelijk toebrengen van verwondingen – Onopzettelijk doden – Oorzakelijk verband

Samenvatting: De rechter kan de beklaagde slechts dan veroordelen voor onopzettelijke doding wanneer hij met zekerheid vaststelt dat zonder het aan de beklaagde ten laste gelegde gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, de dood zich niet zou hebben voorgedaan zoals zij zich concreet heeft voorgedaan. Hoewel de rechter onaantastbaar oordeelt over het al dan niet bestaan van het oorzakelijk verband tussen het gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid en de dood, staat het aan het Hof om na te gaan of hij uit de door hem vastgestelde feiten wettig heeft kunnen afleiden dat er al dan niet een dergelijk oorzakelijk verband bestaat.

De vaststelling dat de dood van een persoon niet het rechtstreekse gevolg is van het gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, volstaat niet om de beklaagde vrij te spreken van onopzettelijke doodslag. Het in de artikelen 418 en 419 Strafwetboek bedoelde misdrijf van onopzettelijk doden is immers bewezen wanneer vaststaat dat, zonder het gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, het slachtoffer niet de dood zou hebben gevonden. De omstandigheid dat het overlijden van het slachtoffer het onmiddellijke gevolg is van een gebeurtenis waarbij de beklaagde niet is betrokken en slechts het onrechtstreekse gevolg is van diens gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, impliceert als zodanig niet dat er tussen dit laatste en de dood van het slachtoffer geen zeker oorzakelijk verband zou bestaan en doet dan ook geen afbreuk aan het misdrijf van onopzettelijke doodslag.

Het arrest (p. 8-11) oordeelt onder meer als volgt:

- uiteraard is de situatie van een pluraliteit van fouten denkbaar, waarbij een derde persoon een fout beging, onvoorzichtig was of onverantwoorde risico's nam, zonder dewelke het schadelijk gevolg zich mogelijk anders zou hebben voorgedaan. Zelfs in die hypothese kan de eiser zijn strafrechtelijke verantwoordelijkheid niet ontlopen als ten aanzien van hem de constitutieve bestanddelen bewezen zijn van 1) een gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg, 2)

de dood van het slachtoffer en 3) een oorzakelijk verband tussen beide;

- onopzettelijk doden vereist immers niet dat het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg van de beklaagde de enige oorzaak van het overlijden zou zijn. Zo blijft het misdrijf bestaan als het overlijden mede werd veroorzaakt door de fout van het slachtoffer of door de fout van een derde, zolang deze fout het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg van de beklaagde maar niet uitsluit;
- het gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg moet met andere woorden een noodzakelijke voorwaarde voor het overlijden zijn geweest;
- eisers handelen levert een gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg op. Hete frituurolie op een niet-uitgeschakelde kookplaat laten staan en deze vervolgens onbewaakt laten door de studio te verlaten, stemt niet overeen met het gedrag van een normaal zorgvuldig en vooruitziend persoon, geplaatst in dezelfde omstandigheden, en vormt een inbreuk op de algemene zorgvuldigheidsnorm;
- het handelen van de eiser levert zelfs de schending op van een wettelijk bepaald verbod, nu hiermee terzelfdertijd het bewijs is geleverd van de schuld van de eiser aan het feit omschreven onder de telastlegging B, zijnde een inbreuk op artikel 519 Strafwetboek;
- zelfs als de stelling van de eiser klopt dat de brandveiligheid van het gebouw te wensen overliet en dat de schade zich niet zou hebben voorgedaan op de wijze zoals dat nu is gebeurd als het gebouw wel brandveilig was geweest, doorbreekt dit het oorzakelijk verband tussen de onopzettelijke brandstichting en de schade niet;
- er wordt immers niet vereist dat de brand de enige oorzaak van de schade is geweest. Het volstaat dat zij een noodzakelijke voorwaarde voor de schade is geweest. Als de eiser de kookplaat had uitgeschakeld en de hete frituurolie niet onbewaakt had achtergelaten zonder te checken of deze voldoende was afgekoeld, had de brand zich niet voorgedaan en had de schade niet kunnen ontstaan;
- dit gebrek aan voorzichtigheid of voorzorg was een noodzakelijke voorwaarde voor het overlijden van V., zoals dat gevolg zich hier concreet heeft voorgedaan. Op grond van die redenen kan het arrest wettig besluiten tot het bestaan van een oorzakelijk verband tussen de fout van de eiser en de dood van V. en kan het bijgevolg de eiser wettig schuldig verklaren aan het misdrijf van het onopzettelijk veroorzaken van de dood van V.

Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0449.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260414.2N.18>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Verzoek tot opheffing of aanpassing van een voorwaarde – Beoordeling – Criteria – Noodzakelijkheid van de hechtenis

2. Voorlopige hechtenis – Invrijheidstelling onder voorwaarden – Contactverbod – Art. 8.2 EVRM

Samenvatting: 1. Artikel 35, § 1, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat in de gevallen waarin de voorlopige hechtenis kan worden bevolen of gehandhaafd onder de in artikel 16, § 1, Voorlopige Hechteniswet bepaalde voorwaarden, de betrokkene in vrijheid kan worden gelaten onder oplegging van een of meer voorwaarden. Volgens artikel 35, § 2, Voorlopige Hechteniswet moeten de beslissingen waarbij voorwaarden worden opgelegd met redenen omkleed zijn zoals bepaald in artikel 16, § 5, eerste en tweede lid, Voorlopige Hechteniswet. Artikel 16, § 1, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat slechts in geval van volstrekte noodzakelijkheid voor de openbare veiligheid een bevel tot aanhouding kan worden verleend. Daaruit volgt dat de noodzakelijkheid van de hechtenis wel degelijk een criterium is dat de rechter die moet oordelen over een verzoek tot opheffing of aanpassing van bij een invrijheidstelling onder voorwaarden opgelegde voorwaarden, bij zijn beslissing moet betrekken.

De correctionele kamer van het hof van beroep die moet oordelen over het hoger beroep dat een beklagde heeft ingesteld tegen de afwijzende beschikking van de correctionele rechtbank over zijn verzoek tot aanpassing of opheffing van voorwaarden, dient niet te antwoorden op de middelen die de beklagde heeft aangevoerd in zijn verzoekschrift. De kamer dient enkel te antwoorden op de middelen die werden aangevoerd in een voor die kamer regelmatig ingediende conclusie.

Het arrest oordeelt dat de gevraagde wijziging van de voorwaarde C3 geen voldoende waarborg biedt om het recidivegevaar op te vangen, alsook dat de eiser op de rechtszitting afstand heeft gedaan van zijn verzoek tot wijziging van de voorwaarde C2. Het neemt bovendien de motivering van de beroepen beschikking over. Aldus is de beslissing regelmatig met redenen omkleed en naar recht verantwoord.

2. Artikel 8.2 EVRM laat een inmenging door de overheid in het recht op eerbiediging van het privé- en gezinsleven toe op voorwaarde dat die inmenging bij wet is geregeld en nodig is in het belang van onder meer het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid en de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Daaruit volgt dat artikel 8.2 EVRM zich niet ertegen verzet dat hij die naar het vonnisgerecht is verwezen voor misdrijven die zouden zijn gepleegd ten nadele van sommige van zijn kinderen, als voorwaarde bij zijn invrijheidstelling overeenkomstig artikel 35 Voorlopige Hechteniswet een contactverbod wordt opgelegd met betrekking tot al zijn kinderen. Een dergelijke inmenging is bij wet voorzien en beoogt het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid en de goede zeden of de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.

Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0105.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260414.2N.4>

Trefwoorden: Redelijke termijn – Overschrijding – Remediëring – Verlenen van uitstel in plaats van opleggen van een effectieve straf

Samenvatting: Uit artikel 27 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering en de wetsgeschiedenis ervan volgt dat de rechter die een overschrijding van de redelijke termijn vaststelt, die hij niet als zeer zwaarwichtig beoordeelt, kan remediëren door het uitspreken

van de veroordeling bij eenvoudige schuldigverklaring, door het opleggen van een straf onder het wettelijk minimum of door het opleggen van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die hij zou hebben opgelegd zonder overschrijding van de redelijke termijn. Het opleggen van een straf die reëel en meetbaar lager is dan de straf die de rechter zou hebben opgelegd zonder overschrijding van de redelijke termijn als remediëring voor de vastgestelde overschrijding van die termijn, kan bestaan in het verlenen van uitstel van tenuitvoerlegging voor het geheel of een deel van de opgelegde straf of straffen, voor zover de wet het verlenen van uitstel toelaat. Door uitstel van tenuitvoerlegging toe te staan in plaats van het opleggen van een effectieve straf verleent de rechter een daadwerkelijk rechtsherstel. De omstandigheid dat de remediëring betrekking heeft op de tenuitvoerlegging van de straf en niet op de straf zelf, laat niet toe anders te oordelen.

Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0036.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:be:CASS:2026:ARR.20260414.2N.8>

Trefwoorden: Hoger beroep – Verklaring van hoger beroep – Openbaar Ministerie – Hoedanigheid magistraat van OM niet vermeld

Samenvatting: Uit artikel 202 Wetboek van Strafvordering volgt dat het openbaar ministerie hoger beroep kan instellen tegen een vonnis van de correctionele rechtbank. Volgens artikel 203, § 1, eerste lid, Wetboek van Strafvordering wordt het hoger beroep ingesteld door het afleggen van een verklaring van hoger beroep op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen.

In de regel zal in de akte die wordt opgemaakt van het afleggen van de verklaring van hoger beroep namens het openbaar ministerie melding worden gemaakt van de naam en de hoedanigheid van de bevoegde magistraat van het openbaar ministerie.

Uit het enkele feit dat in de verklaring van hoger beroep enkel de naam wordt vermeld van de magistraat van het openbaar ministerie, maar niet zijn hoedanigheid, volgt niet dat het openbaar ministerie geen rechtsgeldig hoger beroep heeft ingesteld. Het appelgerecht kan de hoedanigheid van hij die met opgave van zijn naam de verklaring heeft afgelegd, afleiden uit de stukken van de rechtspleging, zoals het grievenformulier. De omstandigheid dat het grievenformulier geen authentieke akte is, laat niet toe anders te oordelen.

Het arrest verwerpt de aanvoering van de eiseres dat het hoger beroep van het openbaar ministerie niet ontvankelijk is. Het oordeelt dat de appelrechters kunnen nagaan of W. V.R. als persoon die de verklaring van hoger beroep heeft afgelegd een bevoegd magistraat is van het openbaar ministerie, dat uit het bijgevoegde grievenformulier dat samen met de akte van beroep werd neergelegd blijkt dat zij als bevoegd magistraat van het openbaar ministerie de formaliteiten om hoger beroep in te stellen heeft vervuld, dat in het grievenformulier naast haar naam en handtekening volgens de geplaatste stempel de hoedanigheid van eerste substituut werd vermeld en ten slotte dat zij daartoe was gedelegeerd door het federaal parket. Die beslissing is naar recht verantwoord.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260421.2N.4>

Trefwoorden: Hoger beroep – Laattijdig – Ontbreken van informatie over rechtsmiddelen – Arrest GwH 18 december 2025 – Handhaving gevolgen tot en met 31 december 2026 – Arrest hof van beroep gewezen vóór 31 december 2026.

Samenvatting: In het arrest nr. 176/2025 van 18 december 2025 zegde het Grondwettelijk Hof naar aanleiding van een prejudiciële vraag voor recht dat:

- artikel 203 Wetboek van Strafvordering de artikelen 10 en 11 Grondwet schendt, in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM, maar uitsluitend in zoverre het ertoe leidt dat de termijn om hoger beroep in te stellen tegen een op tegenspraak gewezen vonnis een aanvang neemt vanaf de uitspraak, zelfs wanneer de veroordeelde naar aanleiding daarvan niet is geïnformeerd over de mogelijkheid om dat rechtsmiddel aan te wenden, noch over de wijze waarop en de termijn waarbinnen zulks dient te gebeuren;
- de ontstentenis van een wetsbepaling die vaststelt op welke wijze de voormelde informatie met betrekking tot de rechtsmiddelen aan de veroordeelde dient te worden meegedeeld, de artikelen 10 en 11 Grondwet schendt, in samenhang gelezen met artikel 6 EVRM;
- de gevolgen van artikel 203 Wetboek van Strafvordering worden gehandhaafd tot de aanneming, door de wetgever, van een regeling die de vastgestelde ongrondwettigheid verhelpt, en uiterlijk tot en met 31 december 2026.

Met betrekking tot de handhaving van de gevolgen van de voormelde ongrondwettigheid, oordeelde het Grondwettelijk Hof in het arrest nr. 176/2025 (overw. B.13) meer in het bijzonder dat, teneinde de rechtszekerheid te vrijwaren en de wetgever de nodige tijd te laten om de nadere regels inzake de informatie met betrekking tot de rechtsmiddelen te bepalen, de gevolgen van artikel 203 Wetboek van Strafvordering dienen te worden gehandhaafd zoals voormeld.

Gelet op de bij toepassing van artikel 28, tweede lid, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof door het arrest nr. 176/2025 bevolen handhaving van het ongrondwettig bevonden artikel 203 Wetboek van Strafvordering, waaraan de wetgever uiterlijk op 31 december 2026 dient te verhelpen, dienden de appelrechters niet na te gaan of de eiser tijdig werd geïnformeerd over de mogelijkheid om hoger beroep in te stellen en over de wijze waarop en de termijn waarbinnen zulks dient te gebeuren. De appelrechters hebben het arrest immers gewezen vóór 31 december 2026, op een ogenblik dat de wetgever de vastgestelde ongrondwettigheid van artikel 203 Wetboek van Strafvordering nog niet heeft verholpen.

Volgens artikel 203, § 1, Wetboek van Strafvordering vervalt het recht van hoger beroep tegen een vonnis op tegenspraak indien de verklaring van hoger beroep niet gedaan is op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen, uiterlijk dertig dagen na de dag van die uitspraak. De in die bepaling voorgeschreven sanctie van het verval van het hoger beroep is niet afhankelijk van de omstandigheid dat de appellandant tijdig werd geïnformeerd over de mogelijkheid om hoger beroep in te stellen en over de wijze waarop en de termijn waarbinnen zulks dient te gebeuren.

Opmerking: Het arrest van het hof van beroep dateert van vóór het arrest van het GwH. Daarenboven werd geen middel van schending van art. 6 EVRM ingeroepen voor het hof van beroep.

B. Beroepen tegen arresten van de K.I.

Hof van Cassatie 30 november 2021 (P.21.0995.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211130.2N.10/NL>

Trefwoorden: Onderzoeksgerechten - Regeling van de rechtspleging - Buitenvervolginstelling - Hoger beroep van de burgerlijke partij - Tergend en roekeloos hoger beroep - Begrip - Bevoegdheid van de rechter

Samenvatting: Het instellen van hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een beschikking van de raadkamer tot buitenvervolginstelling kan tergend en roekeloos zijn wanneer zij het recht om dit rechtsmiddel aan te wenden uitoefent op een wijze die kennelijk de grenzen van de normale uitoefening ervan door een bedachtzaam en zorgvuldig persoon overschrijdt (1); het enkele gegeven dat een kamer van inbeschuldigingstelling een beslissing van de raadkamer over de toepasselijke verjaringstermijn wijzigt, sluit niet uit dat er sprake kan zijn van procesmisbruik; de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt onaantastbaar, op grond van het geheel van de omstandigheden van de zaak, of er sprake is van een tergend en roekeloos hoger beroep; het Hof gaat wel na of de rechter uit zijn vaststellingen wettig het bestaan van proceduremisbruik heeft kunnen afleiden. (1) Cass. 20 december 2017, AR P.17.0426.F [ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20171220.7](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20171220.7), AC 2017, nr. 722, RW 2018-19, 1502 noot S. VAN OVERBEKE, “De beklagde of inverdenkinggestelde als eiser tot schadeloosstelling in de strafprocedure: een reeds oude eend in de strafrechtelijke bijt” (1504-1508); Cass. 13 januari 2015, AR P.14.1163.N [ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.6](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2015:ARR.20150113.6), AC 2015, nr. 33; K.I. Gent 23 april 2020, RABG 2021, 107 noot F. VAN VOLSEM, “Hoger beroep door een burgerlijke partij tegen een buitenvervolginstelling: appelleren is riskeren”, 107-115. Zie ook R. VERSTRAETEN en J. HUYSMANS, “Ruimte voor een theorie van rechtsmisbruik in het strafprocesrecht?”, in Liber amicorum Marc De Swaef, Intersentia, 2012, 509-526.

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.23.0451.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.18/FR>

Trefwoorden: Opsporingsonderzoek - Opsporingshandelingen - Huiszoeking - Betreding van een private plaats - Artikel 27, Wet Politieambt - Ernstige dreiging voor het leven of de integriteit van personen - Toepassingsvoorwaarden - Beoordeling door de rechter - Toezicht door het Hof van Cassatie

Samenvatting: De rechter beoordeelt op onaantastbare wijze in feite of de voorwaarden voor de toepassing van artikel 27 Wet Politieambt dat de politieambtenaren bij ernstig en nakend gevaar voor rampen, onheil of schadegevallen of wanneer het leven of de lichamelijke integriteit van personen ernstig wordt bedreigd, zowel `s nachts als overdag, toestaat gebouwen, zelfs die welke niet voor het publiek toegankelijk zijn, bijgebouwen en vervoermiddelen te doorzoeken, zijn vervuld: het Hof gaat enkel na of hij uit zijn

vaststellingen geen gevolgtrekkingen maakt die daarmee geen verband houden of die op grond daarvan onmogelijk te verantwoorden zijn.

Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.23.0567.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230426.2F.22/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Tweemaandelijks toezicht - Hechtenis van veertien maanden - Motivering van de handhaving - Herhaling van de in eerdere beslissingen vermelde redenen - Geen actualisering - Gevolg

2. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Kamer van inbeschuldigingstelling - Tweemaandelijks toezicht - Motivering - Omvang - Herhaling van de in eerdere beslissingen vermelde redenen - Wettigheid - Voorwaarde

Samenvatting: 1. Wanneer de vrijheidsberoving van de inverdenkinggestelde na veertien maanden onderzoek wordt bevestigd om de redenen die bij aanvang van de procedure werden aangevoerd en een van de redenen die volgens het bestreden arrest blijven bestaan, de opsomming is van de vele nog uit te voeren opdrachten, terwijl het onderzoek volgens diezelfde beslissing nagenoeg voltooid is, geeft een dergelijke motivering blijk van een bij wet verboden gebrek aan actualisering.

2. Om de vrijheidsberoving te verlengen, kan het onderzoeksgerecht de redenen van een of meerdere eerdere in de zaak gewezen beslissingen overnemen, op voorwaarde evenwel dat die redenen op het ogenblik van zijn uitspraak nog voorhanden zijn en voor zover de motivering, door verwijzing, geen automatisme doet ontstaan dat onverenigbaar is met het evolutief karakter en de noodzakelijke individualisering van de voorlopige hechtenis; de verlenging van de voorlopige hechtenis vereist een motivering die evenredig is aan de opoffering van het vermoeden van onschuld die de duur van die verlenging inhoudt (1). (1) Cass. 6 maart 2018, AR P.18.0220.N, AC 2018, nr. 155

Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.23.0545.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230426.2F.19/NL>

Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Vordering tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek - Handtekening - Identificatie van de auteur van de handtekening - Modaliteit

2. Gerechtelijk onderzoek - Algemeen - Aanhangigmaking van de zaak bij de onderzoeksrechter - Vordering tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek - Handtekening - Niet-geïdentificeerde auteur van de handtekening - Toetsing door het onderzoeksgerecht dat over de regelmatigheid van het aanhoudingsbevel uitspraak moet doen - Draagwijdte

Samenvatting: 1. De handtekening die wordt aangebracht onderaan de vordering waardoor de zaak bij de onderzoeksrechter aanhangig wordt gemaakt, moet kunnen worden geïdentificeerd, zonder welke er niet kan worden nagegaan of de auteur van de vordering de hoedanigheid heeft om in rechte op te treden; de identiteit van de ondertekenaar kan zowel uit de vordering zelf als uit andere stukken van de rechtspleging blijken (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Wanneer de inverdenkinggestelde aanvoert dat op de vordering tot het instellen van een gerechtelijk onderzoek enkel een onleesbare handtekening is aangebracht en dat hij niet kan nagaan of de auteur van de vordering de hoedanigheid heeft om de strafvordering in te stellen, dient het onderzoeksgerecht dat over de regelmatigheid van het aanhoudingsbevel uitspraak moet doen de nodige onderzoeken te doen uitvoeren om die identiteit te bewijzen (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 26 april 2023 (P.23.0587.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230426.2F.30/NL>

Trefwoorden: 1. Munten en bankbiljetten - Inverdenkingstelling van namaak of van vervalsing van bankbiljetten - Aanhoudingsbevel op grond van die inverdenkingstelling - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Kamer van inbeschuldigingstelling - Conclusie van de inverdenkinggestelde die de inverdenkingstelling van namaak of van vervalsing van bankbiljetten betwist - Gebrek aan antwoord - Gevolg

2. Op conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Kamer van inbeschuldigingstelling - Handhaving van de voorlopige hechtenis - Conclusie van de inverdenkinggestelde die het bestaan van ernstige aanwijzingen van schuld betwist - Verplichting tot antwoord

Samenvatting: 1. Wanneer de inverdenkinggestelde in zijn conclusie de inverdenkingstelling van namaak of van vervalsing van in euro uitgedrukte bankbiljetten betwist door aan te voeren dat de biljetten, wegens de vermelding die hierop was aangebracht, niemand konden misleiden en bijgevolg ten aanzien van de eiser geen ernstige aanwijzingen van schuld aan de in artikel 173 Strafwetboek bedoelde misdaad van namaak konden uitmaken, dient de kamer van inbeschuldigingstelling op dat verweer te antwoorden (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

2. Krachtens de artikelen 23, 4°, en 30, § 3, derde lid, Voorlopige Hechteniswet moet de kamer van inbeschuldigingstelling antwoorden op de conclusies van de partijen (1). (1) Zie concl. “in hoofdzaak” OM.

Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0805.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230607.2F.22/NL>

Trefwoorden: 1. Borgtocht - Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Vaststelling van het bedrag van de borgsom - Onaantastbare beoordeling van de rechter - Geen vermogensonderzoek - Invloed

2. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Vaststelling van het bedrag van de borgsom - Criteria

3. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling onder borgsom - Bedrag van de borgsom - Buitensporig karakter - Stukken die de precaire financiële situatie aannemelijk maken - Niet-betaling van het bedrag van de eerder vastgestelde borgsom - Invloed

Samenvatting: 1. Het ontbreken van een vermogensonderzoek is voor het vaststellen van het bedrag van een borgsom niet van doorslaggevend belang, aangezien dat bedrag kan worden vastgesteld op grond van verschillende feitelijke gegevens die door de rechter op onaantastbare wijze worden beoordeeld.

2. De borgsom, die bedoeld is om het vluchtgevaar tegen te gaan, moet worden vastgesteld met inachtneming van de financiële draagkracht van de inverdenkinggestelde maar ook, in voorkomend geval, overeenkomstig artikel 35, § 4, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet, door rekening te houden met het bestaan van ernstige vermoedens dat uit het misdrijf verkregen geldsommen of waarden in het buitenland werden belegd of verborgen werden gehouden; de rechter kan daartoe alle feitelijke gegevens in aanmerking nemen waarvan hij de bewijswaarde op onaantastbare wijze beoordeelt (1). (1) Cass. 9 november 2022, AR P.22.1407.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221109.2F.11.

3. Uit de omstandigheid dat de inverdenkinggestelde stukken voorlegt die zijn precaire financiële situatie aannemelijk maken en dat hij het bedrag van de eerder vastgestelde borgsom niet betaalt, volgt op zich niet dat de rechter moet erkennen dat die borgsom buitensporig zou zijn of dat hij zich aan een bijzondere motiveringsplicht moet houden om de bewijswaarde van de neergelegde stukken te verwerpen.

Hof van Cassatie 7 juni 2023 (P.23.0737.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230607.2F.10/NL>

Trefwoorden: 1. Bepalingen die in de bijstand van een advocaat voorzien - Toepassingsgebied - (Geen) toepassing op de door een administratieve overheid genomen maatregel van vrijheidsberoving van een vreemdeling - Strafzaken

2. Strafzaken - Illegaal verblijf - Verhoor van de vreemdeling - Bijstand van de advocaat - Gestandaardiseerde vragenlijst - (Geen) verhoor in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering

3. Vreemdelingenrecht - Vasthoudingsmaatregel ten aanzien van een vreemdeling - Recht om te worden gehoord met de bijstand van een advocaat - Handvest Grondrechten EU - Artikel 41 - Toepassing

4. Strafzaken - Strafvordering - Artikel 780, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek - Toepassing - Verplichte vermeldingen in het vonnis - Aanduiding van de partijen - Draagwijdte

Samenvatting: 1. De bepalingen die voorzien in de bijstand van een advocaat behoren tot de strafprocedure; ze beschermen de personen die ervan beschuldigd worden een misdrijf te hebben gepleegd en houden geen verband met een maatregel van vrijheidsberoving die door een administratieve overheid werd genomen om de doeltreffendheid te verzekeren van het bevel om het grondgebied te verlaten, dat werd uitgevaardigd tegen een persoon die de wettelijke voorwaarden van toegang tot dat grondgebied, het verblijf en de vestiging niet naleeft.

2. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering, dat op algemene wijze voorziet in de mogelijkheid om tijdens een verhoor te worden bijgestaan door een advocaat, volgt dat het begrip “verhoor” moet worden verstaan als een geleide ondervraging over misdrijven die ten laste kunnen worden gelegd en die door een daartoe bevoegde persoon wordt opgetekend in een proces-verbaal in het kader van een opsporingsonderzoek of een gerechtelijk onderzoek, met als doel de waarheid te vinden (1); de gestandaardiseerde vragenlijsten waarin beperkte informatie wordt gevraagd door middel van aan te kruisen keuzemogelijkheden of aan te vullen rubrieken, zoals in geval van de interpellatie van een illegaal verblijvende vreemdeling, zijn geen verhoor in de zin van artikel 47bis Wetboek van Strafvordering (2). (1) Cass. 5 november 2019, AR P.19.0384.N, AC 2019, nr. 566. (2) Zie Cass. 6 november 2018, AR P.18.0299.N, AC 2018, nr. 609

3. Artikel 41 Handvest Grondrechten EU, krachtens hetwelk eenieder het recht heeft dat zijn zaken onpartijdig, billijk en binnen een redelijke termijn door de instellingen, organen en instanties van de Unie worden behandeld, waarbij dat recht met name ook het recht voor eenieder inhoudt om te worden gehoord voordat er jegens hem een voor hem nadelige individuele maatregel wordt genomen, legt geen verplichtingen op aan de lidstaten maar enkel aan de instellingen, organen en instanties van de Unie; die bepaling kan bijgevolg niet als grondslag dienen voor het recht om door de administratieve overheid van een lidstaat te worden gehoord vóór de beslissing tot vasthouding voor de tijd die strikt noodzakelijk is voor de tenuitvoerlegging van het bevel om het grondgebied te verlaten en, a fortiori, voor het recht om met de bijstand van een advocaat te worden gehoord (1). (1) Cass. 21 september 2016, AR P.16.0939.F, AC 2016, nr. 516.

4. Artikel 780, eerste lid, 2°, Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing in strafzaken, aangezien de wet noch uitdrukkelijk noch op straffe van nietigheid voorschrijft dat de beslissing de naam, de voornaam en de woonplaats van een partij moet vermelden; het is voldoende dat uit de aanduiding van de partij in de beslissing kan worden opgemaakt op wie ze van toepassing is (1). (1) Cass. 10 mei 2017, AR P.17.0179.F, AC 2017, nr. 32.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230614.2F.8/NL>

Trefwoorden: 1. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling tegen borgstelling - In aanmerking te nemen bestaansmiddelen voor de vaststelling van het bedrag van de borgsom

2. Voorlopige hechtenis - Invrijheidstelling tegen borgstelling - Niet-betaling - (geen) Weerslag op de wettigheid van de vaststelling van het bedrag van de borgsom

Samenvatting: 1. De voor het vaststellen van het bedrag van een borgsom in aanmerking te nemen bestaansmiddelen zijn niet enkel die welke de inverdenkinggestelde verkrijgt uit een regelmatig uitgeoefende activiteit, maar ook die welke de criminaliteit waarvan hij wordt verdacht hem zouden hebben opgebracht indien de feiten bewezen waren; uit de omstandigheid dat de inverdenkinggestelde geen enkel duidelijk teken van rijkdom vertoont, volgt niet dat de borgsom moet worden vastgesteld door de aanwijzingen betreffende een niet-aangegeven, want onrechtmatige, winstgevende activiteit voor onbestaande te houden (1). (1) Zie concl. "in hoofdzaak" OM, dat geconcludeerd heeft tot cassatie.

2. Uit de omstandigheid dat de inverdenkinggestelde de voor zijn invrijheidstelling vereiste borg niet betaalt, vloeit niet noodzakelijk voort dat de borgsom werd vastgesteld zonder rekening te houden met zijn financiële draagkracht (1). (1) Zie Cass. 7 juni 2023, AR P.23.0805.F, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230607.2F.22.

Hof van Cassatie 21 juni 2023 (P.23.0504.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230621.2F.1/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Termijnen van cassatieberoep en van betekening - Strafvordering - Eindbeslissing - Internationale rechtshulp - Europese Unie - Beslag op voorwerpen ter uitvoering van een door de buitenlandse overheid uitgevaardigd bevroeringsbevel - Strafrechtelijk kort geding - Arrest van de kamer van inbeschuldigingstelling - Onmiddellijk cassatieberoep - Ontvankelijkheid

2. Internationale rechtshulp - Strafzaken - Wederzijdse erkenning van bevroeringsbevelen en confiscatiebevelen - Bevroeringscertificaat uitgevaardigd door de Italiaanse autoriteiten - Tenuitvoerlegging in België - Toepasselijke bepalingen

Samenvatting: 1. Het arrest van het hof van beroep, kamer van inbeschuldigingstelling, dat met toepassing van artikel 61quater, § 5 Wetboek van Strafvordering en artikel 15 Wet 5 augustus 2006 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie oordeelt over het beroep dat door een eigenaar is ingesteld tegen het beslag op kunstwerken of antieke voorwerpen dat door de Belgische onderzoeksrechter werd bevolen ter uitvoering van een door de Italiaanse gerechtelijke overheden uitgevaardigd bevroeringsbevel, is een beslissing waartegen onmiddellijk cassatieberoep kan worden ingesteld (1). (Impliciete oplossing). (1) Cass. 3 juni 2020, AR P.20.0314.F, AC 2020, nr. 355.

2. Krachtens artikel 2, § 2 ,Wet 5 augustus 2006 inzake de toepassing van het beginsel van de wederzijdse erkenning van rechterlijke beslissingen in strafzaken tussen de lidstaten van de Europese Unie, worden die beslissingen, in de betrekkingen die België onderhoudt met andere lidstaten van de Europese Unie die gebonden zijn door Verordening (EU) 2018/1805 van het Europees Parlement en de Raad van 14 november 2018 inzake de wederzijdse erkenning van bevroingsbevelen en confiscatiebevelen, uitgevaardigd, erkend of ten uitvoer gelegd in overeenstemming met deze verordening en met de artikelen 2/1, 5°, 10, 12 §§ 1, 1/1, 1/2 en 4, 13, 14, 15, 16, 28, 30, §§ 1 tot 3 en §§ 5 tot 8, 33, 37, 38, 39 en 40 van de wet; artikel 39, eerste lid, van de verordening stipuleert dat zij met ingang van 19 december 2020 de bepalingen van het kaderbesluit betreffende de bevrozing van voorwerpen tussen de door die verordening gebonden lidstaten vervangt, en artikel 40 verduidelijkt onder de hoofding “Overgangsbepalingen” dat die verordening van toepassing is op bevroingscertificaten en confiscatiecertificaten die zijn toegezonden op of na 19 december 2020.

Hof van Cassatie 28 juni 2023 (P.23.0870.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230628.2F.10/NL>

Trefwoorden: 1. Vreemdeling - Administratieve maatregel - Vrijheidsberoving - Voorwaarde - Subsidiariteit - Toezicht door de onderzoeksgerechten - Motivering - Draagwijdte

2. Vreemdeling - Terugkeerrichtlijn - Vluchtgevaar - Vrijheidsberoving - Alternatief - Minder dwingende maatregel - Begrip

Samenvatting: 1. Wanneer het toezicht op de omstandigheden die de titel van vrijheidsberoving van de vreemdeling verantwoorden, voldoet aan de verplichting van de rechter om de naleving van die subsidiariteitsvoorwaarde te toetsen, bepaald in artikel 15 Terugkeerrichtlijn en artikel 7 Vreemdelingenwet, dient het onderzoeksgerecht niet bovendien de redenen op te geven waarom een andere, minder dwingende maatregel, zoals een thuishechtenis, zou hebben volstaan om de verwijdering van de vreemdeling te verzekeren (1). (1) Zie Cass. 3 juli 2019, AR P.19.0645.F (niet gepubliceerd, dat een soortgelijk middel verwerpt dat zich eveneens beroept op HvJ 5 juni 2014, C-146/14, Mahdi) ; Cass. 20 juni 2018, AR P.18.0567.F, AC 2018, nr. 402; Cass. 16 maart 2016, AR P.16.0281.F, AC 2016, nr. 185; Cass. 12 november 2014, AR P.14.1562.F, AC 2014, nr. 689; Cass. 16 mei 2012, AR P.12.0749.F, AC 2012, nr. 312

2. Het alternatief voor de vrijheidsberoving van een vreemdeling met het oog op zijn verwijdering van het grondgebied, dat gezocht moet worden in het licht van de artikelen 7 Vreemdelingenwet en 15.1 Terugkeerrichtlijn 2008/115/EG, beperkt zich niet tot het opleggen van een als zodanig minder dwingende maatregel: volgens de bewoordingen zelf van die bepalingen moet het gaan om een maatregel die, ondanks zijn minder dwingend karakter, een even hoge graad van doeltreffendheid waarborgt; die maatregel moet afdoende zijn, wat betekent dat hij het doel moet kunnen verzekeren waarvoor hij werd opgelegd, namelijk de verwijdering.

Hof van Cassatie 22 augustus 2023 (P.23.1189.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230822.VAC.4/NL>

Trefwoorden: Geen conclusie - Strafzaken (geestrijke dranken en douane en accijnzen inbegrepen) - Voorlopige hechtenis - Voorlopige invrijheidstelling tegen storting van een door de raadkamer besliste borgsom - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Door de inverdenkinggestelde voorgesteld onvoldoende bevonden bedrag - Motivering van de beslissing tot handhaving van de hechtenis – Voorwaarden

Samenvatting: Noch uit artikel 35, §§ 1, eerste lid, 2, 4, eerste lid, en 5 Voorlopige Hechteniswet, noch uit enige andere wetsbepaling volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling, wanneer zij oordeelt dat het bedrag dat door de inverdenkinggestelde is voorgesteld of dat door de raadkamer is vastgesteld onvoldoende is en noch in staat is de openbare veiligheid te waarborgen, noch een of meerdere gevaren, vermeld in artikel 16, § 1, van die wet af te wenden, in haar beslissing moet opgeven welk hoger bedrag voldoende zou zijn om de openbare veiligheid te waarborgen en de vastgestelde gevaren af te wenden

Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.0795.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231018.2F.15/NL>

Trefwoorden: 1. Probatione opschorting - Door de raadkamer bevolen opschorting - Hoger beroep van het openbaar ministerie - Aanhangigmaking van de zaak bij de appelrechters

2. Strafzaken (douane en accijnzen inbegrepen) - Principaal beroep - Vorm - Termijn - Grievenformulier - Verplichting om het formulier neer te leggen - Toepassingsgebied - Door de raadkamer bevolen opschorting van de veroordeling - Hoger beroep van het openbaar ministerie - (Geen) verplichting om een grievenformulier neer te leggen

Samenvatting: 1. De nauwkeurige vermelding van de grieven, die het voorwerp en de draagwijdte van het rechtsmiddel afbakenen, heeft tot doel de grenzen te bepalen waarbinnen de zaak bij de appelrechters aanhangig wordt gemaakt; artikel 4, § 2, eerste lid, Probationewet voorziet hier echter al in, aangezien het, op het hoger beroep van het openbaar ministerie, het rechtsmiddel dat geen ander voorwerp heeft dan een betwisting van de opschorting, op grond dat aan de toekenningsvoorwaarden niet is voldaan, bij de kamer van inbeschuldigingstelling aanhangig maakt (1). (1) Zie concl. OM.

2. Het door artikel 204 Wetboek van Strafvordering opgelegde grievenformulier is verbonden aan de in artikel 203 bedoelde verklaring van hoger beroep en moet, net als die verklaring, binnen dertig dagen na het beroepen vonnis worden ingediend; voormeld formulier, dat vereist is voor het hoger beroep dat binnen dertig dagen moet worden ingesteld, is dus niet vereist in geval van hoger beroep waarop een andere termijn van

toepassing is, zoals het in artikel 4, § 2, eerste lid, Probatiwewet bepaalde hoger beroep (1).
(1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 18 oktober 2023 (P.23.1383.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231018.2F.12/NL>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Aanhoudingsbevel - Vormvereisten - Betekening - Overhandiging van een afschrift van de processen-verbaal van verhoor - Doel - Niet op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereiste

2. Strafzaken - Voorlopige hechtenis - Vormvereisten - Bevel tot aanhouding - Voorafgaand verhoor door de onderzoeksrechter - Voorafgaand verhoor door de politie

3. Voorlopige hechtenis - Handhaving - Verplichting om de middelen te beantwoorden - Omvang

Samenvatting: 1. De verplichting om aan de inverdenkinggestelde een afschrift van de processen-verbaal van zijn verhoren te overhandigen, zodra hem een aanhoudingsbevel werd betekend, werd opgelegd om de betrokkene in staat te stellen zijn verdediging beter voor te bereiden, zijn advocaat in te lichten en om een debat op tegenspraak mogelijk te maken bij de eerste verschijning voor de raadkamer; die vormvereiste is niet op straffe van nietigheid voorgeschreven en de sanctie voor de miskenning ervan wordt beoordeeld in het licht van de daadwerkelijke uitoefening van het recht van verdediging (1). (1) Zie concl. OM.

2. Hoewel het aan de uitvaardiging van het aanhoudingsbevel voorafgaand verhoor van de inverdenkinggestelde door de onderzoeksrechter een substantiële vormvereiste is die verband houdt met de eerbiediging van het recht van verdediging en met het recht op de persoonlijke vrijheid, bepaalt de wet niet dat de betrokkene vóór zijn inverdenkingstelling en vóór zijn plaatsing in voorlopige hechtenis ook door de politie moet worden verhoord (1). (1) Zie concl. OM.

3. De rechter moet enkel antwoorden op de conclusie van een partij in zoverre ze middelen bevat, dat wil zeggen de opgave van een feit, een handeling of een tekst waaruit die partij, via een juridische redenering, de gegrondheid van een vordering, een verweer of een exceptie beweert te kunnen afleiden; hij hoeft de gronden van zijn eigen redengeving niet op te geven en die partij evenmin omstandig in haar argumentatie te volgen; aldus hoeft de rechter niet te antwoorden op een conclusie die enkel een feit vermeldt zonder een juridische redenering aan te voeren, zodat een dergelijke vermelding slechts een argument vormt (1). (1) Zie concl. OM.

Hof van Cassatie 25 oktober 2023 (P.23.1406.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231025.2F.11/NL>

Trefwoorden: Verdragsbepalingen - Allerlei - Terugkeerrichtlijn - Artikel 47 Handvest Grondrechten EU - Vreemdelingen - Onwettig verblijf - Handhaving met het oog op de verwijdering - Wederopsluiting van de vreemdeling die zijn repatriëring vermijdt of verhindert - Autonome titel - Verenigbaarheid

Samenvatting: Noch artikel 15.5 en 15.6 Terugkeerrichtlijn (1), noch de artikelen 7 en 72 Vreemdelingenwet, 5.4 EVRM en 47 Handvest Grondrechten EU verbieden de lidstaten van de Europese Unie een nieuw dwangbevel uit te vaardigen om de verwijdering te verzekeren van een vreemdeling, wiens aanhoudend onwettig verblijf deze maatregel vereist en die zijn repatriëring belemmert; dat nieuwe bevel, genomen met toepassing van artikel 27 Vreemdelingenwet, maakt een autonome titel uit (2) en moet voldoen aan artikel 15.1 Terugkeerrichtlijn. (1) Zie Cass. 25 maart 2020, AR P.20.0229.F, AC 2020, nr. 215; Cass. 11 december 2019, AR P.19.1157.F, AC 2019, nr. 661; Cass. 27 mei 2015, AR P.15.0647.F, AC 2015, nr. 347. (2) Zie Cass. 31 maart 2021, AR P.21.0355.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210331.2F.12 en voetnoot M.N.B.

Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.22.1318.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231108.2F.2/NL>

Trefwoorden: 1. Gerechtelijk onderzoek - Regeling van de rechtspleging - Rechtszitting van de raadkamer - Slachtoffers die geen verklaring van benadeelde persoon of van burgerlijkepartijstelling hebben gedaan - Geen oproeping op de rechtszitting - Schending van de wet - (Geen) overmacht

2. Strafzaken - Verband met bestreden beslissing - Cassatiemiddel dat verzoekt om het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen - Antwoord op de vraag dat geen invloed heeft op de wettigheid van het bestreden arrest - Gevolg

Samenvatting: 1. De overmacht, die de feitenrechter in feite moet beoordelen, kan enkel voortvloeien uit een omstandigheid buiten de wil van de persoon die ze aanvoert; hiertoe is vereist dat die persoon die omstandigheid niet heeft kunnen voorzien of voorkomen; het gebrek aan kennis van het recht vormt geen overmacht.

2. Wanneer een middel verzoekt om het Grondwettelijk Hof een prejudiciële vraag te stellen, dient de vraag niet te worden gesteld wanneer het antwoord op die vraag geen invloed kan hebben op de wettigheid van het bestreden arrest (1). (1) Zie Cass. 19 december 2017, AR P.17.0385.N, AC 2017, nr. 719.

Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.23.0842.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231108.2F.4/NL>

Trefwoorden: Internering - Kamer van inbeschuldigingstelling - Beslissing tot internering - Uitspraak in openbare rechtszitting - Geen vaststelling van de aanwezigheid van het openbaar ministerie - Gevolg

Samenvatting: Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling de internering van de in verdenking gestelde beveelt en over een tegen hem gerichte burgerlijke rechtsvordering uitspraak doet, doet ze uitspraak als vonnisgerecht en wordt haar arrest in openbare rechtszitting uitgesproken, wat, met toepassing van artikel 782bis, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek, de aanwezigheid van het openbaar ministerie inhoudt; wanneer noch uit het bestreden arrest noch uit de rechtspleging blijkt dat de beslissing tot internering werd uitgesproken in aanwezigheid van het openbaar ministerie, moet dat arrest worden vernietigd met verwijzing (1). (1) Cass. 7 oktober 2015, AR P.15.1234.F, AC 2015, nr. 587.

Hof van Cassatie 8 november 2023 (P.23.1218.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231108.2F.5/NL>

Trefwoorden: 1. Bedreigingen - Terroristisch misdrijf - Bedreiging met het plegen van moorden - (Geen) vereiste openbare verspreiding - Bijzonder opzet - Doel om een bevolking te intimideren - (Geen) vereiste verwezenlijking van het doel

2. Terroristisch misdrijf - Misdrijf dat een land of een internationale organisatie schaadt - Bestaan van het vereiste bijzonder opzet - Onaantastbare beoordeling van de feitenrechter - Toezicht door het Hof

3. Racisme - Xenofobie - Misdrijf van aanzetting tot haat of geweld - Bestanddeel - (Geen) vereiste kennisneming door de geïsoleerde groep

Samenvatting: 1. Om een terroristisch misdrijf te kunnen uitmaken in de zin van artikel 137, § 1, Strafwetboek, dient de mondelinge bedreiging met het plegen van een of meerdere moorden niet noodzakelijkerwijs in het openbaar te zijn verspreid; dit artikel bepaalt immers niet dat, om het vereiste opzet aan te tonen, het nagestreefde doel, bijvoorbeeld het intimideren van een bevolking, ook daadwerkelijk moet zijn verwezenlijkt; het is vereist maar voldoende dat de dader, door de bedreiging te uiten, het opzet heeft gehad om dat doel te bereiken.

2. De feitenrechter beoordeelt op onaantastbare wijze of het in artikel 137, § 2 en 3, Strafwetboek bepaalde misdrijf een land of een internationale organisatie ernstig kan schaden en of het opzettelijk is gepleegd met een van de in de eerste paragraaf van dat artikel opgesomde doelen, waarbij het Hof enkel nagaat of de rechter, uit zijn vaststellingen, zijn beslissing wettig heeft kunnen afleiden.

3. Het feit dat de groep, de gemeenschap of de leden van die groep of gemeenschap kennis hebben van de aanzetting tot haat of geweld jegens hen, is geen bestanddeel van het misdrijf bedoeld in artikel 20, 4°, van de wet van 30 juli 1981 tot bestraffing van bepaalde

door racisme of xenofobie ingegeven daden; het is voldoende dat dit gedrag werd vertoond in een van de in artikel 444 Strafwetboek vermelde omstandigheden

Hof van Cassatie 23 april 2025 (P.25.0044.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250423.2F.8/NL>

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling - Klacht - Persoon tegen wie de burgerlijk partijstelling gericht is

2. Burgerlijke rechtsvordering voor de strafrechter - Burgerlijke partijstelling - Klacht - Conclusie tot schadevergoeding - Persoon tegen wie de burgerlijk partijstelling gericht is

Samenvatting: 1. De burgerlijke partijstelling, die door de onderzoeksmagistraat, zijn griffier en de verschijnende partij wordt ondertekend, vermeldt dat ze gericht is tegen een bij naam genoemde persoon of tegen onbekenden; uit de omstandigheid dat de klacht tevens een niet-geïdentificeerde derde bij de zaak betreft, volgt, bij gebrek aan een uitdrukkelijke verklaring in die zin, niet dat de burgerlijke partij zich ook tegen hem burgerlijke partij heeft gesteld (1). (1) Zie Cass. 5 oktober 2021, AR P.21.0769.N, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20211005.2N.5

2. Krachtens artikel 66 Wetboek van Strafvordering worden de klagers alleen dan als burgerlijke partij beschouwd indien zij het uitdrukkelijk verklaren, hetzij bij de klacht, hetzij bij een latere akte, of indien zij bij een van die akten een conclusie tot schadevergoeding nemen; een schriftelijke conclusie waarin aan een welbepaalde persoon aanwijzingen van schuld ten laste worden gelegd die zijn verwijzing naar het vonnisgerecht verantwoord, is dus geen akte van burgerlijke partijstelling tegen die persoon (1). (1) Zie Cass. 2 december 2008, AR P.08.1082.N, AC 2008, nr. 689; Cass. 30 mei 2023, AR P.22.1719.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230530.2N.4

Hof van Cassatie 7 mei 2025 (P.23.1731.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250507.2F.7/NL>

Trefwoorden: 1. Bankvordering - Door de beklagde aangevoerde onregelmatigheid die geen enkele nietigheid tot gevolg heeft - Middel dat een onderzoek vereist van het verband tussen die akte en de daaropvolgende verrichtingen waartoe het zou hebben geleid - (Geen) belang

2. Strafzaken - Bewijsvoering - Eerlijk proces - Onregelmatig bewijs - Onderzoeksverrichtingen bevolen ten gevolge van een van onregelmatigheid beschuldigde akte - Ontvankelijkheid - Voorwaarden

Samenvatting: 1. Wanneer de door de beklagde bekritiseerde bankvordering op geen enkel punt nietig is, heeft het geen enkel belang te onderzoeken of er al dan niet een noodzakelijk

verband bestaat tussen die akte en de daaropvolgende verrichtingen waartoe ze zou hebben geleid.

2. Een proces-verbaal is met name niet langer eerlijk wanneer het bewijs dat verkregen werd ondanks de onregelmatigheid ervan, het risico op een veroordeling inhoudt die op twijfelachtige gegevens is gegrond, terwijl de partij aan wie die gegevens wordt tegengeworpen niet in staat is ze met goed gevolg tegen te spreken en de waarheid te herstellen; de omstandigheid dat onderzoeksverrichtingen werden bevolen ten gevolge van een van onregelmatigheid beschuldigde akte, verplicht de rechter niet te besluiten tot de onmogelijkheid om een eerlijk proces te voeren, wanneer er geen twijfel bestaat over de betrouwbaarheid van de door die akte opgeleverde resultaten en de partij waartegen ze worden aangevoerd ze vrij en dienstig heeft kunnen tegenspreken (1). (1) Het OM, dat erop wijst dat het eerste bestreden arrest, in tegenstelling tot de eiser, oordeelt dat “de door de onderzoeksmagistraat opgemaakte beschikkingen tot huiszoeking die tot de litigieuze beslagen hebben geleid, geenszins gegrond zijn op de resultaten van het bankonderzoek”, leidt hieruit af dat het middel, dat geheel berust op de kritiek van die beoordeling van de feiten, in geen van de onderdelen ontvankelijk is. (M.N.B.).

Hof van Cassatie 21 mei 2025 (P.25.0727.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250521.2F.17/NL>

Trefwoorden: 1. Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging - Bevoegdheid van de procureur des Konings - Tenuitvoerlegging in een ander huis van arrest dan dat welk is opgegeven in het aanhoudingsbevel - Regelmatigheid - Invloed

2. Aanhoudingsbevel - Tenuitvoerlegging in het huis van arrest dat is opgegeven in het aanhoudingsbevel - Onmogelijkheid - Invloed

Samenvatting: 1. Overeenkomstig artikel 28 Wetboek van Strafvordering wordt het bevel tot aanhouding, als beschikking van de onderzoeksrechter, ten uitvoer gelegd door toedoen van de procureur des Konings (1); de overbrenging van de inverdenkinggestelde, krachtens artikel 19, § 5, Voorlopige Hechteniswet, naar een ander huis van arrest dan dat welk is opgegeven in het aanhoudingsbevel, heeft geen weerslag op de regelmatigheid van die beschikking (2). (1) Cass. 22 september 1993, AR P.93.1303.F, AC 1993, nr. 369. (2) Zie M.- A. BEERNAERT, H. D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La Chartre, 9de uitg., 2021, 1236.

2. Hoewel de onderzoeksrechter, met toepassing van artikel 19, § 3, Voorlopige Hechteniswet, het huis van arrest kan aanwijzen van de plaats waar het onderzoek wordt gevoerd of van het arrondissement waar de inverdenkinggestelde is gevonden, verbiedt die bepaling hem niet om het aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen in een andere instelling dan die welke door de onderzoeksmagistraat is aangewezen, voor het geval dat de tenuitvoerlegging van de beslissing onmogelijk zou blijken (1). (1) Zie Brussel (KI), 17 april 2012, J.T., 2012, 370.

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260203.2N.12/NL>

Trefwoorden: 1. Europees aanhoudingsbevel – Titel van vrijheidsbeneming – Definitieve titel van onderzoeksgerecht om EAB ten uitvoer te leggen

2. Europees aanhoudingsbevel – Beslissingen van OM om overlevering uit te stellen en uitstel te beëindigen – Uitvoeringsmodaliteiten

3. Europees aanhoudingsbevel – Beslissing van OM om uitstel overlevering te beëindigen – Geen rechtsmiddel – Vrijwaring grondrechten betrokkene

Samenvatting: 1. Overeenkomstig artikel 20, § 4, Wet Europees Aanhoudingsbevel levert enkel de definitieve beslissing van het onderzoeksgerecht om het Europees aanhoudingsbevel ten uitvoer te leggen de titel van vrijheidsbeneming van de over te leveren persoon op tot de daadwerkelijke overlevering van de persoon aan de uitvaardigende Staat.

2. De beslissingen van het openbaar ministerie om de overlevering van de betrokkene uit te stellen en het uitstel van de overlevering te beëindigen omdat de redenen ervoor niet meer bestaan, zijn slechts uitvoeringsmodaliteiten van de overlevering waartoe reeds door het onderzoeksgerecht definitief en na een procedure op tegenspraak werd beslist; voor het nemen van die beslissingen is enkel het openbaar ministerie en niet het onderzoeksgerecht bevoegd (1). (1) Zie Cass. 30 januari 2024, AR P.24.0112.N, ECLI:BE:CASS:2024:ARR.20240130.2N.16; Cass. 27 juni 2023, AR P.23.0898.N, ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230627.2N.41.

3. De beslissing van het openbaar ministerie om het uitstel van de overlevering te beëindigen levert geen nieuwe titel van vrijheidsberoving op en evenmin dient die beslissing te zijn gemotiveerd of staat een rechtsmiddel ertegen open; dat de betrokkene met het oog op zijn fysieke overlevering aan de gerechtelijke autoriteiten van de uitvaardigende lidstaat van zijn vrijheid wordt benomen, terwijl hij zich in de periode daarvoor bevond in een hechtenisvervangende toestand ingevolge een beslissing in die zin van het onderzoeksgerecht dat zich over de tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel heeft uitgesproken, doet daaraan geen afbreuk; dit houdt geen schending in van artikel 47 Handvest Grondrechten EU, noch een miskennis van de in de middelen bedoelde grondrechten vermits deze worden gevrijwaard door, eensdeels, de rechten die de betrokkene kan uitoefenen voor het onderzoeksgerecht naar aanleiding van de procedure tot tenuitvoerlegging van het Europees aanhoudingsbevel, en, anderdeels, de mogelijkheid voor degene die zich in een overleveringsdetentie bevindt op grond van een definitieve beslissing over de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel, een verzoek in te dienen tot voorwaardelijke invrijheidstelling, invrijheidstelling tegen borgstelling of omzetting van een hechtenis in de gevangenis in een hechtenis onder elektronisch toezicht, met name wanneer de overlevering is uitgesteld overeenkomstig artikel 24, § 1, eerste lid, Wet Europees Aanhoudingsbevel en dit tot het uitstel is beëindigd.

Hof van Cassatie 24 februari 2026 (P.25.0022.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260224.2N.11>

Trefwoorden: 1. Valsheid en gebruik van valse stukken – Gebruik van valse stukken - Voortdurend misdrijf – Einde

2. Valsheid en gebruik van valse stukken – Gebruik van valse stukken – Voortdurend misdrijf – Einde – Beoordeling rechter

Samenvatting: 1. Het gebruik van een vals stuk duurt voort, zelfs zonder dat de dader van de valsheid een nieuwe handeling stelt en zonder zijn herhaalde tussenkomst, zolang het door hem beoogde doel niet is bereikt en zolang de hem verweten beginhandeling, zonder verzet van zijn kant, het nuttig gevolg heeft dat hij ervan verwachtte; uit het faillissement van een vennootschap volgt niet noodzakelijk dat het gebruik van een valselijk opgesteld levensverzekeringscontract dat is gesloten met die vennootschap, ophoudt op het ogenblik van het faillissement van die vennootschap (1). (1) Zie Cass. 17 januari 2017, AR P.15.0292.N [ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170117.9](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170117.9), AC 2017, nr. 33; Cass. 16 december 2014, AR P.14.0430.N [ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20141216.1](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2014:ARR.20141216.1), AC 2014, nr. 796; Cass. 23 maart 2011, AR P.10.1757.F [ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110323.3](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110323.3), AC 2011, nr. 219.

2. Het staat aan de rechter om onaantastbaar te oordelen of het door een valsheid of gebruik ervan beoogde doel is bereikt en of de aan de dader verweten handeling in zijn voordeel en zonder dat hij zich ertegen verzet het nuttige gevolg blijft hebben dat hij ervan verwacht; wel moet de rechter preciseren wat het nuttige gevolg is dat de vervalser van het vervalste stuk beoogt en tot wanneer dit nuttig gevolg aanhoudt (1). (1) Zie Cass. 17 januari 2017, AR P.15.0292.N [ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170117.9](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2017:ARR.20170117.9), AC 2017, nr. 33; Cass. 7 februari 2007, AR P.06.1491.F [ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20070207.6](https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2007:ARR.20070207.6), AC 2007, nr. 72; Cass. 7 december 1954, Pas. 1955, I, 341.

Hof van Cassatie 3 maart 2026 (P.26.0243.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260303.2N.34>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving - Hoger beroep – Verzwaring toestand in verdenking gestelde t.a.v. beslissing onderzoeksrechter

Samenvatting: Krachtens artikel 22, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet oordeelt de raadkamer, zolang aan de voorlopige hechtenis geen einde wordt gemaakt en het gerechtelijk onderzoek niet is afgesloten, van maand tot maand of, vanaf de vierde beslissing, om de twee maanden over het handhaven van de voorlopige hechtenis en over de modaliteit van uitvoering ervan.

Krachtens artikel 30, § 1, eerste zin, Voorlopige Hechteniswet kunnen de verdachte, de beklaagde of de beschuldigde en het openbaar ministerie voor de kamer van

inbeschuldigingstelling hoger beroep instellen tegen de beschikkingen van de raadkamer gegeven in de gevallen bedoeld in de artikelen 21, 22 en 28 Voorlopige Hechteniswet.

Krachtens artikel 30, § 4, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet doet het gerecht dat over het hoger beroep beslist, uitspraak rekening houdend met de omstandigheden van de zaak op het ogenblik van zijn uitspraak.

Uit die bepalingen volgt dat de kamer van inbeschuldigingstelling, waarvan de rechtsmacht voortvloeit uit de devolutive werking van het hoger beroep, inzake de voorlopige hechtenis dezelfde bevoegdheden heeft als de raadkamer. De kamer van inbeschuldigingstelling kan dan ook, op het hoger beroep van de inverdenkinggestelde tegen een beschikking van de raadkamer die zijn hechtenis in de gevangenis handhaaft, eveneens beslissen tot de handhaving van die voorlopige hechtenis in de gevangenis en dit ongeacht de omstandigheid dat de onderzoeksrechter, na de beschikking van de raadkamer, bij de toepassing van artikel 24bis, § 2, Voorlopige Hechteniswet heeft beslist dat de hechtenis wordt uitgevoerd onder de modaliteit van elektronisch toezicht. Die omstandigheid heeft niet tot gevolg dat de kamer van inbeschuldigingstelling die oordeelt zoals vermeld, de toestand van de inverdenkinggestelde verzwart.

Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.26.0282.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260331.2N.4/NL>

Trefwoorden: Vreemdelingen – Verzoeker om internationale bescherming – Art. 74/6 Vreemdelingenwet – Vrijheidsberoving – Beoordeling – Onderzoeksgerecht

Samenvatting: Artikel 74/6, § 1, tweede lid, Vreemdelingenwet bepaalt dat geen vreemdeling mag worden vastgehouden om de enkele reden dat hij een verzoek om internationale bescherming heeft gedaan. Het derde lid bepaalt dat de vreemdeling slechts kan worden vastgehouden voor een zo kort mogelijke termijn en slechts zo lang de in het eerste lid genoemde redenen van vasthouding van toepassing zijn. Krachtens het eerste lid, 4°, van die bepaling kan de minister of zijn gemachtigde, wanneer het, op basis van een individuele beoordeling, nodig blijkt en er geen andere, minder dwingende maatregelen effectief kunnen worden toegepast, een verzoeker om internationale bescherming in een welbepaalde plaats in het Rijk vasthouden wanneer de bescherming van de nationale veiligheid of de openbare orde dat vereisen.

Artikel 74/6, § 1, eerste lid, 4°, Vreemdelingenwet is de omzetting, in de Belgische rechtsorde, van artikel 8.3, eerste lid, e), van de Richtlijn 2013/33 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 tot vaststelling van normen voor de opvang van personen die om internationale bescherming verzoeken (hierna Opvangrichtlijn). Bijgevolg moeten de bewoordingen van de voormelde bepaling van Belgisch recht worden uitgelegd in overeenstemming met het Unierecht waarvan zij de uitvoering verzekeren.

Volgens het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 15 februari 2016 (C-601/15 PPU) wordt het strikte kader voor de bevoegdheid om een verzoeker om internationale bescherming op grond van artikel 8.3, eerste lid, e), Opvangrichtlijn in bewaring te stellen, mede gevormd door de door het Hof in de rechtspraak gegeven uitlegging van de begrippen “nationale veiligheid” en “openbare orde” in andere richtlijnen, die ook geldt voor de Opvangrichtlijn. Het Hof van Justitie concludeert dat een aantasting

van de nationale veiligheid of de openbare orde naar de maatstaven van het noodzakelijkheidsvereiste alleen een rechtvaardiging kan vormen voor het in bewaring stellen of houden van een verzoeker om internationale bescherming op grond van die bepaling, wanneer zijn persoonlijke gedrag een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt die een fundamenteel belang van de samenleving of de interne of externe veiligheid van de betrokken lidstaat aantast.

Het onderzoeksgerecht, belast met de controle op de vrijheidsberoving van de vreemdeling, verzoeker om internationale bescherming, oordeelt onaantastbaar of de bescherming van de nationale veiligheid of de openbare orde, zoals bedoeld in artikel 74/6, § 1, eerste lid, 4°, Vreemdelingenwet, zijn vasthouding vereisen en meer bepaald of het persoonlijke gedrag van de verzoeker om internationale bescherming een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt die een fundamenteel belang van de samenleving of de interne of externe veiligheid van het land aantast.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

Hof van Cassatie 31 maart 2026 (P.25.1593.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260331.2N.3/NL>

Trefwoorden: 1. Burgerlijke rechtsvordering – Voorwaarden – Belang – Bestuurders autonoom gemeentebedrijf

Samenvatting: 1. De enkele omstandigheid dat degene die klacht met burgerlijkepartijstelling doet, beweert titularis te zijn van een recht dat verband houdt met een misdaad of wanbedrijf waarvoor hij klacht doet, volstaat niet als belangenvereiste om op ontvankelijke wijze de strafvordering aanhangig te maken. Daarvoor is vereist dat de betrokkene op het moment van zijn klacht met burgerlijkepartijstelling het bestaan van dat recht, voor wat hemzelf betreft, aannemelijk maakt, alsook dat hij aannemelijk maakt dat hij als titularis van dat recht schade lijdt door de misdaad of het wanbedrijf waarvoor hij klacht doet. Dat het bestaan van dat recht kan worden betwist ter gelegenheid van de beoordeling van de gegrondheid van de burgerlijke vordering, doet daaraan geen afbreuk. In zoverre het onderdeel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht. Artikel 235, § 4, van het Vlaams decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur bepaalt:

“§ 4. De bestuurders zijn niet persoonlijk gebonden door de verbintenissen van het autonoom gemeentebedrijf.

De bestuurders zijn aansprakelijk zonder hoofdelijkheid voor de tekortkomingen bij de normale uitoefening van hun bestuur. Bij overtredingen waaraan ze geen deel hebben gehad, worden de bestuurders van de aansprakelijkheid ontheven als hen geen schuld treft en als ze de overtredingen hebben aangeklaagd bij de gemeenteraad binnen een maand nadat ze er kennis van hebben gekregen.”

Eensdeels vereist die bepaling niet dat een bestuurder, om van zijn aansprakelijkheid te worden ontheven, een door een andere bestuurder begane overtreding aanklaagt met een klacht met burgerlijkepartijstelling, maar wel dat hij die overtreding aanklaagt bij de gemeenteraad en dit ongeacht het gevolg dat de gemeenteraad aan die klacht verleent.

Anderdeels beschikt degene die een misdrijf aanklaagt waarvan hijzelf niet het slachtoffer is, in de regel niet over het vereiste belang om klacht met burgerlijkepartijstelling te doen. Op grond van de redenen die het bevat, verantwoordt het arrest de beslissing dat de klacht met burgerlijkepartijstelling van de eiser bij gebrek aan belang niet ontvankelijk is dan ook naar recht.

Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0485.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:be:CASS:2026:ARR.20260414.2N.20>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Bevel tot medebrenging – Betreding woonst derde – Controle regelmatigheid bevel tot medebrenging en uitvoering ervan

Samenvatting: Indien de onderzoeksrechter een bevel tot medebrenging heeft uitgevaardigd en daarin vermeldt dat het bevel kan worden uitgevoerd op een adres dat de woonplaats van een derde is, geldt dit bevel voor de uitvoerende politieambtenaren als een toelating om de woonst van die derde te betreden maar dit uitsluitend met het oog op de uitvoering van het bevel tot medebrenging.

Geen enkele bepaling of algemeen rechtsbeginsel verzet zich evenwel ertegen dat indien de onderzoeksrechter een bevel tot medebrenging heeft uitgevaardigd zonder daarin een adres te vermelden waar dit bevel kan worden uitgevoerd, aangezien er geen zekerheid bestaat over de precieze plaats waar de betrokkene kan worden aangetroffen, maar hij alsnog via politionele informatie ernstige aanwijzingen verkrijgt over een dergelijke plaats, hij mondeling aan de politieambtenaren opdracht geeft om in het licht van de nieuw verkregen aanwijzingen het reeds uitgevaardigde bevel op die plaats uit te voeren. De regelmatigheid van een dergelijk bevel tot medebrenging en de uitvoering ervan kan in het kader van de handhaving van de voorlopige hechtenis prima facie worden getoetst door het onderzoeksgerecht.

Het arrest oordeelt onder meer als volgt:

- de eiser werd op 12 maart 2026 om 20.03 u van zijn vrijheid beroofd op grond van een bevel tot medebrenging dat de onderzoeksrechter op 12 maart 2026 tegen hem heeft uitgevaardigd;
- het bevel tot medebrenging werd uitgevoerd in de woning gelegen te ..., derde verdieping, dit is de feitelijke verblijfplaats van zijn vriendin A.E.;
- uit voorafgaand onderzoek was gebleken dat de eiser, die illegaal in het land verblijft zonder bekende verblijfplaats en doorgaans de alias O.E. zou gebruiken, kon worden aangetroffen bij zijn vriendin;
- de resultaten van dat voorafgaand onderzoek zijn opgenomen in het navolgend proces-verbaal 028737/26, waaronder de gegevens dat zijn mobiele telefoon sinds 17.00 u inlogde op die plaats en dat zijn voertuig 10 meter verderop stond geparkeerd;
- uit die gegevens blijkt dat de rechercheurs over ernstige aanwijzingen beschikten dat de eiser zich op 12 maart 2026 's avonds op de feitelijke verblijfplaats van zijn vriendin in A. bevond;
- om 19.29 u heeft de onderzoeksrechter dan ook opdracht gegeven het bevel

tot medebrenging uit te voeren op dat adres (navolgend proces-verbaal 028737/26: “Op 12/03/2026 om 19.29 u brengen wij de onderzoeksrechter telefonisch op de hoogte van deze elementen. Zij beveelt de uitvoering van het bevel tot medebrenging voor [de eiser] op voorvermeld adres”);

- dat het bevel tot medebrenging geen adres of “domicilie” vermeldde, houdt geen onregelmatigheid in: de eiser verblijft immers illegaal in het land (kennelijk al meer dan tien jaar) en heeft geen gekende verblijfplaats;

- uit het voorafgaande onderzoek van de rechercheurs blijkt dat hij op drie adressen zou kunnen worden aangetroffen, waaronder het adres ..., derde verdieping, waar zijn vriendin feitelijk verblijft.

Op grond van die redenen kan het arrest wettig oordelen dat het bevel tot medebrenging en de uitvoering ervan in het kwestieuze pand prima facie niet onregelmatig zijn en dat dit geen grond opleverde om het bevel tot aanhouding onregelmatig te verklaren.

Hof van Cassatie 14 april 2026 (P.26.0174.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260414.2N.3>

Trefwoorden: Herstel in eer en rechten – Buitenlandse veroordeling

Samenvatting: Volgens artikel 634, eerste lid, Wetboek van Strafvordering doet het herstel in eer en rechten voor het toekomstige alle gevolgen van de veroordeling ophouden in de persoon van de veroordeelde, onverminderd de rechten door derden verkregen. Uit de aard zelf van deze handeling volgt dat een Belgische rechter geen herstel in eer en rechten kan verlenen voor de gevolgen van een buitenlands vonnis. Personen die door een Belgische rechtbank werden veroordeeld en personen die door een buitenlandse rechtbank werden veroordeeld bevinden zich in dat opzicht klaarblijkelijk niet in vergelijkbare rechtstoestanden die de wet verschillend behandelt.

Hof van Cassatie 21 april 2026 (P.26.0502.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260421.2N.25>

Trefwoorden: Voorlopige hechtenis – Handhaving – Beschikking raadkamer – Hoger beroep – Afstand van hoger beroep – KI verleent hier akte van – Gevolg

Samenvatting: Artikel 6 EVRM is in beginsel niet van toepassing op de onderzoeksgerechten die oordelen over de handhaving van de voorlopige hechtenis.

Artikel 30, § 1, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet bepaalt dat de inverdenkinggestelde hoger beroep kan instellen tegen de beschikking van de raadkamer gegeven in de gevallen bedoeld in onder meer artikel 21 Voorlopige Hechteniswet.

Met een beschikking in de zin van deze bepaling wordt niet enkel de beschikking bedoeld waarbij de raadkamer zich uitsprekt over de handhaving van de voorlopige hechtenis, maar

ook een beschikking waarbij op vraag van de inverdenkinggestelde wordt beslist de behandeling van de zaak uit te stellen.

Door de devolutieve kracht van het hoger beroep van de inverdenkinggestelde wordt de zaak in haar geheel onttrokken aan de rechtsmacht van de raadkamer en dient de kamer van inbeschuldigingstelling over de handhaving van de voorlopige hechtenis te oordelen. De omstandigheid dat de raadkamer zich niettemin toch heeft uitgesproken over de handhaving van de voorlopige hechtenis, laat niet toe anders te oordelen.

Zolang de kamer van inbeschuldigingstelling geen uitspraak heeft gedaan over het hoger beroep en voor zover zij die uitspraak doet binnen de in artikel 30, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet bedoelde termijn, vormt het door de onderzoeksrechter verleende bevel tot aanhouding de wettige titel voor de vrijheidsberoving van de inverdenkinggestelde. De in artikel 21, § 1, eerste lid, Voorlopige Hechteniswet opgenomen verplichting voor de raadkamer om uitspraak te doen binnen de vijf dagen na het bevel tot aanhouding is immers bij toepassing van artikel 32 Voorlopige Hechteniswet geschorst vanaf het verzoek om uitstel door de raadsman van de inverdenkinggestelde en vervolgens beschikt de kamer van inbeschuldigingstelling ingevolge het door de inverdenkinggestelde ingestelde hoger beroep bij toepassing van artikel 30, § 3, tweede lid, Voorlopige Hechteniswet over een termijn van vijftien dagen om uitspraak te doen over dit hoger beroep, termijn waarin de inverdenkinggestelde volgens die bepaling in hechtenis blijft.

Indien de kamer van inbeschuldigingstelling tijdig akte verleent van de afstand van het hoger beroep dat de inverdenkinggestelde heeft ingesteld tegen de raadkamerbeslissing waarbij de behandeling van de zaak wordt uitgesteld op verzoek van de raadsman van de inverdenkinggestelde, dan heeft het arrest waarbij de afstand wordt vastgesteld dezelfde gevolgen als een arrest dat de voorlopige hechtenis handhaaft in de zin van artikel 30, § 4, Voorlopige Hechteniswet en levert dit arrest een titel van vrijheidsbeneming op voor een termijn van één maand. Het is daarbij zonder belang dat het door de inverdenkinggestelde ingestelde hoger beroep onontvankelijk zou zijn geweest.

C. Andere arresten van het Hof van Cassatie

Hof van Cassatie 5 april 2023 (P.23.0400.F), www.iuportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230405.2F.16/FR>

Trefwoorden: 1. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Kamers of afdelingen van dezelfde rechtbank die van samenhangende zaken kennisgenomen hebben - Geen bevoegdheidsgeschil - Gevolg

2. Strafzaken - Geschil inzake bevoegdheid - Regeling van rechtsgebied - Doelstelling

Samenvatting: 1. De bewering volgens welke bij twee kamers of twee afdelingen van dezelfde rechtbank rechtsplegingen aanhangig werden of zullen worden gemaakt die onderling met elkaar verband houden, betekent niet dat er een geschil over rechtsmacht bestaat dat door de artikelen 525 en volgende van het Wetboek van Strafvordering wordt geregeld; wanneer een incident in verband met de verdeling van de zaken onder de afdelingen, secties, kamers of rechters van dezelfde rechtbank wordt opgeworpen, wordt

een dergelijk incident geregeld op de wijze bepaald in artikel 88, § 2, Gerechtelijk Wetboek, en kan het niet voor het eerst voor het Hof worden opgeworpen (1). (1) Cass. 12 mei 2010, AR P.10.0657.F, AC 2010, nr. 335.

2. De regeling van rechtsgebied heeft tot doel te voorkomen dat twee rechtscolleges die niet tot hetzelfde rechtsgebied behoren maar waarbij dezelfde zaak of samenhangende zaken aanhangig zijn gemaakt, strijdige beslissingen wijzen over de bevoegdheid, waardoor zij de rechtsgang opschorten (1). (1) Cass. 12 mei 2010, AR P.10.0657.F, AC 2010, nr. 335.

Hof van Cassatie 29 november 2023 (P.23.1483.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231129.2F.8/NL>

Trefwoorden: 1. Afstand van geding - Wraking - Antwoord van de gewraakte magistraat - Afstand - Gevolg

2. Afstand van geding - Verzoek tot wraking

3. Rechter - Strafzaken - Gewettigde verdenking - Begrip - Gebrek aan onpartijdigheid - Bewijs - (Geen) subjectief gevoel van een van de partijen - Vermoedens die redelijkerwijs worden verantwoord door verifieerbare feiten

Samenvatting: 1. Wanneer de akte van afstand van het verzoek tot wraking werd neergelegd nadat de gewraakte magistraat had geconcludeerd en die akte niet werd betekend en aanvaard, dient het Hof uitspraak te doen over de grond van de zaak (1). (1) Het Hof oordeelt: “tenzij de eiser afstand heeft gedaan van een vroegere vordering, is een nieuwe vordering tot wraking niet ontvankelijk wanneer ze gegrond is op dezelfde feiten als de voorgaande vordering” (Cass. 19 februari 2016, AR C.16.0032.F-C.16.0034.F, AC 2016, nr. 130). Hieruit kan weliswaar worden afgeleid dat de afstand van een verzoek tot wraking niet steeds is uitgesloten. Het Hof heeft echter ook beslist dat “[wanneer] de verzoeker verklaart afstand te doen van zijn verzoek dat geen voorwerp of belang meer heeft, de procedure haar voorwerp behoudt, aangezien het Hof met name uitspraak moet doen over het eventuele willekeurige karakter van het ingestelde wrakingsverzoek [en in dat geval is er] dus geen grond om akte te verlenen van de afstand van geding” (Cass. 16 september 2020, AR P.20.0908.F, AC 2020, nr. 545). Bovendien “zijn de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek inzake de wraking van magistraten op grond van artikel 2 Gerechtelijk Wetboek van toepassing in strafzaken, tenzij de toepassing ervan onverenigbaar is met de bepalingen van het Wetboek van Strafvordering en de beginselen van het strafprocesrecht” (Cass. 15 januari 2019, AR P.18.1214.N, AC 2019, nr. 25; Cass. 21 april 2011, AR C.11.0002.F, AC 2011, nr. 276, met concl. van advocaatgeneraal WERQUIN op datum in Pas.); zie R. DECLERCQ, « Wraking », in Comm. Straf.; M. A. BEERNAERT, H.-D. BOSLY en D. VANDERMEERSCH, Droit de la procédure pénale, Brussel, La Charte, 2021, II, 1923. Het OM heeft hieruit afgeleid dat artikel 825 van dit wetboek van toepassing is en dat aangezien de in het verzoek bedoelde magistraat op dat verzoek heeft geantwoord – en aldus heeft “geconcludeerd” in de zin van die bepaling –, en er, gelet op het gebrek aan betekening van de afstand van geding en

aanvaarding door de voormelde magistraat, geen akte van de afstand kon worden verleend. (M.N.B.)

2. Wanneer de verzoeker tot wraking afstand doet van zijn vordering omdat hij zich niet in staat acht te bewijzen dat de magistraat de hem toegeschreven verklaringen wel degelijk heeft gedaan in de bewoordingen zoals zij in het verzoek zijn weergegeven, maar niet de bedoeling had afstand te doen van het recht dat hij via zijn rechtsvordering wilde uitoefenen, moet zijn afstand worden uitgelegd als een afstand van geding en niet van rechtsvordering (1). (1) Zie B. BIEMER, e.a., *Droit judiciaire*, II, vol. I, Larcier, 2021, 848-855.

3. De onpartijdigheid van de rechter wordt vermoed tot het tegendeel is bewezen (1); het subjectieve gevoel van een van de partijen volstaat op zich niet om het vermoeden te weerleggen; de weerlegging ervan vereist het bestaan van verifieerbare feiten op grond waarvan de vermoedens die een partij beweert te hebben als redelijkerwijs verantwoord kunnen worden aangenomen (2). (1) Cass. 3 november 2017, AR D.17.0012.F, AC 2017, nr. 612. “Wanneer de wrakende partij noch een schriftelijk bewijs noch een begin van bewijs levert van de uitlatingen die hij aan de gewraakte rechter toeschrijft en die laatstgenoemde betwist, bestaat er geen grond om het getuigenbewijs hiervan te bevelen, maar die wrakingsgronden te verwerpen” (Cass. 19 april 2021, AR C.21.0062.F, ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210419.3F.8). (2) Zie Cass. 21 december 2022, AR P.22.1526.F, ECLI:BE:CASS:2022:ARR.20221221.2F.5, en verw. in noot. Wat betreft de ontvankelijkheid van het verzoek, “hoewel artikel 833 Gerechtelijk Wetboek geen uitdrukkelijke termijn oplegt waarbinnen de wraking moet worden voorgedragen die steunt op een grond die zich heeft voorgedaan na de opening van de rechtszitting, blijkt zowel uit de letter en de geest van die bepaling, als uit de welomschreven termijnen voor de wrakingsprocedure en uit de schorsing van alle vonnissen en handelingen die zij met zich meebrengt, dat een dergelijke wraking moet worden voorgedragen zodra de grond van de wraking gekend is door de partij die zich erop beroept; hieruit volgt dat wanneer de grond tot wraking zich voordoet ter rechtszitting, het verzoek tot wraking onmiddellijk na de rechtszitting moet worden ingediend” (Cass. 29 september 2015, AR P.15.0881.N, AC 2015, nr. 563; zie M.-A. BEERNAERT, e.a., o.c., II, 1924). Het OM heeft hieruit in hoofdorde afgeleid dat het verzoek, dat 19 dagen na de aangevoerde wrakingsgrond werd neergelegd, laattijdig en bijgevolg niet ontvankelijk was. Het verloop van de tijd heeft vanzelfsprekend een impact op de nauwkeurigheid van de herinneringen wat betreft de precieze uitspraken die op de rechtszitting werden gedaan: zo heeft de in het verzoekschrift bedoelde magistraat, hoewel hij ontkende de uitspraken te hebben gedaan die de verzoeker hem “in hoofdzaak” toeschrijft, in zijn antwoord niettemin opgemerkt dat er sinds de rechtszitting 20 dagen waren voorbijgegaan. (M.N.B.)

Hof van Cassatie 11 maart 2025 (P.25.0199.N), *NC* 2026, afl. 1-2.

Hyperlink:

Trefwoorden: Wraking – Wrakingsverzoek – Vermoeden van onschuld

Samenvatting: De niet-naleving van de in artikel 838, tweede lid Ger.W. bepaalde verplichting om uitspraak te doen over het wrakingsverzoek binnen de acht dagen na de rechtszitting waarop de zaak voor behandeling is vastgesteld, leidt niet tot nietigheid van het arrest.

De vermelding van de onderzoeksrechter in onderzoeksbevelen en bevroeringscertificaten dat de verdachten, waaronder de eiser, deel uitmaakten van een criminele organisatie, getuigt niet automatisch van een miskenning van het vermoeden van onschuld. De rechter die uitspraak moet doen over het wrakingsverzoek, beoordeelt dat onaantastbaar en moet daarbij het geheel van de motieven van die onderzoekshandelingen betrekken, alsook hun onderling verband, zonder zich te beperken tot geïsoleerde zinnen of alinea's.

Hof van Cassatie 2 april 2025 (P.25.0213.F), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250402.2F.5/NL>

Trefwoorden: Strafvordering – Bijzondere rechtsplegingen – Regeling rechtsgebied – Verzet – Niet-ontvankelijk indien er tegenspraak was

Samenvatting: Er staat in beginsel bij toepassing van artikel 533 Sv. voor de beklaagden verzet open tegen een arrest van het Hof van Cassatie dat het rechtsgebied regelt, indien het verzoekschrift van de procureur-generaal bij het hof van beroep tot regeling van het rechtsgebied en de stukken niet aan hen werden betekend overeenkomstig artikel 531 Sv. Indien evenwel blijkt dat de partijen, niettegenstaande de afwezigheid van een betekening van het verzoekschrift en van de stukken, in de procedure een antwoordmemorie hebben ingediend die door het Hof van Cassatie werd beantwoord, is hun verzet niet ontvankelijk. In dat geval hebben de beklaagden als tegenpartijen van de verzoeker tot regeling van rechtsgebied immers hun middelen kunnen laten gelden.

Hof van Cassatie 8 april 2025 (P.25.0433.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2025:ARR.20250408.2N.23/NL>

Trefwoorden: Wraking - Tijdig opwerpen van de wrakingsgrond - Verklaring van de rechter die zich niet van de zaak onthoudt - Aanvullende wrakingsgrond op basis van gegevens van deze verklaring - Toelaatbaarheid

Samenvatting: Uit de artikelen 835 en 836 Gerechtelijk Wetboek volgt dat de wrakingsrechter slechts uitspraak kan doen op grond van de middelen die in de wrakingsakte zijn opgenomen en die aan de tegenspraak van de rechter wiens wraking wordt gevraagd, zijn onderworpen; aanvullende wrakingmiddelen die worden aangevoerd in een in het kader van de wrakingsprocedure ingediende conclusie zijn dan ook niet ontvankelijk; de omstandigheid dat die aanvullende wrakingsmiddelen zijn gesteund op gegevens die zijn opgenomen in de verklaring van de rechter wiens wraking wordt gevraagd bij toepassing van artikel 836 Gerechtelijk Wetboek, of in documenten die deze rechter bij zijn verklaring heeft gevoegd, laat niet toe anders te oordelen (1). (1) Cass. 1 juni 2021,

AR P.21.0566.N, [ECLI:BE:CASS:2021:ARR.20210601.2N.14](#); Cass. 21 april 2011, AR C.11.0054.F [ECLI:BE:CASS:2011:ARR.20110421.3](#), AC 2011, nr. 277.

Hof van Cassatie 24 februari 2026 (P.26.0067.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260224.2N.1>

Trefwoorden: Regeling van rechtsgebied – Tussen onderzoeksgerecht en vonnisgerecht

Samenvatting: De regeling van rechtsgebied vereist het bestaan van een geschil over rechtsmacht dat de uitoefening van de strafvordering belemmert; een dergelijke geschil ligt niet voor indien een beklaagde wordt vervolgd voor een correctionele rechtbank voor een bepaald feit, terwijl ditzelfde feit bovendien het voorwerp zou uitmaken van een ander in een ander ressort gevoerd gerechtelijk onderzoek of daarmee samenhangend zou zijn en in dat ander gerechtelijk onderzoek de verwijzing wordt gevorderd van een andere in verdenking gestelde naar het vonnisgerecht zonder dat het onderzoeksgerecht evenwel de rechtspleging reeds heeft geregeld, zodat een verzoek tot regeling van rechtsgebied niet ontvankelijk is (1). (1) Zie Cass. 26 november 1996, AR P.96.1251.N [ECLI:BE:CASS:1996:ARR.19961126.6](#), AC 1996, nr. 459.

Hof van Cassatie 24 maart 2026 (P.26.0362.N), www.juportal.be

Hyperlink: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260324.2N.19/NL>

En: <https://juportal.be/content/ECLI:BE:CASS:2026:ARR.20260414.2N.10> (14/04/2026: opleggen van geldboete)

Trefwoorden: 1. Wraking – Wrakingsprocedure – Verzoek om uitstel – Weigering – Grond tot wraking – Spoedeisende aard wrakingsprocedure

2. Wraking – Kennelijk onontvankelijk of kennelijk ongegrond wrakingsverzoek – Geldboete

Samenvatting: 1. Artikel 828, 1°, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat de rechter kan worden gewraakt wegens gewettigde verdenking.

Er is gewettigde verdenking indien de aangevoerde feiten bij de verzoeker tot wraking, de partijen en derden de verdenking kunnen wekken dat de betrokken magistraat niet langer op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak kan doen. Die verdenking moet evenwel objectief gerechtvaardigd zijn.

De rechter wordt vermoed onafhankelijk en onpartijdig te zijn. Dit vermoeden is weerlegd indien uit vaststaande feitelijke gegevens het tegendeel blijkt.

Het Hof moet nagaan of dit het geval is.

Het recht op vrije keuze van een raadsman en het recht zich door die raadsman te laten vertegenwoordigen hebben geen absoluut karakter. Uit die rechten kan niet worden afgeleid dat een verzoeker die aanvoert dat zijn raadsman niet beschikbaar is op de vooraf bepaalde rechtszitting wegens een ernstige familiale verplichting, zonder meer recht heeft op een uitstel van behandeling van de zaak.

De bepaling van het tijdstip waarop een zaak zal worden behandeld, is afhankelijk van de in de regelgeving bepaalde zittingsdagen en de beschikbaarheid van de magistraten die over de zaak moeten oordelen.

Een behoorlijke rechtsbedeling is onmogelijk indien het tijdstip van de behandeling van een zaak louter afhankelijk is van de beschikbaarheid van de raadsman van een partij.

Het komt de rechter toe te bepalen of er omstandigheden zijn die het noodzakelijk maken dat niet wordt ingegaan op een verzoek om uitstel. Daarbij kunnen onder meer de volgende elementen van belang zijn: de aard en het daaruit volgend spoedeisend karakter van de zaak; het gegeven of een partij wordt of werd bijgestaan door meerdere raadslieden en de reden van het verzoek om uitstel en desgevallend de tot staving daarvan ingediende stukken.

Een wrakingsprocedure is uit haar aard spoedeisend. Dit blijkt uit de korte termijnen waarin wordt voorzien voor het indienen van het wrakingsverzoek (artikel 833 Gerechtelijk Wetboek), de termijn voor de overhandiging van het wrakingsverzoek (artikel 836, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek), de termijn voor de rechter om een verklaring op te stellen (artikel 836, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek), de termijn om de zaak over te zenden (artikel 838, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek) en de termijn om uitspraak te doen (artikel 838, tweede lid, Gerechtelijk Wetboek), alsook uit het in beginsel schorsend effect van het meedelen van het wrakingsverzoek aan de rechter (artikel 837, eerste lid, Gerechtelijk Wetboek). Een wrakingsverzoek heeft in beginsel een stremmend effect op de procedure waarin ze wordt ingediend.

Bijzonder in deze zaak is dat het wrakingsverzoek door de verzoeker werd ingediend in het kader van een wrakingsprocedure. De verzoeker beoogt niet enkel de wraking van de rechters in de tegen hem ingestelde strafvervolging, maar ook de wraking van de magistraat die over dat eerste wrakingsverzoek moet oordelen. Derhalve zijn zowel de wrakingsprocedure zelf als de strafprocedure waarin het eerste wrakingsverzoek werd ingediend gestremd.

De verzoeker wist of minstens kon weten dat de behandeling van zijn wrakingsverzoek snel zou worden vastgesteld.

Uit de stukken blijkt dat de verzoeker in de strafprocedure waarin het eerste wrakingsverzoek werd ingediend niet enkel werd bijgestaan door de raadsman die het voorliggend verzoek heeft ondertekend, maar ook door een tweede raadsman.

Anders dan door de verzoeker in het wrakingsverzoek wordt aangevoerd, heeft hij voor de kamervoorzitter niet voorgehouden dat een uitstel met één dag volstond, maar heeft hij om een uitstel verzocht met één week.

Uit de stukken blijkt dat de verzoeker als reden voor het uitstel een reeds lang ingeplande familiale aangelegenheid in het buitenland heeft opgegeven. In het wrakingsverzoek wordt vermeld dat dit een uitnodiging betrof van een school in Engeland in het kader van de inschrijving van zijn twee minderjarige kinderen voor het schooljaar 2026-2027, alsook dat dit een vooraf vastgelegde afspraak betrof betreffende een belangrijke familiale aangelegenheid. Er blijkt evenwel niet dat de verzoeker die elementen heeft aangevoerd bij zijn verzoek om uitstel. Er blijkt evenmin dat hij enig stavend stuk in dat verband heeft overgelegd. Evenmin worden dergelijke stukken overgelegd in de voorliggende procedure.

De afwijzing door de kamervoorzitter en twee raadsheren, die dienen te oordelen over een uit haar aard spoedeisende wrakingsprocedure, van een verzoek om uitstel van behandeling van de zaak dat enkel wordt gemotiveerd met verwijzing naar een reeds lang ingeplande familiale aangelegenheid in het buitenland, kan bij de verzoeker tot wraking, de partijen en

derden, objectief gezien, niet de verdenking wekken dat de betrokken magistraat niet langer op onafhankelijke en onpartijdige wijze uitspraak kan doen over het wrakingsverzoek. Het wrakingsverzoek in de voorliggende zaak is dan ook ongegrond.

2. Toepassing van artikel 838, derde lid, Gerechtelijk Wetboek. Artikel 838, derde lid, Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat indien een geldboete wegens een kennelijk onontvankelijk of kennelijk ongegrond wrakingsverzoek kan verantwoord zijn, een rechtsdag wordt bepaald op een nabije datum, waarop dit punt dan zal worden behandeld.

2.5. Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof 9 april 2026 (42/2026), www.const-court.be

Hyperlink: <https://nl.const-court.be/public/n/2026/2026-042n.pdf>

Trefwoorden: Strafrechtspleging - Gebruik der talen in gerechtszaken - Beklaagde - Verzoek tot verandering van de taal van de rechtspleging - Verwerping door de rechter in eerste aanleg - Vernietiging van het vonnis in hoger beroep - Verwijzing naar een ander rechtscollege in hoger beroep

Samenvatting: Bij arrest van 9 april 2025, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 15 april 2025, heeft het Hof van Cassatie de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 23, vierde lid, van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6.3 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre met toepassing van het genoemde artikel 23, vierde lid, de beklaagde door de rechters in hoger beroep wordt verwezen naar een gerecht van dezelfde rang dat uitspraak doet in de taal die hij kent of waarin hij zich gemakkelijker uitdrukt, zodat indien met het bestreden vonnis, waarin werd geweigerd om op de aanvraag tot wijziging van de taal van de rechtspleging in te gaan, vervolgens uitspraak wordt gedaan over de grond van de zaak, de betrokkene zich enkel voor de rechters in hoger beroep zal kunnen verdedigen in de taal van zijn keuze, terwijl indien de beklaagde door de eerste rechter wordt verwezen naar een gerecht van dezelfde rang dat uitspraak doet in de taal die hij kent of waarin hij zich gemakkelijker uitdrukt, hij zich zowel in eerste aanleg als in hoger beroep zal kunnen verdedigen voor een gerecht dat uitspraak doet in die taal ? ».

Het Hof zegt voor recht:

- In die zin geïnterpreteerd dat het de rechtscolleges in hoger beroep die een vonnis tenietdoen waarbij een wijziging van de taal van de rechtspleging werd verworpen, de verplichting oplegt om de zaak te verwijzen naar een rechtscollege in hoger beroep en niet naar een rechtscollege van eerste aanleg, schendt artikel 23, vierde lid, van de wet van 15 juni 1935 « op het gebruik der talen in gerechtszaken », de artikelen 10 en 11 van de

Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6, lid 3, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

- In die zin geïnterpreteerd dat het de rechtscollages in hoger beroep die een vonnis tenietdoen waarbij een wijziging van de taal van de rechtspleging werd verworpen, de verplichting oplegt om de zaak te verwijzen naar een rechtscollage van eerste aanleg, schendt dezelfde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6, lid 3, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, niet.

Grondwettelijk Hof 16 april 2026 (47/2026), www.const-court.be

Hyperlink: <https://nl.const-court.be/public/n/2026/2026-047n.pdf>

Trefwoorden: Bescherming en welzijn van dieren - Vlaams Gewest - Toegelaten methodes voor het slachten van dieren - Slachtingen voorgeschreven door de ritus van een eredienst - Alternatieve bedwelmingsmethoden

Samenvatting: In zake : de beroepen tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van het Vlaamse Gewest van 17 mei 2024 « over dierenwelzijn », ingesteld door de vzw « Offerfeest » en Abdelkader Alami en door de vzw « Offerfeest ».

Het Hof verwerpt de beroepen tot vernietiging van de bepalingen van de Vlaamse Codex Dierenwelzijn die het onverdoofd slachten van dieren verbieden.

2.6. Raad van State

- Nihil

2.7. Hoven van beroep

A. Correctionele kamers

Antwerpen 13 november 2025, NC 2025, afl. 6. 457-464.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verkrachting – Minderjarig slachtoffer volle leeftijd 14 jaar maar geen 16 jaar – Toestemming – Leeftijdsverschil met dader – Draagwijdte arrest GwH 17 juli 2025 – Dwaling omtrent leeftijd – Begrip onoverkomelijke dwaling

Samenvatting: In het licht van de algemene regel gesteld in artikel 417/6, § 1 Sw. dat een minderjarige slechts vanaf de leeftijd van zestien jaar kan toestemmen in seksuele handelingen en dat de wetgever slechts een beperkte uitzondering wenste te voorzien voor personen die de volle leeftijd van veertien jaar hebben bereikt maar niet die van zestien jaar, heeft de door het Grondwettelijk Hof vastgestelde ongrondwettigheid in artikel 417/6, § 2

Sw. slechts betrekking op de situatie waarin de meerderjarige betrokkene nog geen negentien jaar oud is. In die situatie dient de rechter de toestemming aldus te beoordelen overeenkomstig artikel 417/5 Sw. Indien de meerderjarige persoon negentien jaar of ouder was, blijft de algemene regel van artikel 417/6, § 1 Sw. gelden en vindt de uitzondering uit artikel 417/6, § 2 Sw. (net als voor het arrest van het Grondwettelijk Hof) geen toepassing. Opdat de aangevoerde dwaling omtrent de leeftijd van het slachtoffer tot schulduitsluiting zou kunnen leiden, is vereist dat deze onoverkomelijk is. Een dwaling geldt als onoverkomelijk als uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat de beklagde heeft gehandeld zoals ieder redelijk en voorzichtig persoon zou hebben gehandeld. Voor de onoverwinnelijke dwaling moet derhalve elke fout van de dader uitgesloten zijn, zoals nalatigheid, onbezonnenheid, lichtzinnigheid, achteloosheid of een gebrek aan voorzorg of zorgvuldigheid. Het feit dat de dader te goeder trouw handelde, volstaat niet. Een loutere leugen door het slachtoffer volstaat evenmin. Bij de minste kans op twijfel dient de leeftijd te worden geverifieerd aan de hand van een identiteitsdocument.

Antwerpen 5 februari 2026, NC 2026, afl. 1-2.

Hyperlink:

Trefwoorden: Verkrachting – Niet-betaling sekswerker – Toestemming – List

Samenvatting: Opdat de list zou maken dat er geen geldige toestemming tot penetratie werd gegeven en er derhalve sprake is van verkrachting, moet de misleiding betrekking hebben op een element dat (mede) bepalend was om in te stemmen met de penetratie. Het moet derhalve vaststaan dat er geen toestemming zou zijn gegeven tot penetratie indien de betrokken persoon met betrekking tot het betrokken element niet misleid zou zijn geweest.

Een eenvoudige leugen volstaat in beginsel niet om van een list te spreken. Wanneer de toestemming afhankelijk wordt gemaakt van het vooraf voorleggen van bewijs van het voldaan zijn aan een bepaalde voorwaarde (en het derhalve vaststaat dat dit bepalend was voor de toestemming) en er een vals bewijs in die zin wordt voorgelegd, gaat het niet louter om een leugenachtige belofte maar worden er belangrijke actieve inspanningen gedaan om de leugen meer geloofwaardigheid te geven en op die manier een persoon ertoe te brengen toe te stemmen in seksuele contacten in de overtuiging dat voldaan is aan alle voor hem/haar essentiële voorwaarden. In dat licht volstaat een loutere belofte om een sekswerker op een later moment te betalen voor haar diensten niet om van een list te spreken. Wanneer echter voorafgaand een bewijs van effectieve betaling wordt vereist en een vervalst bewijs in die zin wordt voorgelegd, is er wel degelijk sprake van een list.

Ook indien iemand met de bedoeling hierdoor een vermogensvoordeel te verkrijgen seksuele betrekkingen heeft met een andere persoon, moet hiervoor een geldige toestemming aanwezig zijn.

B. Kamer van Inbeschuldigingstelling

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en kortgeding

Gent 5 februari 2026, *NjW.* 2026, afl. 538.

Hyperlink:

Trefwoorden: Wraking – Onpartijdigheid rechterlijke macht

Samenvatting: Hoewel de proceshouding van bepaalde beklaagden of advocaten de behandeling van de zaak binnen een redelijke termijn in de weg staat, neemt dit niet weg dat de rechter de indruk wekt niet langer op onpartijdige wijze uitspraak te kunnen doen door de zaak op de geplande rechtszitting in beraad te nemen zonder het openbaar ministerie te laten vorderen, zonder de aanwezige raadslieden van de beklaagden en de aanwezige beklaagden het woord te geven en zonder hen de gelegenheid te geven stukken neer te leggen. (Art. 828, 1° Ger.W).

2.8. Rechtbanken van eerste aanleg

A. Correctionele kamers

Corr. Limburg (afd. Hasselt) 19 september 2025, *Limb.Rechtsl.* 2026, afl. 1.

Hyperlink:

Trefwoorden: Aanslag of bedreiging – Niet direct/rechtstreeks

Samenvatting: Om strafbaar te zijn dienen de bedreigingen niet direct/rechtstreeks geuit te zijn tegenover de bedreigde persoon zelf. Het volstaat dat de bedreiging gekend is door de bedreigde persoon of dat ze ten minste van zulke aard is dat ze door hem kan gekend zijn. Dit is onder meer het geval wanneer de bedreiging is geuit in omstandigheden waarin zij de bedreigde persoon logischerwijze zou bereiken.

B. Raadkamer

- Nihil

C. Burgerlijke kamers en voorzitter in kortgeding

- Nihil

2.9. Hoven van Assisen

- Nihil

2.10. Buitenlandse rechtspraak

- Nihil

3. Rechtsleer

3.1. Overzichten van rechtsleer

- Nihil

3.2. Boeken

A. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht

- DESTERBECK, F., *Faillissementsstrafrecht*, Louvain-la-Neuve, Larcier-Intersentia, 2026, 132p.
- MARTIN, E., COP, M., *Het seksueel strafrecht*, Brussel, LeA Uitgevers, 2026, 238p.
- SCHOLLAERT, V., *De prijs van verdriet. Morele schade(vergoeding)*, Brussel, LeA Uitgevers, 2026, 115p.

B. Nieuwe boeken i.v.m. strafrecht en strafprocesrecht in de bibliotheek

- Nihil

3.3. Bijdragen in boeken of tijdschriften (inclusief noten)

A. Bijdragen i.v.m. internationaal en Europees strafrecht en strafprocesrecht

- DEWULF, S., BARON, A.-C., “Het legaliteitsbeginsel en de kernmisdaden”, *NC* 2025, afl. 6, 443-451.

B. Bijdragen i.v.m. algemeen strafrecht

- DE HERDT, J., “Hoe nieuw is het nieuw Strafwetboek? Een overzicht van de voornaamste wijzigingen in Boek I en II Sw. – deel 1”, *R.W.*, 2025-2026, afl. 29, p. 1163-1180.
- DE HERDT, J., “Hoe nieuw is het nieuw Strafwetboek? Een overzicht van de voornaamste wijzigingen in Boek I en II Sw. – deel 2”, *R.W.*, 2025-2026, afl. 30, p. 1202-1214.

- EGLEM, M., PUT, J., “Jongeren strafbaarder dan volwassenen? De toepassing van strafuitsluitende verschoningsgronden in het jeugddelinquentierecht”, *TJK* 2026, afl. 1, 105-113.
- SALOMEZ, K., “De verbeurdverklaring van het illegale vermogensvoordeel en de ambtshalve veroordeling in het sociaal strafrecht”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 54-65.
- VANDERMEERSCH, D., « Un nouveau Code pénal pour tous – Les dix clés pour en faciliter une première lecture », *JT* 2026, afl. 13, 229-234.
- VERSTRAETEN, R., “Bedenkingen bij de (her)structurering in het nieuwe Strafwetboek van het moreel bestanddeel van een misdrijf en de burgerrechtelijke gevolgen”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 1-23.

C. Bijdragen i.v.m. bijzonder strafrecht

- BIARD, J., e.a., « Punir pour dissuader ? Regards critiques sur la loi du 19 décembre 2025 ‘portant sur l’incrimination de l’évasion des détenus et de la dégradation ou du détournement du matériel de surveillance électronique et relatif à la réalisation de tests de drogues en prison et la révocation de la surveillance électronique dans le cadre de l’exécution de la peine’ », *RDP* 2026, afl. 4.
- COP, M., HUNINK, A., “De wet is helder geworden, maar de praktijk (nog) niet: toestemming, secundaire victimisatie en bescherming van minderjarigen in het seksueel strafrecht”, *TJK* 2026, afl. 1, 89-102.
- DECAIGNY, T., “Het verbod dieren te houden en de beperking van aantal het dieren dat iemand mag houden”, *T.Strafr.* 2026, afl. 1, 74-76.
- DELTOUR, P., “Grondwettelijk Hof laat nieuwe wetgeving tegen extremisme en terrorisme grotendeels overeind”, *Juristenkrant* 2026, afl. 526, 3-4.
- DE WIT, J., “Zedendelinquentie en strafvervolgning: zijn de verhoudingen niet wat zoekgeraakt?”, *Juristenkrant* 2026, afl. 525, 12.
- DEMBLON, L., « L’impossibilité de contrôler la véracité d’un écrit n’est pas un élément constitutif de l’incrimination de faux en écritures : un revirement de jurisprudence salutaire », *JLMB* 2026, afl. 11, 469-474.
- GODFROID, A., “De ene verkrachting is de andere niet”, *Juristenkrant* 2026, afl. 525, 13.
- KUTY, F., « Le harcèlement moral institutionnel », *JLMB* 2026, afl. 11, 462-463.
- SAEN, B., DECLERCK, F., “Bestrijding van witwassen op Belgisch en EU-niveau – It takes two to tango”, *N.C.* 2025, afl. 6, p. 398-406.
- SOMERS, C., “Niet-consensuele intieme en seksuele deepfakes”, *NjW* 2026, afl. 538, 190-197.
- VAN DER HAEGEN, M., MULDER, D., “Het controlecriterium met betrekking tot valse facturen op de schop of slechts een faux pas van het Hof van Cassatie?”, *T.Strafr.* 2026, afl. 2, 102-109.
- VANHEERENTALS, L., “Correctionele rechtbank wijst klacht gedetineerde over leefomstandigheden af”, *Juristenkrant* 2026, afl. 525, 3.
- VAN OVERBEKE, S., “Doding in het verkeer: wraakroepende roekeloosheid”, *R.W.*, 2025-2026, afl. 27, p. 1082.

D. Bijdragen i.v.m. strafprocesrecht

- BORUCKI, C., “De aannemelijkheid van werkelijke en persoonlijke schade als toelaatbaarheidsvereiste van de burgerlijke-partijstelling door een beroepsvereniging”, *NjW* 2026, afl. 539, 268. (noot bij Cass. 20 mei 2025 (P.25.0047.N))
- BREYER, L., « Opposition irrecevable: une discrimination structurelle envers les personnes analphabètes ou illettrées ? », *JLMB* 2026, afl. 11, 482-487.
- CAREEL, S., “Harmonisatie van het strafprocesrecht met het nieuwe Strafwetboek”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 24-53.
- DAENINCK, P., “De regeling van de rechtspleging inzake voorlopige hechtenis: de lekkende sluis tussen onderzoeksfase en vonnisfase”, *T.Strafr.* 2026, afl. 2, 134-137.
- DE METS, J., “De positie van de niet-overgebrachte gedetineerde tijdens de voorhechtenis”, *T.Strafr.* 2026, afl. 1, 68-71.
- DE METS, J., “Hof van Cassatie beoordeelt redelijke termijn van zijn eigen procedure niet”, *Juristenkrant* 2026, afl. 525, 1.
- DE SCHRUYVER, M., “Wraking wegens wettige verdenking”, *NjW* 2026, afl. 538, 229-231.
- HUYBRECHTS, L., PEETERS, F., “Het niet-horen van getuigen à charge, kwetsbare slachtoffers en de verankering van de driestappentoets”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 103-109.
- MEGANCK, B., “Burgerlijke belangen bij de strafrechter na strafrechtelijke vrijspraak: een evenwichtsoefening op de koord van de onschuldpresumptie”, *NjW* 2026, afl. 540, 309.
- NELISSEN, B., SUENENS, W., “Zwijgrecht en bewijslast: de Straatsburgse toets van het gezond verstand”, *NjW* 2026, afl. 538, 212-213.
- PETERSEN, J., “EncroChat: grenzen aan grensoverschrijdende bewijsgaring?”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 82-85. (noot bij HvJ (Grote Kamer) 30 april 2024)
- TERSAGO, P., “[Onderschepping van communicatie] SKY ECC en het beroepsgeheim van de advocaat”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 138-145.
- VROMAN, F., “De territoriale bevoegdheid van de jeugdrechtbank bij verandering van de verblijfplaats”, *NC* 2026, afl. 1-2, p. 87-94.
- YPERMAN, W., “Buitengewoon verzet”, *NjW* 2026, afl. 537, 166. (noot bij GwH 30 januari 2025)

E. Gemengde of andere bijdragen

- BOONE, R., “Advocatenordes keren zich tegen wetsvoorstellen voor aanpassing wrakingsprocedure”, *Juristenkrant* 2026, afl. 524, 7.
- GUTWIRTH, M., “Tussen norm en werkelijkheid: de gevangenisstraf als strafrechtelijk instrument onder druk”, *T.Strafr.* 2026, afl. 2, 91-101.
- MEESEN, P., “ ‘Blijvende Persoonlijke Ongeschiktheid’: 1 jaar na de Indicatieve Tabel 2024 – quo vadis? Begrip en onbegrip ...”, *R.W.*, 2025-2026, afl. 33, p. 1322-1332.
- THIRIAR, P., “Wraking zonder schorsing: een noodzakelijke koerswijziging”, *Juristenkrant* 2026, afl. 524, 12.

F. Strafrecht in het buitenland

- VAN STEENDAM, V., “Immunitieit op de proef: Maduro voor de Amerikaanse rechter”, *Juristenkrant* 2026, afl. 524, 16.

3.4. Belangrijke evoluties in andere rechtstakken of belangrijke artikelen over het recht

- Nihil

3.5. Varia

- VANDAMME, M., VERHENNEMAN, G., “Onoordeelkundig gebruik van generatieve AI voor het hof van beroep te Gent: eenmalig incident of teken aan de wand?”, *TGR-TWVR* 2025, afl. 5, 310-314.